

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Сл. Гласник РС" број 129/07, 83/2014-други закон, 101/2016-други закон, 47/2018 и 111/2021-други закон) и члана 37. став 1. тачка 50) Статута града Ваљева („Сл. Гласник града Ваљева“ бр. 5/19), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 2024. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

О усвајању Извештаја о извршењу годишњег плана рада Предшколске установе "Милица Ножица" Ваљево за 2022/2023 годину

1. **Усваја се** Извештај о извршењу годишњег плана рада Предшколске установе "Милица Ножица" Ваљево за 2022/2023 годину усвојен одлукама Управног одбора Установе бр. 7864/3 од 14.09.2023. године и бр. 1953/1 од 05.03.2024. године.

2. Закључак доставити Предшколској установи "Милица Ножица" Ваљево .

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА
Број: 02–40/ 2024-09

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Ваљева

Проф. др Снежана Ракић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ за доношење Закључка о усвајању Извештаја о извршењу годишњег плана рада Предшколске установе "Милица Ножица" Ваљево за 2022/2023 годину садржан је у члану 32. Закона о локалној самоуправи ("Сл. Гласник РС" број 129/07, 83/2014-други закон, 101/2016-други закон, 47/2018 и 111/2021-други закон) и члану 37. став 1. тачка 50) Статута града Ваљева („Сл. Гласник града Ваљева“ бр. 5/19).

Делатност Установе регулисана је Законом о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" број 88/17, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018- др.закон, 6/2020, 129/2021 и 92/2023), Законом о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др.закон, 95/2018-др.закон, 10/2019 и 129/2021) и низом других републичких прописа, као и другим подзаконским актима којима су посебно регулисане основне функције Установе.

У извештајној години Установа је организовала рад са децом у целодневном програму у 99 група са 2374 деце, четворочасовни облик рада је био организован у оквиру 32 групе са 397 деце у 6 вртића у граду и 2 у селу, као и у прилагођеним просторијама. Програм за децу на болничком лечењу реализован је у оквиру једне групе са 15-оро деце. Васпитно-образовни рад био је организован у укупно 132 групе са 2786 десе.

На крају извештајне године било је ангажовано укупно 382 радника, од тога 333 на неодређено, 47 на одређено време и 2 приправника – васпитача на одређено време.

За финансирање делатности Предшколске установе у 2022. години реализовано је укупно 563.507.403,86 динара од тога из буџета града и Министарства просвете (средства за реализацију припремног предшколског програма) реализована су средства у укупном износу од 550.860.778,76 динара. У 2023. години реализована су средства у укупном износу од 675.557.613,37 динара, од тога из буџета града и Министарства просвете (средства за реализацију припремног предшколског програма) реализован је износ од 668.390.385,43 динара. Из средстава буџета су финансиране зараде и други расходи за запослене, материјални трошкови, текуће поправке и одржавање, капитално и инвестиционо одржавање објеката Установе, као и опремање исте.

У складу са наведеним одредбама предлаже се доношење Закључка као у диспозитиву.

Обрађивач: Одељење за друштвене деланости

Руководилац

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
»МИЛИЦА НОЖИЦА«
Број: 786413
Датум: 14.09.2023.
ВАЉЕВО

На основу члана 119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 24. Статута, Управни одбор Предшколске установе «Милица Ножица» у Ваљеву, на својој 3. седници одржаној дана 14. септембра 2023. године, донео је

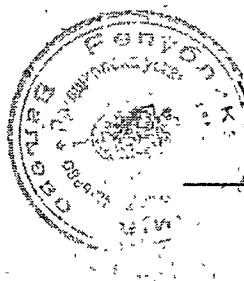
ОДЛУКУ

УСВАЈА СЕ Извештај о извршењу годишњег плана рада за 2022/2023. годину.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Законом о основама система образовања и васпитања («Службени гласник РС» бр. 88/2017, 27/2018- други закон, 27/2018- други закон 2, 10/2019., 6/2020 и 129/2021), у члану 119. став 1. тачка 2), прописана је надлежност органа управљања за доношење планова рада и усвајање извештаја о њиховом извршењу.

Управни одбор нашао је да је Предшколска установа «Милица Ножица» у већој мери остварила планиране задатке и циљеве планиране Годишњим планом рада за 2022/2023. годину, предузимањем одговарајућих активности у остваривању делатности установе, предшколског васпитања и образовања. На основу наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Никола Пантелић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
»МИЛИЦА НОЖИЦА«
Број: 1953/1
Датум: 05.03.2024.
В А Љ Е В О

На основу члана 119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 24. Статута, Управни одбор Предшколске установе «Милица Ножица» у Ваљевоу, на својој 13. седници одржаној дана 5. марта 2024. године, донео је

ОДЛУКУ

УСВАЈА СЕ Одлука о допунама Извештаја о извршењу Годишњег плана рада Предшколске установе „Милица Ножица“ за 2022/2023 . годину.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Законом о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018- други закон, 27/2018- други закон 2, 10/2019., 6/2020, 129/2021 и 92/2023), у члану 119. став 1. тачка 2), прописана је надлежност органа управљања за доношење планова рада и усвајање извештаја о њиховом извршењу.

Директор Предшколске установе „Милица Ножица“ Ваљево, донео је Извештај о извршењу годишњег план рада за 2022./2023. годину, број 7839 од 12.09.2023. године, који је усвојио Управни одбор на својој 3. седници, одлуком број 7864/3 од 14.09.2023. године.

Након усвајања Извештаја, исказала се потреба да се о одређеним областима прецизније и детаљније извести, као и да се дода финансијски извештај за 2023. годину.

На основу наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Никола Пантелић
Никола Пантелић

На основу члана 36. Статута, директор Предшколске установе «Милица Ножица» у Ваљеву, дана 01.03.2024. донео је

О Д Л У К У О ДОПУНАМА ИЗВЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „МИЛИЦА НОЖИЦА“ ЗА 2022/2023. ГОДИНУ

Члан 1.

Мења се Извештај о извршењу годишњег план рада за 2022/2023. годину, глава 3. ОБЛИЦИ И ПРОГРАМИ ВАСПИТНО - ОБРАЗОВНОГ РАДА, осле Одељка 3.7. додаје се нови, 3.8. Материјално финансијско пословање на нивоу Установе, тако да гласи:

„ 3.8. Материјално финансијско пословање на нивоу Установе

3.8.1. Преглед стања у Установи

Што се тиче материјално финансијског положаја Установе у 2023. години, ПУ «Милица Ножица» је све обавезе измиривала на време према добављачима. Што се тиче потраживања Установе, нисмо имали значајнијих проблема у наплатама од својих купаца. Средства из Градског буџета и Министарства просвете уплаћивана су на време тако да нам је то помогло да и ми наше обавезе измирујемо у року. Зараде запослених у Установи у 2023 години исплаћиване су у периоду од 01.01.2023. године до 31.01.2023. године по цени од 3.833,36 нето. У периоду од 01.02.2023. године примењивала се цена 4.312,53 нето, а у периоду од 01.10.2023. године примењивала се цена 4.549,72 нето а све на основу закључака Владе.

3.8.2 Радови на одржавању објеката и опреме

У циљу побољшања опремљености, Установа је у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године, на име текућег одржавања зграда и опреме издвојила из буџетских и сопствених средстава, укупно 12.427.755,08 динара, и то за следеће намене:

Молерски радови

К 425 113

Молерски материјал за делимично кречење свих објеката и комплетно кречење Централне кухиње	3.938.982,10
Укупно:	3.938.982,10

К 425 114

Радови на крову	0,00
Укупно:	0,00

К 425 115

Водоводни материјал за све објекте	835.630,20
Укупно:	835.630,20

Централно грејање К 425 116

Радови на централном грејању	0,00
Укупно:	0,00

Електро инсталације

К 425 117

Електро – материјал за све објекте	672.544,08
Укупно:	672.544,08
Остале услуге и материјал за текуће поправке К 425 119	
Остале услуге и материјал за текуће поправке	476.066,80
Укупно:	476.066,80
Тек.поправ. и одрж.осталих објеката К 425 191	
Тек.поправ.и одрж.осталих објеката	0,00
Укупно:	0,00
Механичке поправке К 425 211	
Поправке свих возила	1.257.876,00
Укупно:	1.257.876,00
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај 425219	
Прање возила Установе	669.000,00
Технички преглед возила Установе	117.700,00
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	238.640,00
Укупно:	1.025.340,00
Рачунарска опрема К425 222	
Одржавање рачунарске опреме	498.396,00
Укупно:	498.396,00
Електронска опрема К425 224	
Одржавање рачунарске опреме	149.760,00
Укупно:	149.760,00
Поправка опреме за образовање 425 261	
Поправка клима	0,00
Поправка ролетни по вртићима	0,00
Укупно:	0,00
Текуће поправке и одржавање опреме за јавну безбедност 425281	
Контрола вентила по свим објектима	71.760,00
Услуге сервисирања ватрогасне опреме	889.439,95
Укупно:	961.199,95
Текуће поправке и одржавање производне моторне и непокретне опреме 425 291	
Сервисирање и поправка уређаја у објекту Ц.Кухиња (казани, кипери, шпорети...)и сервис лифтова...	1.322.620,00
Сервис тримера и косачица	96.650,00
Укупно:	1.419.270,00
Алат и и инвентар К 426 913	
Ситани инвентар за Ц.Кухињу и дистрибутивне кухиње (тембала, шоље, кашике, виљушке, кутлаче...)	0,00
Алат за техничку службу	0,00
Укупно:	0,00
Ост. материјал за посебне намене К 426 919	
Баштенски материјал	92.765,00
Итисони	506.837,78
Постељине	457.800,00
Посуде за узорковање	0
Санитетски материјал	45.504,00
Остали материјал	89.783,17
Укупно:	1.192.689,95

3.8.3 Финансијски извештај о пословању од 01.01.2023. – 31.12.2023.

По Закону о Буџетском пословању Установа је саставила Финансијски извештај за календарску 2023. годину и доставила надлежним институцијама, тако да се исти не поклапа са извештајем за радну 2022/2023. годину. Предшколска установа "Милица Ножица" Ваљево у својим пословним књигама исказала је следеће стање за

период од 01.01.2023. – 31.12.2023. године:

I УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ			
Опис	2022 година	2023 година	Индекс
Приходи од Градског буџета	550.860.778,76	668.390.385,43	121,34
Приход од Републичког министарства просвете	0,00	0,00	0,00
Приход од купаца родитеља	0,00	193.794,00	/
Приход од продаје хране	10.675.356,03	6.406.614,47	60,01
Приход од превоза	0	188.657,27	
Текући добровољни трансфери-донације	1.528.307,83	219.865,20	14,39
Приход по основу рефундације за треће дете	0,00	0,00	/
Остали меш. и неод. приходи	442.961,24	158.297,00	35,74
Меморандумске ставке за рефундацију расхода	0,00	0,00	/
	563.507.403,86	675.557.613,37	119,88
Опис	2022 година	2023 година	
Плате и додаци запосленима	338.586.542,95	406.397.078,16	120,03
Доприноси на терет послодавца	54.640.983,90	61.371.631,57	112,32
Накнаде у натури	1.598.200,00	1.910.952,06	119,57
Социјална давања запосленим	11.384.914,55	12.737.064,95	111,88
Превоз на посао и са посла	11.184.462,36	12.257.228,57	109,59
Јубиларне награде	8.140.589,12	8.971.372,20	110,21
Стални трошкови	40.460.600,85	46.951.919,76	116,04
Трошкови путовања(семинари запослених и трош. исхране на службеном путу)	1.343.826,02	1.750.585,61	130,27
Услуге по уговору	2.966.976,14	2.712.002,12	91,41
Специјализоване услуге	1.889.140,00	2.285.300,00	120,97
Текуће поправке и одржавање опреме	9.530.797,59	11.235.061,13	117,88
Материјали	65.130.789,44	79.603.248,48	122,22
Пратећи трошков и задуживања	0,00	0,00	
Остале текуће дотације по закону	0,00	0,00	
Превоз предшколаца	3.722.720,00	3.530.220,00	94,83
Порези, обавезне таксе и казне	192.221,01	445.916,13	231,98
Новчана казне и пенали	878.465,00	0,00	
Капитална одржавања објеката	3.620.042,40	2.751.120,00	76,00
Набавка нове опреме	7.259.441,83	20.703.938,00	285,20
УКУПНО:	562.530.713,16	675.614.638,74	120,10
III БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26		
IV БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ		58.051,24	
V ПРЕНЕТА НЕУТРОШЕНА СРЕД. ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	715.207,14	2.513.355,23	
VI БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26	2.455.303,99	

Завршни рачун за 2023. годину урађен је на основу Закона о буџетском рачуноводству, („Сл. гласник РС“,бр.125/03 и члана 2. Правилника који прописују готовинску основу. То значи да се у приходе књиже сва примања која су до 31.12.2023. године примљена на текући рачун Установе без обзира на који се период односе, као и плаћени трошкови и издаци без обзира у ком периоду су настали. Тако су у јавне приходе обухваћена средства од буџета Града Ваљева и Републичког министарства просвете. У сопствене приходе књижени су приходи од продаје хране трећим лицима, као и мешовити и неодређени приходи продаја помија, наплата штете од осигурања, уплате васпитача на име полагања за лиценцу. У приходе од донација књижена је донација у играчкама и уређајима за дечије собе, ТВ уређај (донација родитеља). У трошкове и расходе књижени су сви издаци који су до 31.12.2023.године плаћени са текућих рачуна Установе.

Расходи за плате, додатке и накнаде као и доприноси на терет послодавца финансирају се из Градског буџета.

Расходи за запослене	УКУПНО	БУЏЕТ	% уче-шћа	РЕПУБЛИ-КА	% уче-шћа	УСТАНОВА	% уче-шћа
Плате и додаци запосленим	406.397.078,16	406.397.078,16	100	/	/		
Доприноси на терет послодавца	61.371.631,57	61.371.631,57	100	/	/		
Превоз на посао и са посла – маркица	237.600,06	237.600,06	100	/	/		
Поклони за децу запослених	1.673.352,00	1.673.352,00	100				
Породиљско боловање				/	/		
Боловање преко 30 дана	2.082.460,42	2.082.460,42	100	/	/		
Отпремнине за пензију	4.092.512,00	4.092.512,00	100	/	/		
Отпремнина у случају смрти запосл. или чл. породице	378.752,00	378.752,00	100	/	/	/	
Остале помоћи запосленима	2.669.925,00	2.669.925,00					
Помоћ у мед. лечењу запослених	3.513.415,53	3.513.415,53	100	/	/	/	
Накнада за превоз – готовина	12.257.228,57	12.257.228,57	100	/	/	/	
Јубиларне награде	8.971.372,20	8.971.372,20	100	/	/	/	
УКУПНО:	503.645.327,51	503.645.327,51	100	/	/	/	/

Остале расходе за запослене обезбеђује Градски буџет и Установа према напред приказаној табели бр. 2. Исплата расхода за запослене врши се на основу важећих законских прописа. Позицију сталних трошкова чине сви издаци по примљеним рачунима добављача, а обухвата следеће врсте трошкова:

СТАЛНИ ТРОШКОВИ	УКУПНО	БУЏЕТ	% Уче-шћа	СОПСТВЕНИ	% Учешћа
Трошкови платног промета	799.104,13	690.938,31	86,46	108.165,82	13,54
Енергетске услуге	41.197.239,07	41.197.239,07	100,00	0,00	0,00
Комуналне услуге	2.308.894,57	2.308.894,57	100,00		
Услуге комуникација	874.042,47	873.137,47	99,90	905,00	0,10
Трошкови осигурања	860.885,59	860.118,59	99,91	767,00	0,09
Трошкови закупа	840.000,00	840.000,00	100,00	0,00	
УКУПНО:	46.880.165,83	46.770.328,01	99,77	109.837,82	0,23

Трошкове службених путовања запослених Установа плаћа из сопствених прихода за расходе настале по основу проширене делатности а остали трошкови се финансирају из буџета Града, док се превоз предшколске деце финансира из градског буџета 100%. Услуге по уговору (одржавање рачунара, административне услуге, издаци за образовање и усавршавање запослених, услуге информисања јавности) финансирају се у целости на терет оснивача. У току 2023. године на име одржавања објеката и опреме уложено је 8.235.061,13

ОДРЖАВАЊЕ ОПРЕМЕ И ОБЈЕКТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% уче-шћа	УСТАНОВА	% уче-шћа
Молерски радови	938.982,10	838.982,10	89,35	100.000,00	10,65
Радови на крову	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Радови на централном грејању	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Радови на водоводу и канализацији	835.630,20	835.630,20	100,00	0,00	/
Електричне инсталације	672.544,08	672.544,08	100,00	0,00	0,00
Остале услуге и мат. за тек. поправке	476.062,80	474.862,80	99,75	1.200,00	0,25

Механичке поправке	1.257.876,00	1.257.876,00	100,00	0,00	
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	1.025.340,00	943.700,00	92,04	81.640,00	7,96
Електронска опрема	149.760,00	149.760,00	100,00		
Рачунарска опрема	498.396,00	498.396,00	100,00		
Текуће поправке и одржавање осталих објеката	0	0	0,00	/	/
Тек. поправ. и одржавање опреме за јавну безбедност	961.199,95	961.199,95	100,00		
Текуће поправке опреме за образовање	0	0	0,00	0,00	0,00
Текуће поправке и одржавање произв. мотор. и неп. опреме	1.419.270,00	1.419.270,00	100,00		/
УКУПНО:	8.235.061,13	8.052.221,13	97,78	182.840,00	2,22

На позицији «Материјали» обухваћени су трошкови у следећој табели:

НАЗИВ КОНТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% учешћа	УСТАНОВА	% учешћа
Канцеларијски и потрошни материја	3.375.396,87	3.375.396,87	100,00	0,00	
Цвеће	27.000,00	8.800,00	32,59	18.200,00	67,41
ХТЗ Опрема	1.786.071,60	1.786.071,60	100		
Материјал за образовање и усавршавање	445.486,00	445.486,00	100	0,00	0,00
Материјал за саобраћај	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Дидактички материјал	6.386.330,40	6.386.330,40	100	0,00	0,00
Материјал за одржавање хигијене	4.813.037,81	4.812.583,20	99,99	454,61	0,01
Намирнице за припремање хране	56.877.377,42	52.359.078,20	92,06	4.518.299,22	7,94
Пиће (флаширана вода)	283.513,61	169.804,80	59,89	113.708,81	40,11
Потрошни материјал, материјал за посебне намене, алат и инвентар	2.173.849,95	2.150.637,65	98,93	23.212,30	1,07
УКУПНО:	76.168.063,66	71.494.188,72	93,86	4.673.874,94	6,14

Амортизација основних средстава обрачуната је по стопама за обрачун амортизације прописаним у Номенклатури основних средстава. Укупно обрачуната амортизација у износу од 12.001.767,62 књижена је на терет капитала.

У току 2023 године имали смо издатак за реконструкцију оgrade у вртићу „Бубамара“ у износу од 1.776.120,00 и за технички пријем објеката „Мали принц“ и „Палчица“ у износу од 975.000,00

Набавка опреме у 2023. години односила се на:

- Набавку дечјих креветића и столица 7.346.520,00
- Набавку рачунарске опреме 571.200,00
- Набавку усисивача 183.360,00
- Набавку клима уређаја 437.500,00
- Набавку ПП централе 234.000,00
- Набавку опреме за производњу 11.880.000,00
- Донацијама су обезбеђени:
- Полице ИКЕА 18.598,0000
- Агрегат за струју у Бранковини 32.760,00. Динара

После спроведених свих књижења и затварања ван биласних конта стање имовине у Установи је:

I Нефинансијска имовина		
1.	Нефинансијска имовина у сталним средствима	427.953.587,57
	зграде и грађевински објекти	338.592.840,76
	опрема	47.355.018,75
	остала основна средства	3.635.252,02
	земљиште	38.370.476,04
2.	Нефинансијска имовина у залихама	7.316.680,42
	залихе материјала за грејање	5.042.197,73
	залихе материјала за саобраћај	145.320,28
	залихе мат. за дом. и угоститељство	2.129.162,41
III Финансијска имовина		23.041.192,81
1.	Новчана средства потраживања и краткоточни пласмани	
	жироски и текући рачуни	1.919.346,25
	благајна	/
	потраживања по основу продаје	19.875.024,82
	остала потраживања	1.058.745,20
	остали краткорочни пласмани	188.076,54
III Активна временска разграничења		86.351.626,23
	обрачунати неплаћени расходи	86.351.626,23
УКУПНА АКТИВА:		544.663.087,03
I Обавезе		82.051.254,44
	остале обавезе	12.589,56
	обавезе за порез	217.721,00
	обавезе према добављачима	41.145.708,80
	обавезе по основу расхода за запослене	40.615.535,08
	примљени остали депозити	59.700,00
II Пасивна временска разграничења		24.758.940,50
	Обрачунати ненаплаћени приходи	24.758.940,50
III Извори капитала		437.852.892,09
	зграде и грађевински објекти	338.592.840,76
	опрема	47.355.018,75
	остала основна средства	3.635.252,02
	природна богатства-земљиште	38.370.476,04
	залихе матер. за редовну делатност	7.316.680,42
	остали извори новчаних средстава	127.320,11
	нераспоређени вишак из претходних година	2.513.355,23
	дефицит из текуће године	-58.051,24
УКУПНА ПАСИВА:		544.663.087,03

Пре израде завршног рачуна за 2023. годину у Установи је извршен попис имовине, обавеза и потраживања, са стањем на дан 31.12.2023. године и књиговодствено стање усаглашено са стварним стањем утврђеним пописом. На предлог Директора Установе, Управни одбор је именовано Комисије које су извршиле попис и усагласиле књиговодствено стање са стањем утврђеним пописом. Комисије су састављене од три члана и радиле су у пуном саставу. Опрема која је дотрајала и не може се користити, предложена је за расход и пописана на посебне пописне листе. Расход и

мањак опреме за износ садашње вредности, књижени су на терет расхода Установе и искњижени из књиге основних средстава. Извештаје о извршеном попису са предлозима за ликвидацију разлика комисије су доставиле Управном одбору. На седници Управног одбора одржаној 23. фебруара 2023. године, разматрани су извештаји са предлозима пописних комисија па је Управни одбор донео одлуку прихватајући предлог пописних комисија. Извештај комисије за попис је у целости усвојен.

После књижења Одлуке, стање нефинансијске имовине обавеза и потраживања, материјала и извора капитала исказано је у обрасцу «Биланс стања».

Просечна нето примања запослених у 2023. години по квалификационој структури су:

Степен стручне спреме	Занимање	Просечна нето плата		Индекс
		2022	2023	
VII	Директор	77.594,98	95.581,56	123,18
VI	Помоћник директора	70.938,62	88.241,58	124,39
I	НК спремачице	37.766,78	45.143,05	119,53
II	ПК помоћни кувар, ноћни чувар	40.008,09	45.395,63	113,47
III	КВ домар	38.221,51	44.246,52	115,76
III	Педагошки асистент	43.810,40	50.976,86	116,36
IV	ССС књиговође	45.238,04	50.363,87	111,33
IV	ССС медицинске сестре	53.340,89	64.052,27	120,08
V	ВКВ домари, кувари	39.937,16	46.553,07	116,57
VI	ВСС васпитачи	61.375,10	76.941,54	125,36
VI	Сарадници, шеф. служби	57.156,46	68.021,04	119,01
VII	ВС сарадници	68.778,51	78.377,89	113,96

На дан 31.12.2023 године у Установи је ангажовано 431 запослених, на неодређено и одређено време, од чега 9 запослених на одређено време на породилјском одсуству.“

Образложење

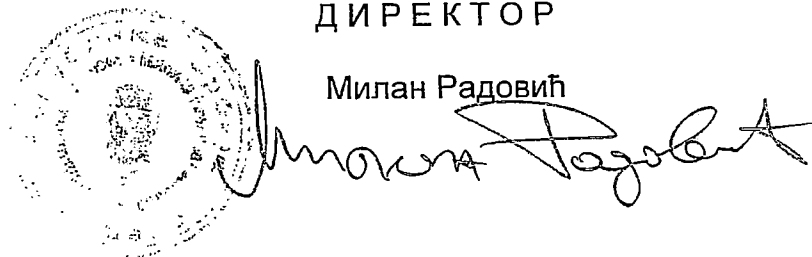
Директор Предшколске установе „Милица Ножица“ Ваљево, донео је Извештај о извршењу годишњег план рада Предшколске установе „Милица Ножица“ за 2022./2023. годину, број 7839 од 12.09.2023. године, који је усвојио Управни одбор на својој 3. седници, одлуком број 7864/3 од 14.09.2023. године.

Након усвајања Извештаја, исказала се потреба да се о одређеним областима прецизније и детаљније извести, као и да се дода финансијски извештај за 2023. годину.

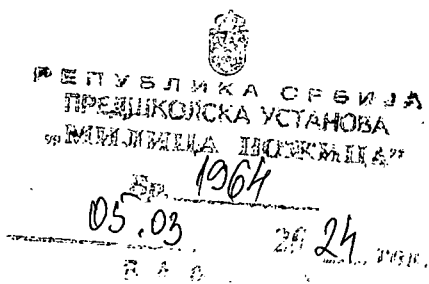
На основу наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

ДИРЕКТОР

Милан Радовић

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „МИЛИЦА НОЖИЦА“ ВАЉЕВО

Градска управа Града Ваљево			
-Писарница-			
Примљено: 05. MAR 2024			
Служба:		Број:	
	09	02-40/2024-09	

ИЗВЕШТАЈ
О ИЗВРШЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „МИЛИЦА НОЖИЦА“
ЗА 2022/2023. ГОДИНУ

-ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ-

1. УВОД

1.1. Полазне основе за израду Извештаја о извршењу годишњег плана рада за 2022/2023. годину

У складу с препоруком надлежног Министарства просвете и захтевима оснивача, Града Ваљева, сачињен је Извештај о извршењу годишњег плана рада који прати све сегменте рада Установе:

- 1) Делатност Установе
- 2) Услове рада Установе
- 3) Организацију рада и кадрове Установе
- 4) Васпитно-образовни рад и негу деце
- 5) Стручно усавршавање
- 6) Програм рада стручних, руководећих органа и управног органа
- 7) Маркетинг Установе
- 8) Материјално финансијско пословање на нивоу Установе
- 9) Праћење и евалуацију рада предшколске Установе

У складу са Законом о основама система образовања и васпитања, у току извештајне године вршен је стручно-педагошки надзор и то над остваривањем васпитно-образовног рада, као и надзор над законитошћу аката од стране Министарства просвете Републике Србије.

1.2 Делатност Установе

Делатност Установе регулисана је Законом о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" бр.88/2017, 27/2018- другизакон, 27/2018- другизакон, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) и Законом о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС" бр. 18/2010,101/2017, 113/2017 -др. закон, 95/2018- др. закон,10/2019 и 129/2021), као и низом других републичких прописа – Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1/19, 16/22 и 6/23), Правилником о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама ("Сл. гласник РС" бр. 87/21), Правилником о ближим условима за утврђивање приоритета за упис деце у предшколску установу ("Сл. гласник РС" бр. 44/11), Правилником о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи (Службени гласник РС“, број 39/18), Правилником о општим основама предшколског програма („Просветни гласник“, број 14/06) Правилником о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно-здравствене заштите деце у предшколској установи („Службени гласник РС“ бр. 112/17), као и другим подзаконским актима којима су посебно регулисане основне функције Установе.

За функционисање Установе од значаја су и прописи локалне самоуправе: Одлука о мрежи јавних предшколских установа на територији града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 4/2019 и 5/2023) и Одлука о радном времену Установе за децу предшколског узраста "Милица Ножица" у Ваљеву ("Сл. гласник општине Ваљево" бр. 3/2000), Одлука о броју деце у васпитним групама у Установи за децу предшколског узраста "Милица Ножица", број 011-55/10-09 од 08.10.2010. године. У извештајној години делатност Установе одвијала се кроз: обезбеђење дневног боравка и исхране деце, остваривање васпитно-образовне, превентивно-здравствене и социјалне функције, а кроз организовање

целодневног, четворочасовног, повремених и посебних облика рада са децом узраста од годину дана до поласка у основну школу.

Решењем Министарства просвете број 022-05-77/2010-07 од 27.10.2010. године, број 610-00-904/2010-07 11.2010. године, број 610-00-119/2012-07 од 22.06.2012. године, број 610-00-976/20105-07/1 од 8.03.2016 године и број 022-05-320/2021-07 од 26.05.2022. извршена је верификација Установе за обављање делатности предшколског бразовања. Решењем Министарства просвете и науке Републике Србије, број 610-00-888/2011-07 од 17.04.2012. извршена је верификација проширене делатности Установе.

2. УСЛОВИ РАДА У УСТАНОВИ

2.1. Материјално технички и просторни услови рада

Потребе породице за збрињавањем деце у целодневном боравку, већ годинама уназад, превазилазе смештајне капацитете Установе. У мају месецу 2023. године евидентирано је 969 пријава за смештај деце, од тога: решено је 381 пријава, нерешено 588. На основу броја захтева за пријем и анализе уочено је да је највећа потреба породица за смештај деце исказана за вртиће: «Видра» (144), «Бамби» (97), «Хајди» (76), «Колибри» (117), «Звончић» (198), «Бубамара» (95), «Наша радост» (83) «Пчелица» (123),« и Др. «Михаило Ступар» (18), Ваљевска Каменица (6), Бранковина (12) пријава.

У оквиру вртића «Звончић» у издвојеном простору Удружења «Анђели чувари» организован је боравак две предшколске групе целодневног облика рада.

2.1.1. Објекти за децу

Преглед наменски грађених објеката по врстама, броју, капацитету (број места за рад у једној смени), површини дворишта. (Табела бр.1).

Р. бр.	Назив вртића	Капацитет		Површина објекта (м2)	Површина дворишта (м2)	Адреса
		Бр. група	Бр. деце			
1.	»Звончић»	8	181	931	3718	Ваљево
2.	»Хајди»	7	151	1069	2514	Ваљево
3.	»Бамби»	10	218	1429	5250	Ваљево
4.	»Колибри»	7	151	1069	4961	Ваљево
5.	»Наша радост»	7	151	1395	9400	Ваљево
6.	«Пчелица»	7	143	1069	1700	Ваљево
7.	»Бубамара»	6	136	697,21	9040	Ваљево
8.	«Др. М. Ступар»»	7	128	467	851	Ваљево
9.	«Видра»	14	350	2.691	939	Ваљево
10.	»Каменица»	2	30	508	2051	В.Каменица
11.	»Бранковина»	2	30	508	/	Бранковина
	УКУПНО:	77	1669	11.833,21	40424	

2.1.2. Стање опремљености

Установа је опремљена довољном количином потребног инвентара (столови, столице, кревети, дечји ормарићи и др.) у односу на стварне потребе и републички норматив. У протеклој радној години, за задовољење исказаних потреба за збрињавање деце Установа је располагала следећим капацитетима:

Капацитет према броју група и броју деце у целодневном боравку (Табела бр.2).

Р. Бр.	Назив вртића	Капацитети према броју група			Капацитети према броју деце		
		Пројектовани	Планирано годишњим планом 2022/2023	Одступање на 1	Пројектовани	Планирано Планом за 2022/2023	Одступање на 4
		1	2	3	4	5	6
1.	"Звончић"	8	10	+2	181	260	+79
	Анђели чувари	2	2	/	48	48	/
2.	"Хајди"	7	11	+4	151	260	+109
3.	"Бамби"	10	10	/	218	260	+42
4.	"Колибри"	7	12	+5	151	294	+143
5.	"Наша радост"	7	8	+1	151	207	+56
6.	"Пчелица"	7	9	+2	143	231	+88
7.	"Бубамара"	6	6	/	136	147	+11
8.	"Др М. Ступар"	7	8	+1	128	147	+19
9.	"Видра"	14	18	+4	350	441	+91
10.	"Каменица"	2	3	+1	30	47	+17
11.	"Бранковина"	2	2	/	30	32	+2
	УКУПНО:	79	99	20	1717	2374	657

Одступање у погледу пројектованих и планираних капацитета, усклађено је Одлуком Скупштине града Ваљево о броју деце у васпитним групама, број 011-55/10-09 од 08.10.2010. године, према којима је одобрено одступање до 20% у погледу више или мање уписане деце, сходно просторним условима.

Планирани број деце у Установи је увећан у односу на пројектоване нормативе, јер су у предходним годинама адаптирани простори ходника, гардероба и канцеларија претварани у собе за смештај деце, што ће од васпитача и сестара захтевати додатни напор и добру организацију рада у циљу задовољења дечјих потреба.

Табела простора у којима се изводи припремни предшколски програм (табела бр.3).

Р. бр.	НАЗИВ ПРОСТОРА	Бр. просторија	Капацитет деце	Површина	Површина дворишта	Адреса
1.	ОШ "Сестре Илић" Ваљево	1	3гр.- 50	35м2	Школ.двориш.	Ваљево
2.	ОШ "Нада Пурић" Ваљево	1	1 гр. – 22	35м2	Школ.двориш.	Ваљево
3.	ОШ "Стеван Филиповић" Дивци	1	20	35м2	Школ.двориш.	Дивци
4.	ОШ "Свети Сава" Попучке	1	25	48м2	Школ.двориш.	Попучке
5.	МЗ „Ставе“ Ставе	1	15	25м2	/	Ставе
6.	ОШ "В.Н Велимировић"И.О у Белошевцу	1	20	36м2	Школ.двориш.	Белошевац

Р. бр.	НАЗИВ ПРОСТОРА	Бр. просторија	Капацитет деце	Површина	Површина дворишта	Адреса
7.	ОШ "ОШ Драгољуб Илић" Драчић	1	20	30м ²	Школ.двориш.	Драчић
8.	ОШ "ОШ Драгољуб Илић" Драчић, ИО Пријездић	1	10	20м ²	Школ.двориш.	Пријездић
9.	ОШ "ОШ Драгољуб Илић" И.О Жабари	1	20	30м ²	Школ.двориш.	Жабари
10	ОШ "Здравко Јовановић" у Поћути	1	20	20м ²	Школ.двориш.	Поћута
11	ОШ „Прота Матеја Ненадовић“, И.О у Јошеви	1	10	30 м ²	Школ.двориш.	Јошева
12	ОШ „Прота Матеја Ненадовић“, И.О у Голој Глави	1	10	16м ²	Школ.двориш.	Г. Глава
13	ОШ „С. Филиповић“ Дивци, И.О. у Рабровици	1	6	15м ²	Школ.двориш.	Рабровица
14	ОШ“ Прота Матеја Ненадовић“ И.О. у Котешници	1	5	15м ²	Школ.двориш.	Котешница
15	ОШ "Илија Бирчанин", И.О. у Причевићу	1	5	15м ²	Школ.двориш.	Причевић
16	ОШ "Милован Глишић", И.О. у Г. Буковици	1	6	15м ²	Школ.двориш.	Г. Буковица
17	ОШ „Прота Матеја Ненадовић“ И.О. у Бабиној Луци	1	5	15м ²	Школ.двориш.	Б. Лука
18	ОШ „С. Филиповић“ Дивци И.О. у В. Лозници	1	8	20м ²	Школ.двориш.	В. Лозница
19	Општа болница	1	15	30м ²	/	Ваљево

Преглед из табеле 3 односи се на рад предшколских група (четворочасовни програм) и васпитно-образовни рад са децом на болничком лечењу. Ради се о привремено уступљеним просторима. Укупно се користи 19 прилагођених простора.

2.2 Извештај о кадровским условима

Број запослених у Установи регулисан је: – Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1/19, 16/22 и 6/23), у поглављу – Услови у погледу броја стручних и других радника, Правилником о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама, Правилником о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно-здравствене заштите деце у предшколској установи и др. Наведеним правилницима утврђено је да број стручних радника зависи од облика рада и броја васпитних група, док број других радника зависи од начина организовања исхране, величине и броја објеката, као и грађевинско – техничких особина и локација објеката.

Планом за радну 2022/23. годину, планирано је обављање делатности у 132 групе и то: 95 група целодневног боравка, 4 мешовите групе целодневног облика рада, 1 болничкој и 32 групе припремног предшколског програма у години пред полазак у школу у полудневном трајању.

За реализацију васпитно-образовног програма на почетку радне године, планирано је ангажовање 330 запослених на неодређено време, 1 педагошки асистент на одређено време и 32 запослена на одређено време у оквиру законом дозвољених 10% на одређено време у односу на број запослених на неодређено време. Такође, планирано је ангажовање још 14 васпитача на одређено време, преко законом дозвољених 10% а на основу сагласности републичке Комисије за запошљавање и додатно радно ангажовање, ради допуњавања до

систематизованог броја запослених. Потреба за додатним ангажовањем настала је као последица чињенице да су у односу на претходну радну годину формиране додатне четири групе припремног предшколског програма и једна предшколска група у целодневном облику рада .

Извештајну годину завршила су 333 запослена на неодређено време, 32 запослена на одређено време у оквиру законом дозвољених 10% у односу на број запослених на неодређено време, 1 педагошки асистент на одређено време, 2 приправника- васпитача на одређено време на основу одобрења републичке Комисије за одобравање новог запошљавања и додатног радног ангажовања и 14 васпитача на одређено време, додатно ангажованих преко 10% од броја запослених на неодређено време, за рад у припремном предшколском програму на основу одобрења Начелника градске управе града Ваљева, број: Сл/2022-09 од 31.08.2022. године, с обзиром на чињеницу да је Предшколска установа сваког месеца слала захтеве републичкој Комисији за одобрење додатног радног ангажовања, али је сагласност изостала.

Број запослених на неодређено време у односу на план, повећао се реализацијом три закључка - одобрења Комисије за ново запошљавање на основу којих је извршен пријем укупно једанаест лица, док је за осморо запослених престао радни однос у радној години.

(Табала бр.4)

1	ВРСТА ПОСЛА	Степен образовања	Број систематизованих места	Број радника 2022/23	Радноправни статус	
					неодређено	одређено
1	2	3	4	5	6	7
1	Служба руковођења		6	6	6	0
	Директор	VII	1	1	1	0
	Помоћник директора	VII	1	1	1	0
	Секретар	VII	1	1	1	0
	Руководилац финансијско-рачуноводствених послова	VII	1	1	1	0
	Руководилац послова у објекту	VI	1	1	1	0
	Техничар инвестиционог одржавања-руководилац Службе техничких послова	IV	1	1	1	0
2	Служба педагошког рада, социјалне и здравствене заштите		9	8	7	1
	Стручни сарадник педагог	VII	2	2	2	0
	Стручни сарадник психолог	VII	2	1	1	0

	Стручни сарадник логопед	VII	2	2	2	0
	Сарадник социјални радник	VII	1	1	1	0
	Сарадник за унапређивање превентивне здравствене заштите	VI	1	1	1	0
	Педагошки асистент	IV	1	1	0	1
3	Служба васпитно-образовног рада, неге деце и одржавање хигијене		294	300	261	39
	Васпитач	VI/ VII	165	174	154	20
	Васпитач приправник	VI	0	2	0	2
	Дефектолог васпитач	VII	1	1	1	0
	Медицинска сестра васпитач	IV	65	63	59	4
	Сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу	IV	14	15	15	0
	Спремачица	I	47	43	30	13
	Техничар за одржавање одеће	I	2	2	2	0
4	Служба правних, кадровских и административних послова		4	5	4	1
	Правни сарадник	IV/VI	1	2	1	1
	Референт за правне, кадровске и административне послове	IV	1	1	1	0
	Технички секретар	IV	1	1	1	0
	Програмер-инжењер	VI	1	1	1	0
5	Служба економско-финансијских и рачуноводствених послова		5	5	5	0
	Самостални финансијско-рачуноводствени сарадник	VI	3	3	3	0

	Референт за финансијско – рачуноводствене послове	IV	1	1	1	0
	Благајник	IV	1	1	1	0
6	Служба јавних набавки и комерцијале		2	2	2	0
	Службеник за јавне набавке	VII	1	1	1	0
	Комерцијалиста	IV	1	1	1	0
7	Служба исхране-припремање и сервирање хране		34	33	27	6
	Сарадник за исхрану нутрициониста	VI	1	1	1	0
	Службеник за управљање квалитетом	VII	1	1	1	0
	Главни кувар	III	1	1	1	0
	Кувар	III	7	7	7	0
	Пекар	III	3	3	3	0
	Помоћни кувар	II	2	2	2	0
	Сервирка	II	19	18	12	6
8	Служба техничких послова		17	17	15	2
	Службеник за послове заштите, безбедности и здравља на раду,	VII	1	1	1	0
	Референт за заштиту од пожара,	IV	1	1	1	0
	Оператер технике	IV	1	1	1	0
	Магационер	IV	2	2	1	1
	Возач возила Ц категорије	III	2	2	1	1

	Домар	III	10	10	10	0
9	Служба обезбеђења		6	6	6	0
	Радник обезбеђења без оружја	IV	1	1	1	0
	Радник обезбеђења без оружја	III	5	5	5	0
10	УКУПНО		377	382	333	49

2.3 Породични услови деце која бораве у дечјим вртићима

Савремена Ваљевска породица и услови који су диктирали њено функционисање у директној су спречи са актуелним условима у којима егзистира целокупно друштво.

Породица са малом децом отежано функционише имајући у виду чињеницу да родитељи све више времена проводе на радном месту, као и у решавању свакодневних обавеза, па самим тим све мање времена проводе са својом децом. Ако се томе дода да је у животу појединих породица изражена породична патологија која се огледа у поремећеним партнерским односима родитеља, разводима бракова, појави породичног насиља, онда је јасно да породица све теже обавља своје основне функције.

С тим у вези боравак деце у вртићима чини да се родитељи осећају сигурно док су на послу, па боравак деце у вртићима доживљавају на прави начин, као незаменљиву помоћ породици у правилном одрастању своје деце, као и њеном укупном функционисању.

2.3.1. Социо-економско стање породица

Пораст животног стандарда на нивоу нашег друштва условио је боље социо-економско стање породица са малом децом. Лагани пораст запослености, као и личних примања родитеља условио је да се донекле смање социјалне разлике међу децом, а платежна моћ породице омогућава да деца одрастају са све мањим проблемима које има породица у економском смислу. И даље је добар број породица без трајно решеног радног односа, као и стамбеног питања и то свакако отежава њихово нормално функционисање. Децу из породица са угроженом економском егзистенцијом установа је приоритетно уписивала у вртиће у складу са Правилником о пријему деце.

2.3.2. Запосленост родитеља

Генерална оријентација Установе када је у питању пријем деце у вртиће односи се на запосленост оба родитеља, што представља један од главних критеријума за упис деце у вртиће. Можемо рећи, да је преко 90% деце чија су оба родитеља запослена. Остатак чине деца са једним запосленим родитељем, а веома мали број деце је чији родитељи не раде, а то су деца са тешком породичном, односно здравственом ситуацијом. Такође, ситуацију додатно отежава чињеница да један део родитеља током године остаје без посла, што се индиректно одражава на укупно функционисање породице.

Преглед броја деце из породица изложених факторима ризика (табела бр.5)

	Треће и четврто дете	Деца корисника соц. помоћи	Деца самохраних родитељ	Деца разведених родитеља	Деца без родитељског старања и усвојена деца	Деца са сметњама у развоју	Ромска децамањине
Звончић	52	3	6	36	/	18	4
Хајди	31	/	3	16	/	4	7
Наша радост	29	/	5	10	-	7	1
Бамби	34	/	3	16	1	10	3
Пчелица	26	1	3	12	-	5	7
Колибри	53	3	3	13	2	10	5
Михаило Ступар	13	1	4	6	1	8	6
Видра	55	/	5	26	2	5	2
Бубамара	28	/	4	10	2	4	1
В.Каменица	7	/	/	6	/	1	0
Бранковина	7	6	2	/	-	1	8
Укупни:	335	14	38	151	8	73	44

Табела односи се на преглед потенцијално угрожених категорија деце изложена различитим факторима ризика.

2.3.3. Услови друштвене средине

Приликом реализације програма васпитно образованог рада користили смо капацитете објеката и установа у окружењу према програму рада васпитних група, а то су: паркови, трговиЦентар за културу, Градски музеј, Градска библиотека, пијаца, Тешњар, објекти у природи, културно-исторјиски споменици и др.

3. ОБЛИЦИ И ПРОГРАМИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

3.1. Организација и облици рада

Васпитно-образовни рад у Установи био је организован по узрасним групама:

- Група узраста деце од 1 –1,5 године;
- Група узраста деце од 1,5– 2,5 године;
- Група узраста деце од 2,5 – 3,5 године;
- Група узраста деце од 3,5 – 4,5 године;
- Група узраста деце од 4,5 година до укључења у групу у којој се остварује припремни предшколски програм;

Групу у којој се организује припремни програм за полазак у школу.

Радно време је од 6:00 – 16:00 часова (за целодневни облик рада). Облици рада су: целодневни, четворочасовни, повремени. Режимом радног дана одређује се структура ритма дневних активности деце и васпитача (усмерене, комбиноване и самосталне активности, рекреативне паузе, спавање, оброци). У извештајној години Установа је организовала рад са децом у целодневном програму у 9 вртића у граду и 2 у селу, сваког радног дана од 6 до 16 часова.

Четворочасовни програм је био организован у трајању од 4 часа у Установи у шест објекта у граду, сваког радног дана од 16:00 – 20:00 часова, а 2 на селу, Каменици и Бранковини од 8 до 12 часова, док је организовање четворочасовног програма у 19 основних школа и другим просторијама прилагођено радном времену ових установа. Обавезни припремни предшколски програм одвијао се у оквиру целодневног програма у оквиру 16 група. У извештајној години у издвојеном одељењу Удружење „Анђели чувари“, припремни предшколски програм одвијао у две групе.

3.2. Бројно стање деце по групама и облицима рада

Целодневни и припремни програм рада са децом: (табела бр. 6):

Р. бр.	Објект	ОБЛИЦИ РАДА								ВРЕМЕ РАДА			
		ЦЕЛОДНЕВНИ								Четворочасовни		Цело дневни	Четворочасовни
		1 – 3 година		3 – 5,5 година		5,5 – 6,5 година		1- 3 (село) 3-6,5 (село)		Бр. гр.	Бр. деце		
		Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. Деце	Бр. гр.	Бр. де-це				
1	«Звончић»	2	34	6	164	2	62			/	/	6-16	/
2	«Хајди»	5	87	4	111	2	62			2	30	6-16	16:00-20:00
3	«Бамби»	2	34	6	164	2	62			1	10	6-16	16:00-20:00
4	«Колибри»	4	68	6	164	2	62			2	30	6-16	16:00-20:00
5	«Наша радост»	2	34	4	111	2	62			/	/	6-16	/
6	«Пчелица»	2	34	5	135	2	62			2	30	6-16	16:00-20:00
7	«Бубамара»	2	34	3	82	1	31			2	35	6-16	16:00-20:00
8	«Др. М.Ступар»	5	87	3	60	/	/			/	/	6-16	/
9	«Видра»	6	102	9	246	3	93			2	30		8:00-12:00
10	« Каменица»					1	15	2	32	/	/	6-16	8:00-12:00

Р. бр.	Објекат	ОБЛИЦИ РАДА								ВРЕМЕ РАДА			
		ЦЕЛОДНЕВНИ								Четворочасовни		Цело дневни	Четворочасовни
		1 – 3 година		3 – 5,5 година		5,5 – 6,5 година		1- 3 (село) 3-6,5 (село)		Бр. гр.	Бр. деце		
		Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. Деце	Бр. гр.	Бр. де-це				
11	«Бранковина»							2	32	1	15	6-16	8:00-12:00
12	Анђели Чувари					2	48					6-16	8:00-12:00
13	ОШ «Сестре Илић» Ваљево									3	45		8:00- 18:00
14	ОШ «Нада Пурић» Ваљево									1	20		8:00- 18:00
15	ОШ "Стеван Филиповић" Дивци									1	10		8:00- 12:00
16	ОШ "Свети Сава" Попучке									1	15		8:00- 12:00
17	МЗ „Ставе” Ставе									1	17		8:00- 12:00
18	ОШ "В.Н Велимировић" И.О у Белошевцу									1	8		8:00- 12:00
19	ОШ „Прота Матеја Ненадовић”, И.О у Голој Глави									1	10		8:00- 12:00
20	ОШ "Здравко Јовановић" у Поћути									1	5		8:00- 12:00
21	ОШ " Драгољуб Илић " Драчић									1	17		8:00- 12:00
22	ОШ"Драгољуб Илић " Драчић" И.О у Пријездићу									1	7		8:00- 12:00
23	ОШ„Прота Матеја Ненадовић, И.О у Котешници									1	5		8:00- 12:00
24	ОШ „Прота Матеја Ненадовић”, И.О у Јошеви									1	8		8:00- 12:00
25	ОШ „С. Филиповић" Дивци, И.О. у Рабровици									1	11		8:00- 12:00
26	ОШ "Илија Бирчанин", И.О. у Причевићу									1	11		8:00- 12:00

Р. бр.	Објекат	ОБЛИЦИ РАДА								ВРЕМЕ РАДА			
		ЦЕЛОДНЕВНИ								Четворочасовни		Цело дневни	Четворочасовни
		1 – 3 година		3 – 5,5 година		5,5 – 6,5 година		1- 3 (село) 3-6,5 (село)		Бр. гр.	Бр. деце		
		Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. деце	Бр. гр.	Бр. Деце	Бр. гр.	Бр. де-це				
27	ОШ "Милован Глишић", И.О. у Горњој Буковици									1	7		8:00- 12:00
28	ОШ „ Прота Матеја Ненадовић“, И.О у Бабиној Луци									1	5		8:00- 12:00
29	ОШ"Драгољуб Илић " Драчић , И.О у Жабарима									1	8		8:00- 12:00
30	ОШ „С. Филиповић" Дивци ,И.О. у В. Лозници									1	8		8:00- 12:00
31	Болничка група									1	15		Пре подне
		30	514	46	1237	19	559	4	64	33	412		

Облици рада, број група, број деце (табела бр. 7)

Р. бр.	ОБЛИЦИ РАДА	Бр. гр.	Бр. деце
1.	Целодневни		
	1 – 3 (град)	30	514
	3 – 5,5 (град)	46	1237
	5,5 – 6,5 (град)	18	544
	5,5 -6,5 (село)	1	15
	1 – 3 и 3 – 6,5 (село)	4	64
УКУПНО		99	2374
2.	Четворочасовни		
	Град	15	230
	Село	17	167
УКУПНО		32	397
3.	Деца на болничком лечењу	1	15
	УКУПНО		132

3.3 Ритам рада установе

Радно време Установе је 10 часова дневно. Различити облици рада са децом (редовни, посебни и специјализовани) су усклађени са потребама запослених родитеља и могућностима Установе. Најзаступљенији вид рада у Установи је целодневни боравак деце, обзиром да родитељи из наше средине имају управо потребе за програмима који се реализују

у целодневном трајању. Све васпитне групе, које реализују рад у целодневном боравку раде у времену од 6 до 16 часова. Установа ради током читаве године. Предшколски програм остварује се у току радне године, од 1. септембра текуће године до 31. августа наредне године. Распоред дневних активности:

1. *Целодневни боравак - долазак деце*

Јутарњи пријем и јутарње активности	6.00 - 8.00 часова
Лична хигијена и доручак	8.00 - 8.30 часова
Активности (слободне, усмерене и на отвореном)	8.30 - 11.00 часова
Лична хигијена и ручак	11.00 - 12.00 часова
Поподневни одмор	12.00 - 13.30 часова
Лична хигијена и ужина	13.30 -14.00 часова
Активности по избору деце и одлазак кући	14.00-16.00 часова

2. *За децу у четворчасовном припремном предшколском програму*, програм се реализује од септембра до јуна месеца и прати календар школских дешавања– распусте, обележавање значајнијих датума.

3. *Четворчасовни припремни предшколски програм* реализује се на сеоском подручју и (ван седишта установе) у периоду од 8.00 до 12,00, на градском подручју (у вртићима) у периоду од 16,00 до 20,00, и у уступљеним просторима у ОШ „Сестре Илић“ и ОШ „Нада Пурић“ у две смене–прва од 8.00 до 12.00 часова и друга од 14.00 до 18.00 часова.

3.4 Организација адаптације

Адаптацији деце у установи се посвећује посебна пажња. У извештајној години процес адаптације је прилагођен епидемиолошкој ситуацији и прописаним мерама. Како би се адаптација олакшала за све учеснике, пре самог поласка деце у јаслице стручни радници установе израдили су Глобални план адаптације, а затим васпитачи и медицинске сестре заједно са члановима породице израдили су оперативне планове за свако дете понаособ и тако дефинисали кораке и поступања током овог периода. Родитељски састанци за све родитеље новоуписане деце нису реализовани ни ове године на начин на који је то било уобичајено годинама уназад.

Стручна служба је припремила штампане материјале а и материјал на сајту Установе. На сајту Установе постављена је презентација са препорукама родитељима у циљу олакшања процеса адаптације. Васпитачи јаслених и млађих група одржали су прве родитељске састанке у двориштима и салама уз придржавање прописаних мера. Оперативни планови адаптације израђени су путем индивидуалних разговора са родитељима члановима породице. Планови су урађени у складу са потребама породице, али и на основу Глобалног плана адаптације за Установу у целини који је приказану Годишњем плану рада установе. У тексту који следи дајемо приказ реализованих активности из планова адаптације у протеклој радној години.

Активност	Садржај активности	Носиоци	Време реализације
Штампани материјал за родитеље - флајер подељени родитељима - материјал на сајту установе	Давање писаних информација родитељима о процесу адаптације, току, подршка породици и деци, препоруке за прве вртићке дане	Стручни сарадници	Јун

Родитељски састанак на нивоу групе-реализован на отвореном уз поштовање епидемиолошких мера	Упознавање родитеља и деце са васпитачима Упознавање дворишта и простора Припрема родитеља и деце за одвајање договор о предстојећим активностима, израда етапног плана адаптације	Васпитачи групе	1. септембар и током године по потреби
Радионица за децу и родитеље реализована путем вибер група за родитеље	Упознавање са активностима у групи (васпитне и културно-хигијенске)	Васпитачи и медицинске сестре	Током године
Организовање и реализација етапног и поступног боравак деце у првим недељама /скраћено време боравак/	Планови адаптације, Постепено продужавање времена боравак деце	Васпитачи и медицинске сестре	Током Септембра
Праћење деце и поступно продужавање времена боравак деце у вртићу	Постепено продужавање времена боравак деце	Васпитачи и медицинске сестре	Током Септембра
Праћење процеса адаптације	Протоколи Чек листе	Васпитачи Стручни сарадници	Током Септембра
Састанци стручних сарадника и мед. сестара васпитача, с циљем одређивања мера за олакшавање адаптације деце по потреби	Размена информација на састанцима тимова објеката или путем индивидуалних разговора	Васпитачи Стручни сарадници	Током Септембра
Анализа процеса након адаптације	Анализа документације Дискусија Актив Медицинских сестара Активи узрасних група	Васпитачи Стручни сарадници	Октобар/ Новембар

3.5 Структура радног времена

Стручни сарадник	
Сви облици непосредног рада са децом, васпитачима, педагошким асистентима, родитељима односно другим законским заступницима деце и другим сарадницима	30 сати
Припрема за васпитно - образовни рад	3 сата
Сарадња са родитељима и локалном заједницом	0,5 сати
Вођење документације	2 сата
Примена програма стручног усавршавања	1 сат
Рад у додатним програмима у току године	0,5 сати
Рад у стручним органима (актив, веће)	1 сат
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	1 сат
Остало	1 сат

Главни васпитач	
Непосредан васпитно -образовни рад са децом	20 сати
Припрема за васпитно - образовни рад	4 сата

Сарадња са родитељима и локалном заједницом	1 сат
Вођење документације	2 сата
Руковођење	10 сати
Примена програма стручног усавршавања	0,5 сати
Рад у стручним органима (актив, веће)	1 сат
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	1 сат
Остало	0,5 сати

Васпитач	
Непосредан васпитно -образовни рад са децом	30 сати
Припрема за васпитно - образовни рад	4 сата
Сарадња са родитељима и локалном заједницом	0,5 сати
Вођење документације	2 сата
Примена програма стручног усавршавања	0,5 сати
Рад у стручним органима (актив, веће)	1 сат
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	1 сат
Прање и дезинфекција играчака	0,5 сати
Остало	0,5 сати

Васпитач у припремном предшколском програму	
Непосредан васпитно -образовни рад са децом	20 сати
Припрема за васпитно - образовни рад	5 сати
Сарадња са родитељима и локалном заједницом	2 сата
Вођење документације	4 сата
Примена програма стручног усавршавања	1 сат
Рад у додатним програмима у току године	2 сата
Рад у стручним органима (актив, веће)	2 сата
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	2 сата
Прање и дезинфекција играчака	1 сат
Остало	1 сат

Медицинска сестра - васпитач	
Непосредан васпитно -образовни рад са децом	30 сати
Припрема за васпитно - образовни рад	4 сати
Сарадња са родитељима и локалном заједницом	0,5 сати
Вођење документације	2 сата
Примена програма стручног усавршавања	0,5 сати
Рад у стручним органима (актив, веће)	1 сат
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	1 сат
Прање и дезинфекција играчака	0,5 сати
Остало	0,5 сати

Сарадник медицинка сестра за негу и превентивно здравствену заштиту	
	% радног времена
Непосредан васпитно -образовни рад са децом	85%

Сарадња са родитељима и локалном заједницом	2 %
Рад у стручним органима (актив, веће)	2 %
Вођење документације	8 %
Семинари, стручно усавршавање, радионице, манифестације	2 %
Остало	1%

3.6. Објекти за припрему хране

Установа је организовала исхрану деце и припрему хране у Централној кухињи и девет дистрибутивних кухиња у вртићима. На сеоском подручју два вртића имају своје кухиње. Преглед приручних кухиња (табела бр. 8).

Врста кухиње	Површина	Капацитет obroка доручак, ужина, ручак	Адреса
«Централна кухиња»	992 м2	2700+2700+3000	Ваљево, Нас. М. Бјелице бб
»Звончић» (дистрибутивна)	36м2		Ул. Владе Даниловића бр.9
»Хајди» (дистрибутивна)	64м2		Ул. Х.ајдук Вељкова бр. 19
»Бамби» (дистрибутивна)	42м2		Нас.Ослоб.Ваљева бб
»Колибри» (дистрибутивна)	64м2		Ул. Стевана Бороте бб
»Наша радост» (дистрибутивна)	60м2		Нас. М. Бјелице бб
«Пчелица» (дистрибутивна)	35м2		Пети Пук бб
»Бубамара» (дистрибутивна)	33м2		Ул. Подгорска бб
«Др. М. Ступар» (дистрибутивна)	18,5 м2		Ул. Синђелићева бр.50
«Видра» (дистрибутивна)	50 м2		Ул. Суворорска бб
»Бранковина» (сопствена)	24м2	40 + 40 +30	Бранковина
»В. Каменица» (сопствена)	24м2	40 + 40 + 30	Ваљевска Каменица

3.7.Материјалнофинансијско пословање на нивоу Установе

3.7.1. Преглед стања у Установи

Што се тиче материјално финансијског положаја Установе у 2022.години, ПУ“Милица Ножица“ је све обавезе измиривала на време према добављачима. Што се тиче потраживања Установе, нисмо имали значајнијих проблема у наплатама од својих купаца. Средства из Градског буџета и Министарства просвете уплаћивана су на време тако да нам је то помогло да и ми наше обавезе измирујемо у року. Зараде запослених у Установи у 2022 години исплаћиване су у периоду од 01.01.2022. године до 31.01.2022. године по цени од 3.582,58 нето. У периоду од 01.02.2022. године примењивала се цена 3.833,36 нето, а све на основу закључака Владе.

3.7.2 Радови на одржавању објеката и опреме

У циљу побољшања опремљености, Установа је у периоду од 01.01.2022. до 31.12.2022. године, на име текућег одржавања зграда и опреме издвојила из буџетских и сопствених средстава, укупно 9.530.797,59 динара, и то за следеће намене:

Молерски радови К 425 113

Молерски материјал за делимично кречење свих објеката и комплетно кречење Централне кухиње	812.364,58
Укупно:	812.364,58

К 425 114

Радови на крову	264.000,00
Укупно:	264.000,00

К 425 115

Водоводни материјал за све објекте	559.435,56
Укупно:	559.435,56

Централно грејање К 425 116

Радови на централном грејању	391.000,00
Укупно:	391.000,00

Електро инсталације К 425 117

Електро – материјал за све објекте	522.896,24
Укупно:	522.896,24

Остале услуге и материјал за текуће поправке К 425 119

Ватроотпорни премаз фасаде у Видри	2.940.300,00
Остале услуге и материјал за текуће поправке	271.365,20
Укупно:	3.211.665,20

Тек.поправ. и одрж.осталих објеката К 425 191

Тек.поправ.и одрж.осталих објеката	0,00
Укупно:	0,00

Механичке поправке К 425 211

Поправке свих возила	1.267.837,08
Укупно:	1.267.837,08

Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај 425219

Прање возила Установе	371.000,00
Технички преглед возила Установе	112.522,15
Баждарење тахографа	22.000,00
Укупно:	505.522,15

Рачунарска опрема К425 222

Одржавање рачунарске опреме	455.952,00
Укупно:	455.952,00

Електронска опрема К425 224

Одржавање рачунарске опреме	129.288,00
Укупно:	129.288,00

Поправка опреме за образовање 425 261

Поправка клима	125.000,00
Поправка ролетни по вртићима	1.500,00

Укупно:	126.500,00
Текуће поправке и одржавање опреме за јавну безбедност 425281	
Контрола вентила по свим објектима	60.180,00
Услуге сервисирања ватрогасне опреме	291.000,00
Укупно:	351.180,00
Текуће поправке и одржавање производне моторне и непокретне опреме 425 291	
Сервисирање и поправка уређаја у објекту Ц.Кухиња (казани, кипери, шпорети...)и сервис лифтова...	845.326,80
Сервис тримера и косачица	87.829,98
Укупно:	933.156,78
Алати и инвентар К 426 913	
Ситани инвентарза Ц.Кухињу и дистрибутивне кухиње (тембала, шоље, кашике, виљушке, кутлаче...)	2.293.820,82
Алат за техничку службу	138.780,00
Укупно:	2.432.600,82
Ост. материјал за посебне намене К 426 919	
Баштенски материјал	7.506,00
Пластика	164.000,00
Постељине	250.000,00
Посуде за узорковање	64.400,00
Санитетски материјал	190.800,00
Остали материјал	100.189,01
Укупно:	824.410,01

3.7.3 Финансијски извештај о пословању од 01.01.2022. – 31.12.2022.

По Закону о Буџетском пословању Установа је саставила Финансијски извештај за календарску 2022. годину и доставила надлежним институцијама, тако да се исти не поклапа са извештајем за радну 2022/2023. годину. Предшколска установа "Милица Ножица" Ваљево у својим пословним књигама исказала је следеће стање за период од 01.01.2022. – 31.12.2022. године:

I УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ			
Опис	2021 година	2022 година	Индекс
Приходи од Градског буџета	480.222.469,32	550.860.778,76	114,71
Приход од Републичког министарства просвете	247.500,00	0,00	0,00
Приход од купаца родитеља	0,00	0,00	/
Приход од продаје хране	11.345.045,23	10.675.356,03	94,10
Приход од превоза	0	0	
Текући добровољни трансфери-донације	340.604,41	1.528.307,83	448,70
Приход по основу рефундације за треће дете	0,00	0,00	/
Остали меш. и неод. приходи	28.051,00	442.961,24	1579,13
Меморандумске ставке за рефундацију расхода	0,00	0,00	/
	492.183.669,96	563.507.403,86	114,49

Опис	2021 година	2022 година	
Плате и додаци запосленима	308.544.792,93	338.586.542,95	109,74
Доприноси на терет послодавца	51.337.832,63	54.640.983,90	106,44
Накнаде у натури	2.151.600,00	1.598.200,00	74,28
Социјална давања запосленим	13.918.724,03	11.384.914,55	81,80
Превоз на посао и са посла	10.702.534,27	11.184.462,36	104,51
Јубиларне награде	3.719.375,65	8.140.589,12	218,87
Стални трошкови	33.041.443,05	40.460.600,85	122,46
Трошкови путовања(семинари запослених и трош. исхране на службеном путу)	314.713,05	1.343.826,02	427,00
Услуге по уговору	1.885.614,29	2.966.976,14	157,35
Специјализоване услуге	1.725.520,00	1.889.140,00	109,48
Текуће поправке и одржавање опреме	5.413.487,92	9.530.797,59	176,06
Материјали	49.665.214,94	65.130.789,44	131,14
Пратећи трошков и задуживања	0,00	0,00	
Остале текуће дотације по закону	0,00	0,00	
Превоз предшколаца	2.847.540,00	3.722.720,00	130,73
Порези, обавезне таксе и казне	110.016,76	192.221,01	174,72
Новчана казне и пенали	386.037,07	878.465,00	227,56
Капитална одржавања објеката	3.334.878,00	3.620.042,40	108,55
Набавка нове опреме	2.260.002,11	7.259.441,83	321,21
УКУПНО:	491.359.326,70	562.530.713,16	114,48
III БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26	824.343,26	
IV БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ			
V ПРЕНЕТА НЕУТРОШЕНА СРЕД. ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	715.207,14	715.207,14	
VI БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26	824.343,26	

Завршни рачун за 2022. годину урађен је на основу Закона о буџетском рачуноводству, („Сл. гласник РС“, бр.125/03 и члана 2. Правилника који прописују готовинску основу. То значи да се у приходе књиже сва примања која су до 31.12.2022. године примљена на текући рачун Установе без обзира на који се период односе, као и плаћени трошкови и издаци без обзира у ком периоду су настали. Тако су у јавне приходе обухваћена средства од буџета Града Ваљева и Републичког министарства просвете. У сопствене приходе књижени су приходи од продаје хране трећим лицима, као и мешовити и неодређени приходи продаја помија, наплата штете од осигурања, уплате васпитача на име полагања за лиценцу. У приходе од донација књижена је донација у играчкама и уређајима за дечије собе, ТВ уређај (донација родитеља). У трошкове и расходе књижени су сви издаци који су до 31.12.2022.године плаћени са текућих рачуна Установе.

Расходи за плате, додатке и накнаде као и доприноси на терет послодавца финансирају се из Градског буџета.

Расходи за запослене:	УКУПНО	БУЏЕТ	% уче- шћа	РЕПУБЛИ- КА	% уче- шћа	УСТАНОВА	% уче- шћа
Плате и додаци запосленим	338.586.542,95	338.586.542,95	100	/	/		
Доприноси на терет послодавца	54.640.983,90	54.640.983,90	100	/	/		

Превоз на посао и са посла – маркица	283.200,00	283.200,00	100	/	/		
Поклони за децу запослених	1.315.000,00	1.315.000,00	100				
Породиљско боловање				/	/		
Боловање преко 30 дана	2.076.936,00	2.076.936,00	100	/	/		
Отпремнине за пензију	1.840.696,00	1.840.696,00	100	/	/		
Отпремнина у случају смрти запосл. или чл. породице	315.977,00	315.977,00	100	/	/	/	
Остале помоћи запосленима	2.578.102,00	2.578.102,00					
Помоћ у мед. лечењу запослених	4.573.203,55	4.573.203,55	100	/	/	/	
Накнада за превоз – готовина	11.184.462,36	11.184.462,36	100	/	/	/	
Јубиларне награде	8.140.589,12	8.140.589,12	100	/	/	/	
УКУПНО:	425.535.692,88	425.535.692,88	100	/	/	/	/

Остале расходе за запослене обезбеђује Градски буџет и Установа према напред приказаној табели бр. 2. Исплата расхода за запослене врши се на основу важећих законских прописа. Позицију сталних трошкова чине сви издаци по примљеним рачунима добављача, а обухвата следеће врсте трошкова:

СТАЛНИ ТРОШКОВИ	УКУПНО	БУЏЕТ	% Учесћа	СОПСТВЕНИ	% Учесћа
Трошкови платног промета	740.593,68	577.839,09	78,02	162.754,59	21,98
Енергетске услуге	35.683.311,21	35.683.311,21	100,00	0,00	0,00
Комуналне услуге	2.203.146,09	2.203.146,09	100,00		
Услуге комуникација	793.274,34	792.314,34	99,88	960,00	0,12
Трошкови осигурања	860.275,53	795.193,53	92,43	65.082,00	7,57
Трошкови закупа	210.000,00	210.000,00	100	0,00	
УКУПНО:	40.490.600,85	40.261.804,26	99,43	228.796,59	0,57

Трошкове службених путовања запослених Установа плаћа из сопствених прихода за расходе настале по основу проширене делатности а остали трошкови се финансирају из буџета Града, док се превоз предшколске деце финансира из градског буџета 100%. Услуге по уговору (одржавање рачунара, административне услуге, издаци за образовање и усавршавање запослених, услуге информисања јавности) финансирају се у целости на терет оснивача. У току 2022. године на име одржавања објеката и опреме уложено је 9.760.938 ,39

ОДРЖАВАЊЕ ОПРЕМЕ И ОБЈЕКТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% учешћа	УСТАНОВА	% учешћа
Молерски радови	812.364,58	807.564,58	99,41	4.800,00	0.59
Радови на крову	264.000,00	235.000,00	89,02	29.000,00	10,98
Радови на централном грејању	391.000,00	388.000,00	99,23	3.000,00	0.77
Радови на водоводу и канализацији	559.435,56	559.435,56	100,00	0,00	/
Електричне инсталације	522.896,24	518.396,24	99,14	4.500,00	0.86

Остале услуге и мат. за тек. поправке	3.211.665,20	3.211.665,20	100	0,00	
Механичке поправке	1.267.837,08	1.111.950,78	87,70	155.886,30	12,30
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	505.522,15	474.666,78	93,90	30.855,37	6,10
Електронска опрема	129.288,00	129.288,00	100		
Рачунарска опрема	455.952,00	455.952,00	100		
Текуће поправке и одржавање осталих објеката	230.140,80	230.140,80	100	/	/
Тек.поправ.и одржавање опреме за јавну безбедност	351.180,00	351.180,00			
Текуће поправке опреме за образовање	126.500,00	125.000,00	98,81	1.500,00	1,19
Текуће поправке и одржавање произв. мотор. и неп. опреме	933.156,78	933.156,78	100		/
УКУПНО:	9.760.938,39	9.531.396,72	97,65	229.541,67	2,35

На позицији «Материјали» обухваћени су трошкови у следећој табели:

НАЗИВ КОНТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% учешћа	УСТАНОВА	% учешћа
Канцеларијски и потрошни материјал	2.107.952,85	2.107.952,85	100,00	0,00	
Цвеће	16.500,00	0,00	0,00	16.500,00	100
ХТЗ Опрема	2.041.635,60	2.041.635,60	100		
Материјал за образовање и усавршавање	260.020,00	260.020,00	100	0,00	0,00
Материјал за саобраћај	1.960.402,31	1.700.000,00	86,72	260.402,31	13,28
Дидактички материјал	2.285.674,80	2.285.674,80	100	0,00	0,00
Материјал за одржавање хигијене	5.057.832,22	5.056.262,52	99,97	1.569,70	0,03
Намирнице за припремање хране	47.437.114,26	38.989.446,06	82,19	8.447.668,20	17,81
Пиће (флаширана вода)	441.807,55	403.548,48	91,34	38.259,07	8,66
Потрошни материјал, материјал за посебне намене, алат и инвентар	3.503.174,85	3.376.357,82	96,38	126.817,03	3,62
УКУПНО:	65.112.114,44	56.220.898,13	86,34	8.891.216,31	13,66

Амортизација основних средстава обрачуната је по стопама за обрачун амортизације прописаним у Номенклатури основних средстава. Укупно обрачуната амортизација у износу од 11.235.446,46 књижена је на терет капитала.

Утоку 2022 године имали смо издатак за израду пројекта за пренамену старе Шесте школе у износу од 930.240,00 и за уградњу система за дојаву пожара за вртиће Бамби и Звончић у износу од 2.689.802,40. Набавка опреме у 2022. години односила се на:

- Набавку дечјих креветића и столица 1.892.400,00
- Набавку рачунарске опреме 398.160,00
- Набавку машина за прање и сушење веша 2.084.964,00
- Набавку усисивача 180.000,00
- Набавку делилице за тесто 1.114.956,00
- Набавку косачица и тримера 92.500,00
- Набавку алата 160.680,00

- Набавка клима уређаја 630.000,00
- Донацијама су обезбеђени:
- печишћивачи ваздуха, клима уређаји, тв и двд уређаји у износу од 478.415,00
- Фрижидери 88.920,83. динара

После спроведених свих књижења и затварања ван биласних конта стање имовине у Установи је:

I Нефинансијска имовина			
1.	Нефинансијска имовина у сталним средствима		401.355.083,28
	зграде и грађевински објекти	342.960.094,65	
	опрема	16.271.660,57	
	остала основна средства	3.752.852,02	
	земљиште	38.370.476,04	
2.	Нефинансијска имовина у залихама		12.130.493,66
	залихе материјала за грејање	5.253.255,20	
	залихе материјала за саобраћај	155.811,10	
	залихе мат. за дом. и угоститељство	6.721.427,36	
III Финансијска имовина			22.613.499,98
1.	Новчана средства потраживања и краткоточни пласмани		
	жиро и текући рачуни	2.730.317,52	
	благајна	/	
	потраживања по основу продаје	18.263.703,95	
	остала потраживања	1.415.407,74	
	остали краткорочни пласмани	204.070,77	
III Активна временска разграничења			52.598.869,15
	обрачунати неплаћени расходи	52.598.869,15	
УКУПНА АКТИВА: 488.697.946,07			
I Обавезе			48.985.928,96
	остале обавезе	462.269,51	
	обавезе за порез	249.402,00	
	обавезе према добављачима	11.879.278,12	
	обавезе по основу расхода за запослене	36.333.924,34	
	примљени остали депозити	61.054,99	
II Пасивна временска разграничења			23.584.393,13
	Обрачунати ненаплаћени приходи	23.584.393,13	
III Извори капитала			416.127.623,98
	зграде и грађевински објект	342.960.094,65	
	опрема	16.297.452,12	
	остала основна средства	3.752.852,02	
	природна богатства-земљиште	38.370.476,04	
	залихе матер. за редовну делатност	12.104.702,11	
	остали извори новчаних средстава	127,320,11	
	нераспоређени вишак из претходних година	1.535.035,82	
	суфицит из текуће године	979.691,11	
УКУПНА ПАСИВА: 488.697.946,07			

Пре израде завршног рачуна за 2022. годину у Установи је извршен попис имовине, обавеза и потраживања, са стањем на дан 31.12.2022. године и књиговодствено стање усаглашено са стварним стањем утврђеним пописом. На предлог Директора Установе, Управни одбор је именовано Комисије које су извршиле попис и усагласиле књиговодствено стање са стањем утврђеним пописом. Комисије су састављене од по три члана и радиле су у пуном саставу. Опрема која је дотрајала и не може се користити, предложена је за расход и пописана на посебне пописне листе. Расход и мањак опреме за износ садашње вредности, књижени су на терет расхода Установе и искњижени из књиге основних средстава. Извештаје о извршеном попису са предлозима за ликвидацију разлика комисије су доставиле Управном одбору. На седници Управног одбора одржаној 23. фебруара 2022. године, разматрани су извештаји са предлозима пописних комисија па је Управни одбор донео одлуку прихватајући предлог пописних комисија. Извештај комисије за попис је у целости усвојен.

После књижења Одлуке, стање нефинансијске имовине обавеза и потраживања, материјала и извора капитала исказано је у обрасцу «Биланс стања».

Просечна нето примања запослених у 2022. години по квалификационој структури су:

Степен стручне спреме	Занимање	Просечна нето плата		Индекс
		2021	2022	
VII	Директор	68.633,65	77.594,98	113,06
VI	Помоћник директора	/	70.938,62	
I	НК спремачице	35.355,47	37.766,78	106,82
II	ПК помоћни кувар, ноћни чувар	37.352,51	40.008,09	107,11
III	КВ домар	34.953,13	38.221,51	109,35
III	Педагошки асистент	40.304,05	43.810,40	108,70
IV	ССС књиговође	42.311,40	45.238,04	106,92
IV	ССС медицинске сестре	50.934,71	53.340,89	104,72
V	ВКВ домари, кувари	37.266,44	39.937,16	107,17
VI	ВСС васпитачи	56.777,76	61.375,10	108,10
VI	Сарадници, шеф. служби	52.808,83	57.156,46	108,23
VII	ВС сарадници	65.202,37	68.778,51	105,48

На дан 31.12.2022 године у Установи је ангажовано 425 запослених, на неодређено и одређено време, од чега 7 запослених на одређено време на породилском одсуству.

Зараде запослених у 2022. години исплаћиване су за свераднике са извора 01.

Зараде запослених у 2022. години исплаћиване су на основу Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

3.8. Материјално финансијско пословање на нивоу Установе

3.8.1. Преглед стања у Установи

Што се тиче материјално финансијског положаја Установе у 2023. години, ПУ“Милица Ножица“ је све обавезе измиривала на време према добављачима. Што се тиче потраживања Установе, нисмо имали значајнијих проблема у наплатама од својих купаца. Средства из Градског буџета и Министарства просвете уплаћивана су на време тако да нам је то помогло да и ми наше обавезе измирујемо у року. Зараде запослених у Установи у 2023 години

исплаћиване су у периоду од 01.01.2023. године до 31.01.2023. године по цени од 3.833,36 нето. У периоду од 01.02.2023. године примењивала се цена 4.312,53 нето, а у периоду од 01.10.2023. године примењивала се цена 4.549,72 нето а све на основу закључака Владе.

3.8.2 Радови на одржавању објеката и опреме

У циљу побољшања опремљености, Установа је у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године, на име текућег одржавања зграда и опреме издвојила из буџетских и сопствених средстава, укупно 12.427.755,08 динара, и то за следеће намене:

Молерски радови К 425 113	
Молерски материјал за делимично кречење свих објеката и комплетно кречење Централне кухиње	3.938.982,10
Укупно:	3.938.982,10
К 425 114	
Радови на крову	0,00
Укупно:	0,00
К 425 115	
Водоводни материјал за све објекте	835.630,20
Укупно:	835.630,20
Централно грејање К 425 116	
Радови на централном грејању	0,00
Укупно:	0,00
Електро инсталације К 425 117	
Електро – материјал за све објекте	672.544,08
Укупно:	672.544,08
Остале услуге и материјал за текуће поправке К 425 119	
Остале услуге и материјал за текуће поправке	476.066,80
Укупно:	476.066,80
Тек.поправ. и одрж.осталих објеката К 425 191	
Тек.поправ.и одрж.осталих објеката	0,00
Укупно:	0,00
Механичке поправке К 425 211	
Поправке свих возила	1.257.876,00
Укупно:	1.257.876,00
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај 425219	
Прање возила Установе	669.000,00
Технички преглед возила Установе	117.700,00
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	238.640,00
Укупно:	1.025.340,00
Рачунарска опрема К425 222	
Одржавање рачунарске опреме	498.396,00
Укупно:	498.396,00
Електронска опрема К425 224	
Одржавање рачунарске опреме	149.760,00
Укупно:	149.760,00

Поправка опреме за образовање

425 261

Поправка клима	0,00
Поправка ролетни по вртићима	0,00
Укупно:	0,00

Текуће поправке и одржавање опреме за јавну безбедност 425281

Контрола вентила по свим објектима	71.760,00
Услуге сервисирања ватрогасне опреме	889.439,95
Укупно:	961.199,95

Текуће поправке и одржавање производне моторне и непокретне опреме 425 291

Сервисирање и поправка уређаја у објекту Ц.Кухиња (казани, кипери, шпорети...)и сервис лифтова...	1.322.620,00
Сервис тримера и косачица	96.650,00
Укупно:	1.419.270,00

Алат и и инвентар К 426 913

Ситани инвентар за Ц.Кухињу и дистрибутивне кухиње (тембала, шоље, кашике, виљушке, кутлаче...)	0.00
Алат за техничку службу	0.00
Укупно:	0,00

Ост. материјал за посебне намене К 426 919

Баштенски материјал	92.765,00
Итисони	506.837,78
Постељине	457.800,00
Посуде за узорковање	0
Санитетски материјал	45.504,00
Остали материјал	89.783,17
Укупно:	1.192.689,95

3.8.3 Финансијски извештај о пословању од 01.01.2023. – 31.12.2023.

По Закону о Буџетском пословању Установа је саставила Финансијски извештај за календарску 2023. годину и доставила надлежним институцијама, тако да се исти не поклапа са извештајем за радну 2022/2023. годину. Предшколска установа “Милица Ножица” Ваљево у својим пословним књигама исказала је следеће стање за период од 01.01.2023. – 31.12.2023. године:

УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ			
Опис	2022 година	2023 година	Индекс
Приходи од Градског буџета	550.860.778,76	668.390.385,43	121,34
Приход од Републичког министарства просвете	0,00	0,00	0,00
Приход од купаца родитеља	0,00	193.794,00	/
Приход од продаје хране	10.675.356,03	6.406.614,47	60,01
Приход од превоза	0	188.657,27	/
Текући добровољни трансфери-донације	1.528.307,83	219.865,20	14,39
Приход по основу рефундације за треће дете	0,00	0,00	/

Остали меш. и неод. приходи	442.961,24	158.297,00	35,74
Меморандумске ставке за рефундацију расхода	0,00	0,00	/
	563.507.403,86	675.557.613,37	119,88
Опис	2022 година	2023 година	
Плате и додаци запосленима	338.586.542,95	406.397.078,16	120,03
Доприноси на терет послодавца	54.640.983,90	61.371.631,57	112,32
Накнаде у натура	1.598.200,00	1.910.952,06	119,57
Социјална давања запосленим	11.384.914,55	12.737.064,95	111,88
Превоз на посао и са посла	11.184.462,36	12.257.228,57	109,59
Јубиларне награде	8.140.589,12	8.971.372,20	110,21
Стални трошкови	40.460.600,85	46.951.919,76	116,04
Трошкови путовања(семинари запослених и трош. исхране на службеном путу)	1.343.826,02	1.750.585,61	130,27
Услуге по уговору	2.966.976,14	2.712.002,12	91,41
Специјализоване услуге	1.889.140,00	2.285.300,00	120,97
Текуће поправке и одржавање опреме	9.530.797,59	11.235.061,13	117,88
Материјали	65.130.789,44	79.603.248,48	122,22
Пратећи трошков и задуживања	0,00	0,00	
Остале текуће дотације по закону	0,00	0,00	
Превоз предшколаца	3.722.720,00	3.530.220,00	94,83
Порези, обавезне таксе и казне	192.221,01	445.916,13	231,98
Новчана казне и пенали	878.465,00	0,00	
Капитална одржавања објеката	3.620.042,40	2.751.120,00	76,00
Набавка нове опреме	7.259.441,83	20.703.938,00	285,20
УКУПНО:	562.530.713,16	675.614.638,74	120,10
III БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26		
IV БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ		58.051,24	
V ПРЕНЕТА НЕУТРОШЕНА СРЕД. ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	715.207,14	2.513.355,23	
VI БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ	824.343,26	2.455.303,99	

Завршни рачун за 2023. годину урађен је на основу Закона о буџетском рачуноводству, („Сл. гласник РС“, бр.125/03 и члана 2. Правилника који прописују готовинску основу. То значи да се у приходе књиже сва примања која су до 31.12.2023. године примљена на текући рачун Установе без обзира на који се период односе, као и плаћени трошкови и издаци без обзира у ком периоду су настали. Тако су у јавне приходе обухваћена средства од буџета Града Ваљева и Републичког министарства просвете. У сопствене приходе књижени су приходи од продаје хране трећим лицима, као и мешовити и неодређени приходи продаја помија, наплата штете од осигурања, уплате васпитача на име полагања за лиценцу. У приходе од донација књижена је донација у играчкама и уређајима за дечије собе, ТВ уређај (донација родитеља). У трошкове и расходе књижени су сви издаци који су до 31.12.2023.године плаћени са текућих рачуна Установе.

Расходи за плате, додатке и накнаде као и доприноси на терет послодавца финансирају се из Градског буџета.

Расходи за запослене	УКУПНО	БУЏЕТ	% уче- шћа	РЕПУБЛИ- КА	% уче- шћа	УСТАНОВА	% уче- шћа
Плате и додаци запосленим	406.397.078,16	406.397.078,16	100	/	/		
Доприноси на терет послодавца	61.371.631,57	61.371.631,57	100	/	/		
Превоз на посао и са посла – маркица	237.600,06	237.600,06	100	/	/		
Поклони за децу запослених	1.673.352,00	1.673.352,00	100				
Породилско боловање				/	/		
Боловање преко 30 дана	2.082.460,42	2.082.460,42	100	/	/		
Отпремнине за пензију	4.092.512,00	4.092.512,00	100	/	/		
Отпремнина у случају смрти запосл. или чл. породице	378.752,00	378.752,00	100	/	/	/	
Остале помоћи запосленима	2.669.925,00	2.669.925,00					
Помоћ у мед. лечењу запослених	3.513.415,53	3.513.415,53	100	/	/	/	
Накнада за превоз – готовина	12.257.228,57	12.257.228,57	100	/	/	/	
Јубиларне награде	8.971.372,20	8.971.372,20	100	/	/	/	
УКУПНО:	503.645.327,51	503.645.327,51	100	/	/	/	/

Остале расходе за запослене обезбеђује Градски буџет и Установа према напред приказаној табели бр. 2. Исплата расхода за запослене врши се на основу важећих законских прописа. Позицију сталних трошкова чине сви издаци по примљеним рачунима добављача, а обухвата следеће врсте трошкова:

СТАЛНИ ТРОШКОВИ	УКУПНО	БУЏЕТ	% Уче- шћа	СОПСТВЕ-НИ	% Учешћа
Трошкови платног промета	799.104,13	690.938,31	86,46	108.165,82	13,54
Енергетске услуге	41.197.239,07	41.197.239,07	100,00	0,00	0,00
Комуналне услуге	2.308.894,57	2.308.894,57	100,00		
Услуге комуникација	874.042,47	873.137,47	99,90	905,00	0,10
Трошкови осигурања	860.885,59	860.118,59	99,91	767,00	0,09
Трошкови закупа	840.000,00	840.000,00	100,00	0,00	
УКУПНО:	46.880.165,83	46.770.328,01	99,77	109.837,82	0,23

Трошкове службених путовања запослених Установа плаћа из сопствених прихода за расходе настале по основу проширене делатности а остали трошкови се финансирају из буџета Града, док се превоз предшколске деце финансира из градског буџета 100%. Услуге по уговору (одржавање рачунара, административне услуге, издаци за образовање и усавршавање запослених, услуге информисања јавности) финансирају се у целости на терет оснивача. У току 2023. године на име одржавања објеката и опреме уложено је 8.235.061,13

ОДРЖАВАЊЕ ОПРЕМЕ И ОБЈЕКТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% уче- шћа	УСТАНОВА	% уче- шћа
Молерски радови	938.982,10	838.982,10	89,35	100.000,00	10,65
Радови на крову	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Радови на централном грејању	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Радови на водоводу и канализацији	835.630,20	835.630,20	100,00	0,00	/

Електричне инсталације	672.544,08	672.544,08	100,00	0,00	0,00
Остале услуге и мат. за тек. поправке	476.062,80	474.862,80	99,75	1.200,00	0,25
Механичке поправке	1.257.876,00	1.257.876,00	100,00	0,00	
Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	1.025.340,00	943.700,00	92,04	81.640,00	7,96
Електронска опрема	149.760,00	149.760,00	100,00		
Рачунарска опрема	498.396,00	498.396,00	100,00		
Текуће поправке и одржавање осталих објеката	0	0	0,00	/	/
Тек.поправ.и одржавање опреме за јавну безбедност	961.199,95	961.199,95	100,00		
Текуће поправке опреме за образовање	0	0	0,00	0,00	0,00
Текуће поправке и одржавање приозв. мотор. и неп. опреме	1.419.270,00	1.419.270,00	100,00		/
УКУПНО:	8.235.061,13	8.052.221,13	97,78	182.840,00	2,22

На позицији «Материјали» обухваћени су трошкови у следећој табели:

НАЗИВ КОНТА	УКУПНО	БУЏЕТ	% учешћа	УСТАНОВА	% учешћа
Канцеларијски и потрошни материја	3.375.396,87	3.375.396,87	100,00	0,00	
Цвеће	27.000,00	8.800,00	32,59	18.200,00	67,41
ХТЗ Опрема	1.786.071,60	1.786.071,60	100		
Материјал за образовање и усавршавање	445.486,00	445.486,00	100	0,00	0,00
Материјал за саобраћај	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Дидактички материјал	6.386.330,40	6.386.330,40	100	0,00	0,00
Материјал за одржавање хигијене	4.813.037,81	4.812.583,20	99,99	454,61	0,01
Намирнице за припремање хране	56.877.377,42	52.359.078,20	92,06	4.518.299,22	7,94
Пиће (флаширана вода)	283.513,61	169.804,80	59,89	113.708,81	40,11
Потрошни материјал, материјал за посебне намене, алат и инвентар	2.173.849,95	2.150.637,65	98,93	23.212,30	1,07
УКУПНО:	76.168.063,66	71.494.188,72	93,86	4.673.874,94	6,14

Амортизација основних средстава обрачуната је по стопама за обрачун амортизације прописаним у Номенклатури основних средстава. Укупно обрачуната амортизација у износу од 12.001.767,62 књижена је на терет капитала.

У току 2023 године имали смо издатак за реконструкцију оgrade у вртићу „Бубамара“ у износу од 1.776.120,00 и за технички пријем објеката „Мали принц“ и „Палчица“ у износу од 975.000,00

Набавка опреме у 2023. години односила се на:

- Набавку дечјих креветића и столица 7.346.520,00
- Набавку рачунарске опреме 571.200,00
- Набавку усисивача 183.360,00
- Набавку клима уређаја 437.500,00
- Набавку ПП централе 234.000,00

- Набавку опреме за производњу 11.880.000,00
- Донацијама су обезбеђени:
- Полице ИКЕА 18.598,0000
- Агрегат за струју у Бранковини 32.760,00. динара

После спроведених свих књижења и затварања ван биласних конта стање имовине у Установи је:

I. Нефинансијска имовина			
1.	Нефинансијска имовина у сталним средствима		427.953.587,57
	зграде и грађевински објекти	338.592.840,76	
	опрема	47.355.018,75	
	остала основна средства	3.635.252,02	
	земљиште	38.370.476,04	
2.	Нефинансијска имовина у залихама		7.316.680,42
	залихе материјала за грејање	5.042.197,73	
	залихе материјала за саобраћај	145.320,28	
	залихе мат. за дом. и угоститељство	2.129.162,41	
III Финансијска имовина			23.041.192,81
1.	Новчана средства потраживања и краткоточни пласмани		
	жиро и текући рачуни	1.919.346,25	
	благајна	/	
	потраживања по основу продаје	19.875.024,82	
	остала потраживања	1.058.745,20	
	остали краткорочни пласмани	188.076,54	
III Активна временска разграничења			86.351.626,23
	обрачунати неплаћени расходи	86.351.626,23	
УКУПНА АКТИВА: 544.663.087,03			
I Обавезе			82.051.254,44
	остале обавезе	12.589,56	
	обавезе за порез	217.721,00	
	обавезе према добављачима	41.145.708,80	
	обавезе по основу расхода за запослене	40.615.535,08	
	примљени остали депозити	59.700,00	
II Пасивна временска разграничења			24.758.940,50
	Обрачунати ненаплаћени приходи	24.758.940,50	
III Извори капитала			437.852.892,09
	зграде и грађевински објекти	338.592.840,76	
	опрема	47.355.018,75	
	остала основна средства	3.635.252,02	
	природна богатства-земљиште	38.370.476,04	
	залихе матер. за редовну делатност	7.316.680,42	
	остали извори новчаних средстава	127,320,11	
	нераспоређени вишак из претходних година	2.513.355,23	
	дефицит из текуће године	-58.051,24	
УКУПНА ПАСИВА: 544.663.087,03			

Пре израде завршног рачуна за 2023.годину у Установи је извршен попис имовине, обавеза и потраживања, са стањем на дан 31.12.2023. године и књиговодствено стање усаглашено са стварним стањем утврђеним пописом. На предлог Директора Установе, Управни одбор је именовео Комисије које су извршиле попис и усагласиле књиговодствено стање са стањем утврђеним пописом. Комисије су састављене од по три члана и радиле су у пуном саставу. Опрема која је дотрајала и не може се користити, предложена је за расход и пописана на посебне пописне листе. Расход и мањак опреме за износ садашње вредности, књижени су на терет расхода Установе и искњижени из књиге основних средстава. Извештаје о извршеном попису са предлозима за ликвидацију разлика комисије су доставиле Управном одбору. На седници Управног одбора одржаној 23. фебруара 2023. године, разматрани су извештаји са предлозима пописних комисија па је Управни одбор донео одлуку прихватајући предлог пописних комисија. Извештај комисије за попис је у целости усвојен.

После књижења Одлуке, стање нефинансијске имовине обавеза и потраживања, материјала и извора капитала исказано је у обрасцу «Биланс стања».

Просечна нето примања запослених у 2023.години по квалификационој структури су:

Степен стручне спреме	Занимање	Просечна нето плата		Индекс
		2022	2023	
VII	Директор	77.594,98	95.581,56	123,18
VI	Помоћник директора	70.938,62	88.241,58	124,39
I	НК спремачице	37.766,78	45.143,05	119,53
II	ПК помоћни кувар, ноћни чувар	40.008,09	45.395,63	113,47
III	КВ домар	38.221,51	44.246,52	115,76
III	Педагошки асистент	43.810,40	50.976,86	116,36
IV	ССС књиговође	45.238,04	50.363,87	111,33
IV	ССС медицинске сестре	53.340,89	64.052,27	120,08
V	ВКВ домари, кувари	39.937,16	46.553,07	116,57
VI	ВСС васпитачи	61.375,10	76.941,54	125,36
VI	Сарадници, шеф. служби	57.156,46	68.021,04	119,01
VII	ВС сарадници	68.778,51	78.377,89	113,96

На дан 31.12.2023 године у Установи је ангажовано 431 запослених, на неодређено и одређено време, од чега 9 запослених на одређено време на породилском одсуству.

Зараде запослених у 2023. години исплаћиване су за све раднике са извора 01.

Зараде запослених исплаћиване су на основу Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

4 ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНИ РАД

4.1. Реализација приоритетних задатака

ОБЛАСТ ПРОМЕНЕ	ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД	Реализација
	ПРИОРИТЕТИ ПРОМЕНЕ	
1.1. Физичко окружење је инспиративно за игру и истраживање	Унутрашње просторе вртића и просторе на отвореном (атријуме и дворишта) ставити у функцију дечје игре и истраживања, у складу са критеријумима квалитета простора нових Основа програма	Делимично остварено, у различитим објектима различит степен остварености
	Простор соба сукцесивно опремати ниским преградним, мобилним полицама, параванима, мултифункционалним намештајем који отварају могућност флексибилне организације простора	Постепено, различитом динамиком, од групе до групе покрећу се промене у уређењу простора
	Реорганизовање простора дворишта како подстичу игру, учење и развој	Реализоване акције уређења и богаћења дворишта у вртићима Наша Радост, Хајди, Звончић. Планиране и започете активности у објектима Бубамара, Колибри
	Простор локалне заједнице се користи као место за учење, кроз заједничке активности деце и одраслих	Значајно повећан број посета и излазака изван простора вртића што се може видети у извештају о сарадњи са локалном заједницом
1.2. Социјална средина подстиче учење и развој	Праћење и подржавање дечје игре и учења у просторним целинама	Анализа улога васпитача у вртићима језгрима кроз модел ЗПУ осветлила је поља за промену, и планиране су неке јасне активности што је потребно ширити и подржавати и у другим објектима
	Грађење односа поверења и сарадње међу децом и одраслима у циљу подршке дечјем развоју и учењу	
	Остваривање континуитета у развијању програма кроз стално повезивање дечјих искустава и сазнања из породичног окружења	Унапређена је сарадња са школама као и тај сегмент транзиције. Потребно је још

<p>1.3. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада је у функцији подршке дечјем учењу и развоју</p>	<p>Организовање различитих облика стручног савршавања и хоризонталне размене, у циљу имплементације нове концепције програма из области планирања и програмирања вор-а</p>	<p>радити на унапређењу процеса транзиције унутар установе</p>
	<p>Физичка активност је основна потреба детета на предшколском узрасту и потпора за свеукупан дечији развој, нарочито у условима савременог живота. У свим вртићима обавезно и неизоставно треба да постоји простор за задовољење потребе деце за физичком активношћу. Циљ физичких активности је генерално индивидуализован подстицај био-психо-физичком развоју сваког детета од јасленог до предшколског узраста. Васпитач, вежбе и конкретне облике на основу интеракције са децом у процесу развоја теме/пројекта, интегрисају и уисту, како би се задовољила егзистенцијална потреба деце за покретом и кретњом. Игра, као основни облик учења деце предшколског узраста, неизоставно садржи елементе физичке активности која је уједно везивна компонента те игре проистекла из биолошко интуитивне потребе деце у развоју</p>	<p>Још увек се неке сале вртића користе као собе за смештај деце али се ради на унапређењу. Кроз пројекат сарадње са УФК Валис, за сву децу предшколских група реализован је програм подстицања физичког развоја</p>

4.2 Реализација плана активности из развојног плана

Активности	Време реализације	Носиоци	Исходи/ показатељи успешности (шта је постигнуто и шта доказује успешност)	Оцена успешности одстране тима или особе за евалуацију
Задатак: Организовати стручно усавршавање за запослене, унутар и ван установе, на теме разумевања и примене концепције године узлета				
Установа организовала 5 акредитованих семинара	Март-април 2023	Установа тим за проф. развој	150 васпиача, медицинских сестара васпитача и стручних сарадника је похађало семинаре	Делимично остварено. Потребна је реализација 8 акредитованих програма да би сваки васпитач имао прилику да похађа семинар
Учешће васпитача и стручних сарадника на стручним скуповима	Током године	Тим за професионални развој, Увако, Удружење медицинских сестара ПУ Србије	На свим стручним скуповима је било учесника из установе који су преносили знања	Остварен у већој мери захваљујући ангажовању удружења
Организовање стручних актива и стручних тела на којима ће се представити стечена знања	Током године	Тим за професионални развој, Председници и актива	Нека знања су презентована на састанцима актива и већа али не сва	Делимично остварено
Хоризонтална размена практичара по моделу ЗПУ	Током године	Активи, стручни сарадници	У вртићима језгрима успешно реализована Хоризонтална размена	У потпуности остварено у вртићима језгра
Задатак: Набавка мобилних и лаких делова намештаја, сукцесивна замена креветића				
Израда плана и динамике промене намештаја по објектима	Током године	Помоћник директора, руководиоци објеката, службеник за јавне набавке	Финансијским планом планирано и реализовано улагање за ову радну годину	Остварен у потпуности за ову радну годину
Набавка намештаја сваке године за један или два	Током године	Помоћник директора,	Набављени креветићи у вртићима Бубамара, Др	Остварен у потпуности за

објекта		руководиоци објеката, службеник за јавне набавке	М.Стуапар и делу вртића Бамби, замењене столице у вртићу Др М.ступар	ову радну годину
Замена старог фиксног намештаја новим, мобилним	Током године	Руководиоц и објеката, техничка служба	Замењени креветићи у вртићима Бубамара, Др М.Стуапар и делу вртића Бамби, замењене столице	Остварен у мањој мери. Замењени су само креветићи а не и други намештај
Задатак: Побољшање дигиталне опремљености у свим објектима (опрема и приступ интернету)				
Набавка лаптоп рачунара за све вртиће сукцесивно	Током године	Директор, Помоћник директора, руководиоци објеката, службеник за јавне набавке	У овом периоду није било набавке али се ради на проналажењу алтернативних начина – донације, пројекти	Није остварен
Употреба дигиталних технологија у раду са децом и међусобној комуникацији	Током године	Васпитачи и стручни сарадници, управа	Тимови уводе комуникацију мејлом као редовни облик комуникације	Остварен у мањој мери
Задатак: Уређење вртића и дворишта у складу са критеријумима дефинисаним Основама програма				
Формирање просторних целина у свим собама	Током године	Васпитачи, стручни сарадници, терхничко особље	У 80% соба постоји бар једна просторна целина, али је још увек недовољно заступљен овај начин организације простора	Остварен у мањој мери
Обогатити заједничке просторе у свим објектима тако да буду инспиративни и подстицајни за игру и учешће деце	Током године	Васпитачи, стручни сарадници, терхничко особље	Видљиви су процеси богаћења заједничких простора али постоје значајне разлике између објеката	Остварен у мањој мери
Дворишта богатити тако да подстичу на покрет, истраживање и игру	Током године	Васпитачи, стручни сарадници, терхничко особље	Различит начин уређења објеката у зависности од простора, могућности и мотивисаности	Делимично остварен
Задатак: Повећавати различите начине укључивања породице у живот вртића				
Испитати потребе и могућности породице за укључивање у активности	Током године	Тимови објеката	У 70% група постоји упитник за родитеље који садржи питања о могућностима за	Делимично остварен

			укључивање	
Укључити родитеље у планирање и реализацију различитих активности	Током године	Тимови објеката	Родитељи активни учесници у већини пројеката – потребно анализирати начине учешћа	Делимично остварен
Повећати учешће савета родитеља у предлагању и давању иницијатива за унапређење рада	Током године	Директор, Секретар, стручни сарадници	Одржан мали број седница савета родитеља, потребно оснаживање	Оставрен у мањој мери
Задатак: Оснаживати савете родитеља на нивоу вртића за активније учешће у животу вртића				
Формирати савете родитеља за сваки објекат	Током године	Руководиоц и објеката, васпитачи, стручни сарадници	Реализација фокус група у оквиру процеса самовредновања покренула овај процес	Остварен у мањој мери
Подстицати активности савета на нивоу објеката кроз уважавање и подржавање иницијатива	Током године	Руководиоц и објеката, помоћник директора, директор	У вртићу Колибри Савет се активно укључио у уређење дворишта	Оставрен у мањој мери
Задатак: Повећати обухват проширењем капацитета и ширењем понуде програма				
Објекат ОШ „Милован Глишић“ адаптирати за потребе вртића	Током године	Директор, Правна служба	Град Финансира и реализује пројекат адаптације и пренамене Планиран завршетак свих радова до јесени 2023	Остварен у већој мери
Објекат ОШ „Милован Глишић“ опремити намештајем и дидактичким средствима за почетак рада	Током године	Директор, Правна и Техничка служба	Потписан уговор са Фондацијом Новак Ђоковић, опремање почиње у Августу 2023	Остварен у већој мери
Отварање 2 нова вртића у простору старе школе	Током године	Директор	Интензивне активности на изради документације, акредитацији и стварању услова за почетак рада	Делимично остварен
Проналажење могућности за отварање још једног објекта	Током Године	Директор, ЛСУ	Потписан уговор Са Амбасадом САД и започети радови на доградњи вртића Бамби	Делимично остварен
Задатак: Припремити услове за отварање развојне групе транзиторног типа				
1. Активност Обезбеђивање континуитета и богаћење сарадње са Интересорном комисијом, Развојним саветовалиштем Дома	Током године	Тим за инклузију, тимови објеката	Континуиран рад на унапређењу	Делимично остварен

здравља, удружењима родитеља у циљу идентификације деце са потребом за додатном подршком која нису уписана у предшколску установу				
2. Активност Промоција и реализација диверсификованих и посебних програма којима би се, у складу са идентификованим потребама на нивоу града, обогатила понуда установе омогућавајући наше инклузивно опредељење	Током године		Креиран и реализован диверсификован програм инклузивна радионице	Остварен у већој мери
Задатак: Унапредити рад актива тако да постану места рефлексивне размене и хоризонталног усавршавања				
Размењивати информације о моделима организације у другим установама и у нашој установи	Током године	Активи, Педагошки колегијум	Покренуте анализе рада и могућности унапређења	Делимично остварен
Задатак: Организација рада на нивоу објекта уз равномернију расподелу задужења и унапређење организације рада стручних сарадника				
Оснаживати тимове објеката да планирају и воде свој процес развоја	Током године	Тимови објеката	Кроз рад Тима за самовредновање и Актива за РП покренут тај процес	Делимично остварен
Формирати сталне Тимове објеката уз промене само када су неопходне	Јул -август	Директор, Помоћник директора, педагошки колегијум	Након отварања вртића усталиће се састав објеката	Остварен у мањој мери
Реорганизовати рад стручних сарадника у циљу повећања ефикасности и продуктивности	Током године	Директор, Помоћник директора, педагошки колегијум	Иницирано више разговора на ову тему. Од следеће године ће бити примењена нова организација рада чија ефикасност ће се пратити	Делимично остварен
Увођење планских истраживања праксе и праћење мера унапређења				
Стручни сарадници реализују по једно планско истраживање		Стручни тим, помоћник директора	У овој години нису реализована истраживања услед великог броја обука и новина али и промена у саставу стручног тима	Није остварен
Задатак: Дефинисати оквире сарадње са школама у циљу остваривања континуитета дечијих искустава				

Урадити план сарадње са школама у циљу подршке деци у процесу инклузије	Током године	Стручни тим Актив група у години пред полазак у школу	Постоји план сарадње	Остварен у потпуности
Уредити постојеће облике сарадње са школама	Током године	Стручни тим Актив група у години пред полазак у школу	Сарадња договорена на састанку и уређена у свим вртићима у граду	Остварен у потпуности
Примењивати активности из плана у сарадњи са школама	Током године	Стручни тим Актив група у години пред полазак у школу	Већина активности је реализована а за оне које нису постоје оправдани разлози	Остварен у већој мери
Задатак: Повећати употребу дигиталних технологија у комуникацији				
Омогућити стручно усавршавање изван установе за коришћење ДТ	Мај-јун	Тим за професионални развој МПНТР	Реализована Обука за јачање дигиталних компетенција	Делимично Оставрен
Подстицати хоризонтално учење у циљу мотивисања васпитача да више користе дигиталне технологије	Мај-јун	Тим за професионални развој	Реализовано 8 радионица хоризонталне размене	Делимично оставрен
Задатак: Унапредити организацију тако да омогући равномернију расподелу задатака и одговорности				
Активност Укључивање запослених у рад тимова и актива тако да подела послова на запослене буде равномерна, рационална и ефикасна	Током године	Директор-помоћник	У овој години скоро да није било људи који су ангажовани у 2-3 тима али су Главни васпитачи и даље имали више задужења	Делимично остварен
Јасно дефинисање улога и одговорности свих запослених и упознавање запослених са организационом структуром установе и вртића	Током године	Директор-помоћник	Постоје иницијативе за промене решења о ангажовању	Оставрен у мањој мери

4.3 Реализација редовних програма по објектима

У вртићима језгрима је настављен процес имплементације концепције Године узлета, док су остали објекти први део године посветили уређењу простора у складу са концепцијом, а у другој половини године колеге су започеле планирање и реализацију пројектних активности.

Назив објекта: Хајди
<p>Простор и дидактика</p> <p>Заједнички простори су испуњени адекватном опремом (родитељи су донирали палете и колутове од каблова разних величина од којих смо уз њихову помоћ и помоћ техничке службе направили клупице, столице, сточиће, кухиње, кућице, пењалице и друге справе у дворишту вртића).</p> <p>Од Установе смо добили Пертинијеве играчке, лејзибегове, табле, разне препреке за заједнички унутрашњи простор (ходници, сала).</p> <p>У свим собама простор је уређен према захтевима Нових основа програма.</p> <p>Настали производи у току пројекта, по завршетку се износе у ходнике.</p>
<p>Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета</p> <p>Све групе су у складу са својим могућностима и интересовањима деце реализовале по неколико пројеката у току године и то:</p> <p>Прва средња јаслена група- „У свету животиња“</p> <p>Друга средња јаслена група-„Убаци-избаци“</p> <p>Прва старија јаслена група- „Паук“</p> <p>Друга старија јаслена група- „Од чега све може бити јелка?“</p> <p>Трећа старија јаслена група- „Шта се то чује?“, „Од брашна правимо свашта“</p> <p>Млађа група- „ Кућни љубимци“, „ Шта детету треба да порасте здраво до неба?“</p> <p>Прва средња група- „ Како путују разгледнице?“, „ Може једна прича“</p> <p>Друга средња група- „ Маске, маске, маскице, лутке, лутке, луткице“, „ Бели зуби, здрави зуби“</p> <p>Старија група-„Свемир“, „Диносауруси“, „Здрави зуби“</p> <p>Прва предшколска група- „ Ко брине о нашем здрављу?“, „У свету азбуке“</p> <p>Друга предшколска група-„Азбука нашег краја“, „Наше оловке пишу срцем“</p> <p>ОППП град-„Чувамо здравље“, „Путујемо-истражујемо“</p> <p>ОППП села-„Зашто жути“, „Од чега је направљено?“, „Како сачувати здравље?“</p> <p>Сви принципи су заступљени и видљиви у свим пројектима. Издвојила бих пројекат „Азбука нашег краја“ који је, на иницијативу родитеља, прослављен приказивањем на великој сцени Центра за културу.</p>
<p>Партнерство са породицом</p> <p>У току сваког пројекта имали смо лепу сарадњу са родитељима који су давали предлоге, иницијативе, доносили материјале, учествовали у реализацијама и прославама пројеката.</p> <p>Неке од иницијатива родитеља су посете у њиховој организацији: пољопривредна школа, медицинска школа, штампарија „Публик“, Основни суд, прва основна школа, основна школа „Нада Пурић“, основна школа „Сестре Илић“.На наш предлог организоване су активности са породицом: књижевни дан са браћом и сестрама, баке нам причају приче, посета маме библиотекара, посета мама медицинских сестара..</p> <p>У организацији Установе и локалне заједнице организован је „ Дан породице“ који је одржан у холу Центра за културу и хали „Партизан“.</p> <p>Имали смо сарадњу са УФК „Валис“ где су деца предшколских група целодневног боравка сваког понедељка одлазила у халу „Партизан“ на рекреацију.</p> <p>Предшколске групе су учествовале у манифестацијама: „Предшколци Ваљеву“, „Светски дан аутизма“, „ДИ фест“.</p>
Објекат „Наша радост“

Простор и дидактика

У току радне 2022/2023. године у складу са концепцијом „Године узлета“ вртић је опремљен :

- Мобилним намештајем (свака соба има до три мобилна намештаја), преградама и полицама.
- Од дигиталне технологије вртић располаже са: два лаптопа, једним мултифункционалним штампачем 3/1 за цео објект, једним штампачем (старијег типа).
- Пертини средствима за опремање заједничког простора (сала вртића). Напомињемо да се један део сале вртића, због ранијих увођења санитарних правила користио и користи као трпезарија, јер једна соба у вртићу је накнадно преграђена и нема довољно простора за трпезарију.
- Намештајем који се раније користио преправљен је и исти се користи у просторима вртића (ниске полице које су направљене мобилним – уградњом точкића). Завесе, платна, траке у боји користе се за обележавање просторних целина.
- Просторне целине су осмишљене зависно којом темом/пројектом су се деца водила, истраживала, и на тај начин деца су временом испуњавала просторне целине размеђивајући међусобно идеје, игре, негујући стваралаштво у групи и са децом других група (нпр у заједничким просторним целинама).
- Вртић, односно групе су опремљене дидактиком, али сматрамо да је потребно опремити их са још разноврснијим дидактичким средствима.
- Групе су делимично опремљене и природним материјалом (тврди плодови, зрневље, каменчићи, палента...)
- Атријум представља заједничку просторну целину коју је потребно преуредити, а за то је неопходно уложити више отпорнијег материјала и средстава јер је простор изложен спољним утицајима. Од раније, од стране родитеља покренута је иницијатива да се поплоча подна површина (делимично је остварено), поставе покретне табле, мобилне полице. Идеја је обустављена због епидемиолошких разлога (короне), тако да се тај простор данас користи за тренутно креативне активности изазване идејама деце, родитеља, васпитача (нпр родитељи, деца, васпитачи су заједно креирали овај простор приликом доласка у госте тате риболовца...).
- Родитељи су већином сарадљиви вербално, али су у недостатку с временом да би се више посветили заједничком уређењу простора. Видљива су учешћа родитеља кроз средства, материјале која праве заједно са децом код куће и доносе у вртић, као и учешћа родитеља у радионицама у вртићу.
- Кроз разноликост тема/пројеката вртић је опремљен различитим материјалима (необликованим, природним материјалима...), разним садржајима, литературом (сликовницама, енциклопедијама, књигама), сликама, фотографијама, играчкама, инструментима, алаткама... Остварена је богата сарадња са локалном заједницом кроз посете другим установама, институцијама, школама, библиотеци, Цркви, продавницама, обиласцима појединих места у окружењу, језера, обале река...

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

1. **Принцип ангажованости**(све групе у објекту као и запослени васпитачи и медицинске сестре васпитачи су равномерно ангажовани, на учењу кроз властиту активност, а акценат смо ставили на иницијативу и избор деце што се види кроз реализоване пројекте (деца проналазе, доносе, бирају средства и материјале, експериментишу њима, истражују, постављају питања и заједно са васпитачима и родитељима долазе до одговора, развијају процес теме пројекта)).

2. **Принцип партнерства** (уважавали смо мишљења ,идеје и иницијативе деце и родитеља кроз различите начине укључивања (деца и родитељи доносе енциклопедије, разне садржаје, средства, предлажу посете другим институцијама, местима, из разних извора информишу децу и васпитаче, предлажу и учествују у развијању процеса теме која се истражује, нпр тата риболовац код нас у гостима, развија се идеја и њен смисао проналази у повезивању са локалном заједницом)).

3.Принцип животности (радили смо током године на развијању заједништва и стварању прилика за учење између деце и одраслих, а то смо остваривали кроз посете другим установама, институцијама, школама, библиотеци, цркви, продавницама, обиласцима појединих места у окружењу, језера, обала река...)

4. Принцип усмерености на односе(остварено кроз боравак, игру и стваралаштво деце из више група, у заједничким просторним целинама, као и у просторима соба у којима су просторне целине прилагођене теми/пројекту који се истражује. Ствара се атмосфера узајамног подржавања, неговање односа уважавања, одговорности, заједништва (нпр тема/пројекта „Лутка“-постигнута кохезија групе).

5. Принцип интегрисаности (кроз формирање заједничких просторних целина као и просторних целина у радним собама, деци су створене прилике за учење (кроз игру различитим материјалима, истраживањем изазваним провокацијом исамим током развијања процеса теме пројекта) кроз сопствена искуства, доживљаје).

6. Принцип аутентичности (кроз реализацију досадашњих пројеката,осврнули смо се на индивидуализовани приступ сваком детету као и укључивање детета у групу и заједничке активности, нпр. дете из групе доноси направљену хоботницу од папира, наглашавајући да поред риба у мору живе и друга бића, хоботнице...деца из групе се представљају на себи својствен начин било покретом, описом или неким другим обликом изражавања,цртежом).

Као и на сваком почетку, већина запослених је била збуњена и често су се постављала питања безбедности, првенствено деце, али временом уз подршку и међусобно разумевање, разменом мишљења, тумачења, искустава колега, односно јачањем и снагом тимског рада, као и подршке стручних сарадника дошли смо до позитивних резултата у имплементацији нових Основа програма . Снага и јачање тимског рада се огледала кроз заједничке састанке на којима су вођени разговори, размењивана искуства, примери добре праксе, посете другим вртићима у окружењу и шире.

Реализовани су пројекти и сваки од њих изражава пример добре праксе:

„Музика је свуда око нас“, „Лопта, Лоптица“- средња јаслена група

„Пронађи ме“, „Моје тело“- старија јаслена група“

„Од чега се праве колачи“, „Где расте цвеће?“- млађа васпитна група

„Саобраћај“, „У свету моде.“ Прва средња васпитна група

„Лутка“, „Наши љубимци“- друга средња васпитна група

„Диносауруси“, „Рибе“ – старија васпитна група

„Моје тело“, „Моје време“- прва предшколска група

„Како настаје књига“ Грчка?“- друга предшколска група

Партнерство са породицом

Партнерство са породицом је остварено кроз:

- реализовани су родитељски састанци са темама о имплементацији нових Основа програма „Године узлета“, превентивној здравственој заштити, о зимовању, сарадњи ...

-учешће родитеља у опремању заједничких и просторних целина у објекту, односно размена идеја и креативно деловање у заједничким просторним целинама

-активно учешће родитеља у реализацији тема/пројеката по групама

-радионице у оквирима теме/пројекта

- учешће родитеља у слављу пројекта

-учешће родитеља у фокус групи Самовредновање вртића

- учешће родитеља у Савету родитеља

-иницијатива родитеља да се у наредном периоду оформе тимови за реализацију уређења простора на отвореном, у дворишту вртића

Назив објекта: Видра

Простор и дидактика

Заједнички простори су обogaћни интерактивним и сензорним таблама, дидактичким играма, а обезбеђени су кроз сарадњу васпитача и родитеља. Богаћење заједничких простора допринело је чешћем и дужем боравку деце у тим просторима, али су деца из различитих група ретко боравила заједно.

У јуну месецу заједнички простори, нарочито физкултурна сала, обogaћени су различитим средствима и материјалима које је обезбедила установа. У тим просторима деца имају могућност за кретање и физичку активност уопште. Ово је посебно важно имајући у виду поједине собе чија је површина далеко испод норматива и којима је смањена могућност кретања деце.

У већини соба промене у простору започете су од јануара месеца. Собе имају најчешће по неколико просторних целина, али богатство и доступност материјала се разликује од собе до собе. Углавном су формиране просторне целине за симболичку игру, конструисање, визуелно изражавање, осамљивање и скривање, те литерарна и сензорна просторна целина. Просторних целина за истраживање светлости и сенке и за звук и покрет готово да нема, док су кинестетичке формиране углавном у заједничким просторима. Собе су опремане углавном од постојећег материјала и материјала које су обезбеђивали васпитачи лично или кроз сарадњу са родитељима. Највећи изазови су били преуређење и померање постојећег намештаја, који је дотрајао или није био у складу са новом концепцијом, као и безбедност деце у новом окружењу.

У односу на период пре примене новог програма, већа је заступљеност природног материјала (зрневље, лишће, грање, шишарке...), пластичног, дрвеног и амбалажног материјала. Посебно је важно веће присуство неструктурираног и полуструктурираног материјала које деца могу да користе на различите начине. ж

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

Већина васпитача углавном прихвата нови начин рада, али постојало је и постоји и даље доста недоумица и неразумевања везаних за теоријске поставке новог програма и развијање реалног програма. Теоријске поставке није лако разумети у светлу практичних активности. Током године остварена је већа сарадња међу колегама, који су једни другима и били највећа подршка у прихватању и разумевању новог програма. Одржане су две радионице на којима се дискутовало о променама у простору и на којима су колеге размењивале своја искуства. То је препознато као модел који је веома користан за развијање заједнице учења и који треба да се настави и наредне године на различите теме. Најзахтевнији корак је документовање, што због недостатка дигиталних уређаја што због недостатка дигиталних компетенција, али и непознавања начина документовања по новом програму.

У већини група реализован је један пројекат, осим у неколико група у којима су реализована по два пројекта.

Васпитачи су почели да схватају суштину принципа, али их тешко препознају кроз реални програм.

Колектив вртића красе добри међуљудски односи и спремност за размену искустава кроз дискусију и практичне примере и то видимо као добру полазну тачку за рад на даљој имплементацији програма Године узлета

Партнерство са породицом

Остварена је добра сарадња са родитељима, повећано је учешће у животу и раду вртића. Родитељи су учествовали у набавци материјала и опремању соба, у већој мери су учествовали у активностима, а одређени број родитеља је иницирао и предлагао активности.

У оквиру самовредновања обављени су фокус групни разговори са родитељима на тему организације и управљања у вртићу и учешћа родитеља у планирању рада вртића. Покренуте су важне теме везане за учешће родитеља, потребе породице и понуду различитих активности од стране вртића.

Назив објекта: Бамби

Простор и дидактика

Вртић Бамби је почетком радне године почео са уређењем радног простора, соба, заједничких просторија, ходника, сала. У васпитним собама су видљиве просторне целине које се разликују по броју, облику, величини и структури материјала. Већину материјала за опремање, обезбедили су родитељи, деца, медицинске сестре, васпитачи и техничко особље. Установа је обезбедила Пертини програм, који је предвиђен за заједничке просторије, где је и искоришћен. Од Установе смо добили један лаптоп и црно бели штампач.

Нови материјали који су унети, природни, полу структурирани материјали, рестлови.

Као исходи реализованих пројеката настали су: играчке од рециклаже, бунар жеља, музички инструменти, колекције инсеката, башта, водопад, породични албуми, скелет.

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета (у којој мери су колеге прихватиле и примениле пројектни начин рада, заступљеност и видљивост принципа у раду и документовању –за сваки принцип навести видљивост и заступљеност пројекти које желите да истакнете као пример добре праксе.....

Сви запослени су прихватили у складу са својим могућностима и реализовале пројекте. Принципи су истакнути фотографијом и дечијим цртежом на видно место, на улазу у објекат. Пројекти који су реализовани у вртићу су:
- Игром до звука

- Породица
- Паук Сима, осам ногица има
- Рециклажа
- Моја породица
- Пролеће
- Људско тело
- У свету симбола
- Моја кућа
- Другарство
- Лето

Партнерство са породицом

Радионица са родитељима поводом реализације пројекта Паука Сима, израда колекције инсеката, израда музичких инструмената, израда макете града Ваљева, израда рециклираних играчака, израда костима, израда породичних рамова, Тајна мог имена-искази родитеља на папиру како је настало дечије име, израда породичног грба.

Предлог родитеља је да се унапреди двориште вртића мобилијаром, самоиницијативно нуде помоћ у опремању и унутрашњег простора.

Просторне целине по узрастним групама

У складу са могућностима колеге су формирале просторне целине у својим собама.

Средња и старија јаслена група поседује следеће просторне целине: сензорна, целина за осамљивање и скривање, литерарна целина, целина за симболичку игру и у ходнику заједничку кинестетичку целину.

Млађе васпитне групе имају просторне целине за: - конструисање, симболичку игру, литерарну, за осамљивање и скривање, за звук и покрет, сензорну и заједничку кинестетичку у ходнику. Целина за истраживање светлости и сенки биће употпуњена набавком потребних средстава.

Средње васпитне групе формирале су следеће просторне целине:- за конструисање , визуелно изражавање, симболичку игру, комбиновано за осамљивање и скривање са литерарном просторном целином као и за звук и инструменте и сензомоторну.

Старије васпитне групе имају следеће просторне целине: -за осамљивање и скривање, конструисање, визуелно изражавање, литерарну,, сензомоторну.

Предшколске васпитне групе поседују следеће просторне целине: -просторна целина за конструисање, за визуелно изражавање, , симболичку игру, за осамљивање и скривање са литерарном целином и сензорну испред себе. Просторна целина за звук и покрет ће се накнадно оформити као и за истраживање светлости и сенки када се прикупе за то потребна средства.

ОППП у селима формирале су просторне целине према могућностима и простору. Формиране су две веће целине у оквиру којих се налазе комбиноване просторне целине јер је простор за боравак деце мали за више самосталних целина.

У свим собама провладавају природни и амбалажни материјали.

У заједничком делу, сали, ставњени су светлећи панели. Планирано је да се тај деу опреми и направи просторна целина за игре сенке и светлости. Део Пертини програма није још монтиран због потребе још неких делова који су потребни за њихову безбедну употребу (канап, мердевине...)

Назив објекта: „КОЛИБРИ“

Простор и дидактика

У складу са Годинама узлета делимично је уређен заједнички простор у нашем вртићу сала и ходник (у складу са могућностима). У заједничком простору унутар вртића одрађене су просторне целине за осамљивање, визуелно истраживање, конструисање и литерална целина. Направљене су сензомоторне табле. Нови материјали који су унети су природни материјали (палента, шишарке, елементи од дрвета...) унето је доста стиропора и картонских кутија, разни облици од картона. Од пројеката у заједнички простор су унети крајњи производи (музички инструменти, кућице од Три прасета рађене од картона, поштанско сандуче). Установа је обезбедила доста средстава из Пертини програма којим смо опремили салу и заједничке просторе. Остао је део Пертини програма да се распореди, јер нам проблем представља недостатак утичница. Такође нисмо средили терасу која се налази иза сале, разлог је што услед јаких киша поплави, али се надамо да ће и то у скорије време бити решено. Остаје да у току лета средимо двориште вртића, проблем је и чест недостатак техничког особља као и слаба мотивисаност људи. Сарадња са Локалном заједницом се остварила кроз посете. Остварене су посете музичкој школи „Живорад Грбић“, ОШ „Десанка Максимовић“. Вртић Колибри је удаљенији од града па нам је и превоз често потребан а нисмо увек у могућности да га имамо.

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

Колеге су прихватиле и примењивале пројектни начин рада у складу са могућностима и простором у ком бораве. Поједине собе су имале и по 4 просторне целине, док у неким собама постоје само назнаке просторних целина. Разлози који до тога доводе су недостатак техничког особља, простор у ком бораве, али и слаба мотивација једног дела радника. Принципи су се документовали фотографијама у заједничком простору. Током рада и документовања водили смо се принципима. Принцип усмерености је подразумевао да деца бораве у заједничким просторима и развијају партнерство. Принцип животности се развијао кроз разне посете како у сарадњу са ЛЗ тако и са родитељима где би издвојили презентацију у оквиру пројекта „Здрава храна“ и „Моје тело“ као и поклон представу ученика ОШ „Нада Пурић“, посета фабрици „Лора свит“. У оквиру принципа аутентичности издвојили би обележавање Дана особа са церебралном парализом као и активно укључивање све деце у пројекте. Кроз пројекте је видљиво заједничко ангажовање васпитача и деце, што се види кроз продукте пројеката. Родитељи и деца су били активни партнери уређењу соба, као и заједничког простора. У оквиру пројекта „Музички инструменти“ деца су посетили школу „Десанка Максимовић“ где су имали музички час и презентацију инструмената.

Партнерство са породицом

Већина група је остварила сарадњу са родитељима у оквиру уређења соба по Годинама узлета. Родитељи су имали активно учешће у пројектима, што се видело кроз држање презентације, доношење одређених материјала, заједнички радови са децом (прављење рамова, инструмената, сензомоторних табли) опремање просторних

целина. Ове године је оживео и активније радио Савет родитеља нашег вртића (свака група је има свог представника). Родитељи су мотивисани и узимају учешће у решавању било ког питања везаног за вртић и уређење простора а посебно су заинтересовани за уређење дворишта вртића имају јасне предлоге, идеје а отворени су и за ангажовање сваке врсте

Назив објекта: „Бубамара“

Простор и дидактика

Све собе, заједнички простори су уређени у складу са концепцијом Године узлета

Унети су природни материјали и амбалажни материјали

Настали су шатори, кућица за миран кутак, разни мантили и алати, голови за фудбал, кухиња, маркет/продавница, библиотека

Установа је обезбедила средства за израду кућице, шатора, кукица, точкиће за мобилни намештај, песак за пешчанике, нове креветиће, дидактичка средства – светлећу таблу, средства за кинестетичку средину Пертини дидактику, лап топ

Кроз сарадњу са ЛЗ – добијено је крећење 3 собе, тапет у 2 собе, играчке за јаслени узраст и салу, завеса од перивог материјала за преграђивање мирног кутка, канап за пењање

У простору није урађено: миран кутак за родитеље на уласку у вртић због недостатка простора, није посађено дрвеће у дворишту вртића због не добијања садница, чесма није урађена због недостатка људских ресурса, просторне целине у дворишту нисмо све реализовали због лоших временских услова и недостатка материјала за рад, људског ресурса и алата, неке свтари ће бити реализоване у августу месецу

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

Колеге у већој мери су прихватиле пројектни начин рада

Принцип партнерства – веома заступљен – васпитачи и деца су партнери у раду и истраживању у пројектима, видљиво је и у заједничким просторима партнерство дете-дете

Принцип животности – веома заступљен - сва дечија знања и искуства су примењена у пројектном планирању кроз знање и искуство растемо заједно

Принцип ангажованости – веома заступљен – видљив је у ЛЗ, заједничким просторијама, собама

Принцип аутентичности – заступљен, али не у довољној мери – због великог броја деце у групама, видљив је у заједничким просторима и просторним целинама у свакодневним ситуацијама

Принцип интегрисаности – веома заступљен – видљив кроз пројекте, свакодневной игри, истраживању и откривању

Принцип усмерености на односе – веома заступљен - видљив кроз пројекте, заједничке просторе, прославе пројекта

- Немамо пројекте које желимо да истакнемо, јер сматрамо да је ово почетак новог начина рада и још увек заједно учимо

Партнерство са породицом

- радионице за тематске дане

Тематски родитељски састанци: Кодекс понашања и живота вртића, Транзиција из јаслене у млађу васпитну групу, Транзиција из вртића у школу, Постављање граница из угла позитивне дисциплине, Грађење односа са породицом

- Остварене иницијативе родитеља: кречење 3 собе, куповина љуљашки, израда манипулативних табла, опремање собес а играчкама у јалицама и сали

- Учествовали су активно у складу са потребама и могућностима, присуствовали прославама пројекта, организовали сарадње са ЛЗ

Назив објекта: Каменица

Простор и дидактика

Просторне целине су уређене са могућностима и средствима која су већ постојала у вртићу. Првенствено се водило рачуна о безбедности деце у несметаном кретању и вршењу редовних активности. Целине су формиране на различите начине прилагођене узрасту деце.

Стари ормари су преправљени у полице и столове којима су се одвојиле целине. Висећи ормари из соба су послужили као полице за библиотеку у ходнику вртића. Потом је направљена кинестетичка целина, у којој су учествовали родитељи који су донели потребан материјал (зрневље, кутијице, левак, кашичице, теглице и др.).

Ходници су нам постали место размене знања и искуства са децом, родитељима и колегама. Саме целине су садржајне и родитељи се укључују на иницијативу васпитача и сестре васпитача. Оно што нам је изложено на паноима одражава сам процес учења деце, активности које се одвијају у групама.

Унети су природни материјали, различите врсте пластичних кутија. Од донетог материјала направили смо тактилну таблу, интерактивну таблу.

Установа је обезбедила дидактичка средства у складу са Годинама узлета (тактилне подлоге, светлеће паное, магичну таблу, лејзи бег, оградице и др.).

Формирали смо : целину за осамљивање и скривање, литерарно-просторну целину, просторна целина за звук и покрет, сензорну просторну целину, кинестетичка просторна целина, целина за конструисање и симболичка целина. Немамо просторну целину за истраживање светлости и сенки због непостојећих ролетни, имамо у плану да тај проблем решимо у наредном периоду.

Пратили смо интересовање деце и њихову знатижељу, па смо самим тим и допунили постојеће целине новим материјалима. Децу највише привлачи симболичка целина, дете у таквој игри репрезентује своја искуства и доживљаје и тако стиче примењиво, функционално знање и схвата односе у стварном животу. Децу такође привлачи и целина за осамљивање јер се изолирају и опусте и раде оно што им прија без ометања.

У плану је даље оплемењивање простора, ради лепшег и бољег боравка деце у вртићу. Највећи акценат ставићемо на уређење дворишта

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

Обуку за нову концепцију прошао је један васпитач и сестре васпитачи, а један васпитач је прошао само пола обуке због техничких могућности.

Васпитно -образовни рад у складу са концепцијом Године узлета је у почетку донела опречне ставове и мишљења, па је самим тим и делимично прихваћен, са дозом опреза и неприхваћености. Како је време одмицало такав став се мењао, постепено прихватио и почео да примењује нов начин рада.

Приручнике смо највише користили приликом опремања целина и приликом документовања.

Значила нам је посета и савети стручних сарадника приликом уређења простора и увођења у нов програм.

Не може се рећи да је тешко радити на овај начин, али је потребно време за прилагођавање самих васпитача и деце. Потребно је време за имплементацију Године узлета која изискује одговорност за уређење простора, безбедност деце, да неомета рад других запослених структура. Недостатак потребног мобилијара успорава рад на неком пројекту, зато васпитачи морају да буду креативни, да неком предмету дају нову намену која му је потребна у том моменту.

Вртић не поседује дигитална средства за рад (лап-топ, интернет, штампач, фото апарат) па то отежава сам рад новог програма, оптерећеност документацијом и он-лајн обукама.

Свака група је урадила по пројекат на нивоу групе, са различитим темама.

Старија деца су више захтевна, знатижељна, имају више искуства па нам је било лакше радити на пројекту.

Сами су доносили закључке, уочавали и истраживали.

Јаслени узраст је више имао визуелна средства, која су помагала у доношењу закључака.

Партнерство са породицом

За родитеље из сеоске средине постојање целодневног боравака у вртићу унапређује квалитет услова живота младих родитеља на селу а пре свега деце.

Вртић у сеоској средини је велика помоћ и подршка у подизању и васпитању деце. Овај вртић нуди деци добре услове за боравак, имају пријатно опремљен простор, поседује кухињу у којој се припрема храна, двориште са модерним меканим мобилијаром, у сенци борова уживају на свежем ваздуху, на великом травнатом дворишту играју различите игре.

У вртићу имају 3 групе: јаслена, мешовита васпитна, предшколска .

Предшколска група је специфична и осетљива група, у којој су васпитачи посебно ангажовани и одговорни. Тако да је у току године дошло до промене структуре у предшколској групи. Деца су била уписана у четворочасовни облик рада, а боравили су дуже од предвиђеног времена . Већина деце путује школским аутобусом, ту децу преузимају деца старијег школског узраста која имају посебну сагласност.

Управа вртића је одржала састанак са родитељима и упознала их са правима боравака у вртићу у целодневном облику рада и да је битна безбедност деце. Тако да су деца из четворочасовног облика рада прешла у целодневни боравак, с тим су добили статус безбедности и одговорности Установе. И тако је формирана предшколска група за целодневни боравак и добили још једног васпитача. Родитељи су задовољни заједничким решењем дате ситуације.

Родитељи су врло сарадљиви, али им је потребна помоћ и иницијатива васпитача. Већим делом васпитач или сестра васпитач даје предлоге родитељима , а понекад их морају више пута опоменути. Свакодневно их упућујемо да се укључе у процес боравака и рада у вртићу, некад се одазову само поједини родитељи. У будуће ћемо ставити акценат на њихово оснаживање и укључење у сам рад вртића, односно васпитно- образовног рада њиховог детета, јер нам је заједнички циљ здраво и срећно дете.

На почетку радне године педагог установе је упознао родитеље са новим програмом рада вртића самим тим и са Новим основама.

На нивоу вртића немамо савет родитеља, али је један родитељ у савету родитеља Предшколске установе.

Назив објекта: Бранковина

Простор и дидактика

Простор вртића уређен је од почетка радне 2022./2023. године у складу са критеријумима простора према Основама програма „Године узлета“. Простори радних соба су мењани у току радне године у складу са пројектима који су реализовани на нивоу група. Нови материјали који су унети подразумевају углавном амбалажни, картонски и природни неструктурирани материјал и реалне предмете. Двориште вртића такође је обогаћено материјалима и средствима за игру деце. Користимо такође и игралиште за децу које је изграђено у новембру 2022. године.

У опремању радних соба учествовали су и родитељи, у све три групе. Заједнички простор за боравак деце опремљен је средствима које је обезбедила Установа.

У заједничком простору такође су изложени производи настали кроз реализацију пројеката, а који су доступни деци. Просторне целине формиране су у складу са простором, структуром групе. У васпитним групама постоје готово све просторне целине. Мешовита група структурирана је тако да у њој бораве деца узраста три до шест година, стога су и унети природни материјали бирани тако да буду пре свега безбедни за децу. У собама је извршена реорганизација простора премештањем комада намештаја, а старе ормане искористили смо тако што смо их поделили на више делова и тако од њих направили полице у висини деце, на које су касније уграђени точкићи, па тако деца сама могу неометано да их премештају и померају по соби. Простор вртића је са првим променама постао инспиративна средина за децу, често се мењао распоред намештаја , на иницијативу деце и васпитача, а све у циљу што боље функционалности и неометаног кретања деце.

За одвајање просторних целина такође смо искористили и завесе , које су доносили васпитачи, родитељи... Немамо формирану просторну целину за истраживање светлости, али у наредном периоду планирамо да радимо на томе, у договору са децом. Установа је обезбедила набавку креветића за децу што је такође доста олакшало свакодневно функционисање, обзиром да су се претходно користили душеци за спавање који су заузимали доста простора у соби. Деци су најинспиративнији заједнички простори, најчешће бораве у просторној целини за симболичку игру, литерарној целини, као и сензорној просторној целини. У наредном периоду планирано је даље опремање простора, осмишљавање начина на који бисмо додатно мотивисали родитеље да се укључе у васпитно образовни рад, дају иницијативе и предлоге за уређење простора, које бисмо заједно размотрили. Акцентат ћемо ставити на уређење дворишта.

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

Два васпитача су прошла обуку у мају 2022. године, а један васпитач и две медицинске сестре – васпитачи обуку су похађале крајем 2022. Године, онлајн путем . У мешовитој групи први пројекат је реализован од октобра 2022. године, под називом „Кроз Бранковину сликом и пером“, а други од маја 2023. године, под називом „Парк“ .

У предшколској групи реализован је један пројекат под називом „Фарма“ . Током реализације пројеката видљива је била сарадња са родитељима, посета сеоским домаћинствима. За крај пројекта мешовите групе, вртић је обележио славу вртића, 18.04.2023. године ,Васкршњи Уторак.

Примена Основа програма, реализована је постепено, у складу са реализацијом пројеката, разменом искустава колега, похађања обуке . Јаслена група реализовала је један пројекат под називом „Кад смо били бебе „ кроз који је такође остварена сарадња са породицом. У оквиру пројекта остварена је сарадња са локалном заједницом, у виду посете Патронажне службе Дома здравља Ваљево, где је истакнута важност хигијене уста и зуба од најмлађег узраста.

Током уређења простора и формирања просторних целина користили смо приручнике, што нам је знатно олакшало саму свакодневну организацију васпитно образовног рада . На самом почетку колеге су различито схватале нов начин рада , али обзиром да је имплементација дуг и сложен процес, постепено су се прилагођавале и модификовале приступ самом раду.

Сама реализација пројеката текла је уз стално коришћење приручника за документовање које смо добили на почетку радне године.Примењени су сви принципи реалног програма, а акценат је стављен искључиво на интересовања и ослушкивање потреба деце. Тешкоћа у документовању је било на самом почетку, у виду коришћења дигиталних уређаја, али разменом искустава колега , помогли смо једни другима, у складу са могућностима. У току је похађање обуке за коришћење дигиталних компентенција.

Партнерство са породицом

Сарадња са родитељима одвијала се током целе радне године. На почетку године одржани су општи родитељски састанци на нивоу васпитних група . Родитељи новоуписане деце том приликом су упознати са општим информацијама и самим начином рада вртића и планом васпитно образовног рада у току године. Родитељи мешовите групе активно су учествовали у току реализације пројекта, у виду организације посета домаћинствима, винограду, фарми, ветеринарској станици. Остварена је сарадња са оближњом црквом, музејом, школом у оквиру културно историјског комплекса у Бранковини. Током године одржани су родитељски састанци поводом важних догађаја, а свакодневно и индивидуални разговори са родитељима, на новоу све три групе вртића.

Назив објекта: Др Михајло Ступар

Простор и дидактика

Сходно површини и величини соба у објекту, просторне целине су урађене по систему -једна соба -једна просторна целина.

Кроз пројекте су настале сензомоторне табле, продавница шареница од картона, сходно уређењу простора по новим основама. Мекани кутак или простор за осамљивање налази се у свакој соби. Материјале су донели сви: сестре, васпитачи и деца. Сви заједно учествовали су у уградњи и уређењу.

У сарадњи са родитељима уређен је простор у дворишту вртића (песак, пешчаник, сунцобрани), кућице од палета (направио родитељ наше колегинице).

Од стране вртића:

- стари кревети замењени новим Пертини креветима, тако да смо добили више простора за игру.
- Пертини дидактички материјали и средства.

Реализација ВОР у складу са концепцијом Године узлета

На самом почетку, новина, као и свака друга, допринела је да људи различито реагују на нову ситуацију. У целу причу ушли смо сви заједно, недоумице су биле да ли идемо у добром правцу.

Урадили смо заједнички пројекат "Продавница шареница", како би се оснажили у следећим пројектима.

Прва старија јаслена група је у пројекту у почетној фази "Музика,звук,музички инструменти".

Принцип који је највише изражен и видљив је принцип партнерства.

Пројекат као пример добре праксе је "Продавница шареница".

Анализом појединачних извештаја објеката могу се донети следећи закључци:

- сви објекти започели су процес имплементације концепције Године узлета, промене у простору су видљиве у свим вртићима али постоје значајне разлике између објеката али и између соба и делова у неким објектима
- Постоје значајне разлике у степену разумевања и прихватања концепције код различитих васпитача
- Степен разумевања принципа и њихове видљивости је сегмент на ком се приоритетно мора радити у наредној години и то се може реализовати кроз састанке тимова објеката са стручним сарадницима
- Постоје помаци у унапређењу опремљености објеката (дидактика, креветићи) неопходно је наставити са улагањем у опрему посебно у ИКТ (лаптопови, пројектори, интернет конекција...)

4.4. Реализација васпитно-образовног рада са децом на болничком лечењу

У овој радној години рад болничке групе био је прилагођен епидемиолошким мерама и самој организацији рада на одељењу дечије хирургије који се доста разликује у односу на претходне године (смањен број деце на болничком лечењу, краће задржавање, посебан режим рада, посебна дезинфекција простора као и простора играонице и играчака и сл.)

Рад са децом се организовао у играоници у оквиру трпезарије која је уређена да код деце изазива пријатан доживљај и атмосферу, као и по болесничким собама за децу која из здравствених разлога не могу устајати.

Деца у болници су, поред нарушеног здравља, одвојена и од породице и суочавају се са разним стресним и болним интервенцијама. Због тога су деца изложена разним емоцијама: страх, туга, бес и сл. Зато је главни циљ био охрабрити, утешити болесно дете и помоћи му у сваком погледу.

Васпитно – образовни рад се одвија тако што се бирају садржаји и активности у складу са потребама и интересовањима деце са којом се ради. Рад је организован углавном у

мешовитим узрасним групама. Игром и играчкама деца се приближавају ванболничкој средини где се ствара емотивна и топла атмосфера водећи рачуна о потребама деце.

Број деце са којом се радило је просечно шест. Узрост деце је различит, од јасленог до школског, што је представљало и тешкоћу у раду.

Сарадња са породицом се реализовала кроз индивидуални рад са родитељима присутним на одељењу, кроз пружање подршке, заједничким активностима са децом и сл.

Сарадња са здравственом установом је свакодневна и одвија се кроз разговоре о стању деце на одељењу, организацијом дневних активности и сл.

Сарадња се одвијала и са предшколском установом која је снабдевала болничку групу потрошним материјалом и играчкама.

4.5. Реализација зимовања и излета

- **Зимовање**

У периоду од децембра до марта у вили „Биг-енекс“ на Златибору, организовано је зимовање за децу из наших вртића у трајању од седам дана.

У 13 смена, на планини је боравило 680 деце из 40 васпитних група, у пратњи 60 васпитача.

Организацију и координацију ових активности спровели су директор и помоћник директора Установе.

- **Излети**

За разлику од протекле године, када смо због примене епидемиолошких мера били принуђени да овај повремени облик организовања васпитно-образовног рада не реализујемо, од протекле јесени у 22 радна дана реализовали смо излете на следећим дестинацијама: Бранковина, Тршић, Каона, Београд и Дивчибаре. Једнодневним излетима било је обухваћено 41 васпитна група са 932-оје деце уз пратњу 85 васпитача и 3 стручна сарадника.

Током априла, маја и јуна реализовани су пролећни једнодневни излети на истим дестинацијама. Обзиром да је Град Ваљево сносио трокове превоза интересовање родитеља и деце је било видно повећано, па је тако за 30 радних дана поменуте дестинације посетило 1589-оро деце, разврстаних у 82 групе са 156 васпитача и 4 стручна сарадника. За планирање и реализацију овог вида повремених програма били су задужени помоћник директора и социјални радник. Сви излети реализовани су аутобусом и мини бусом Установе.

4.6. Реализација програма Веронаука

У оквиру сарадње ПУ „Милица Ножица“ и локалне заједнице годинама се реализује успешна сарадња са Епархијом Ваљевском. Промене у предшколству довеле су до преиспитивања положаја веронауке у нашим вртићима. Епархија је исказала отвореност и спремност за прилагођавање програма новинама, родитељи деце су показали интересовање за укључивање деце у овај програм, а запослени у вртићима спремност да заједнички истражујемо могућности да теме веронауке интегришемо у свакодневне активности и повежемо их у смислене целине.

Веронауку су слушала деца из свих вртића ПУ „Милица Ножица“ („Хајди“, „Колибри“, „Звончић“, „Бамби“, „Наша радост“, „Пчелица“, „Бубамара“, „Пинокио“, „Видра“, „Михаило Ступар“), као и предшколска деца из ош „Сестре Илић“ и „Нада Пурић“. Обухваћена су два узраста: старији (узраст од 5 година) и предшколске групе (6 година). Укупно је ове године на

веронауци било 16 старијих (446 деце) и 33 предшколске групе (674 деце), дакле, 49 група у којима је било 1120 деце. („Хајди“ - 1 старија гр.(33 деце), 2 предшколске (29+28) и 2 ОПП групе (10+9 деце), „Колибри“ - 2 старије (29+28) , 2 предшколске (27+27) и две ОПП групе (16+9 деце), „Звончић“ - 2 старије (29+29) и 2 предшколске (30+30), „Бамби“ - 2 старије (26+29) и 2 предшколске (26+30) и једна ОПП група (9 деце), „Наша радост“ - 1 старија (28) и 2 предшколске (29+30), „Пчелица“ - 2 старије (28+28) , 2 предшколске (30+29) и две ОПП (10+11деце), „Бубамара“ - 1 старија (28), 1 предшколска (26) и две ОПП групе (16+16 деце), ОШ „Сестре Илић“ - 3 предшколске (13+10+9), „Пиноккио“ - 2 предшколске (18+18), „Видра“ - 3 старије (27+27+27), 3 предшколске (30+30+30) и две ОПП (12+11 деце), ОШ „НадаПурић“ - 1 предшколска (16) и „Михаило Ступар“ - две старије групе (25+25)).

С обзиром на „Године узлета“ као нове основе у раду Установе, и у веронауци је значајно измењен концепт рада са децом. У складу са новим основама, из дана у дан су праћене теме и садржаји који су у групама обрађивани са васпитачима, а такође су се наметале и нове и разне теме, проистекле из интерактивног разговора са децом, а све у циљу добробити детета и његовог развоја. Деци је у сваком тренутку било омогућено да бирају, не само теме, већ и начин на који ће оне бити реализоване.

Занимљиво је да су се теме које су деца бирала, у великој мери поклапале са основним хришћанским вредностима, као што су љубав, слобода, породица, пријатељство, храброст, радост и сл. Често се дешавало да се дружење деце и вероучитеља продужавало и у шетњама и посетама градским црквама.

У свим објектима Предшколске установе, пар дана пред славу Свети Сава, организовано је освећење водице (24. јануара 2023.), а на сам дан славе, Савиндан, прослава је протекла уз пригодну приредбу у вртићу „Видра“ и посету Епископа ваљевског Исихија, што је нарочито обрадовало све присутне. Деца су, такође, своју славу обележила и посетом и рецитовањем у свим градским црквама, где су дошли са својим васпитачима. У првој недељи Васкршњег поста (1. марта 2023.), као и раније, деца су са васпитачима одлазила у храмове, где су их чекали свештеници да их причесте.

По позиву Министарства просвете, Епархије бачке и Центра за ликовно образовање деце из Новог Сада, учествовали смо и у њиховом републичком ликовном конкурс у „Милосрђе - светосавски завет“, где су дечији радови били веома запажени и, чак, изложени на завршној изложби (13. маја 2023.). Ове године смо узели учешће у још једном ликовном такмичењу, које је организовала црква Покрова Пресвете Богородице, где је уприличена и свечана додела награда предшколцима у неколико категорија, а награде им је уручио лично директор Установе.

Наравно, традиционално су одржане и приредбе на Врбицу (8. априла), у све три градске цркве (предшколци из „Бубамаре“ припремили су програм за цркву Покрова Пресвете Богородице, предшколци из „Хајдија“ били су у Храму Васкрсења Господњег, а предшколци „Колибрија“ у Храму Светог Георгија). Са предшколском групом вртића „Колибри“ и васпитачицама Биљаном Маријановић и Аном Живановић реализован је заједнички пројекат под називом „Од Савиндана до Васкрса“, где су деца истраживала све о славама, Светом Сави као просветитељу, о вери, дечијем празнику Врбици, а пројекат је радосно завршен такмичењем у осликавању васкршњих јаја у порти цркве.

Верујемо да ће се ова сарадња наставити успешно и даље, и да ћемо заједно проналазити начине на које ћемо дечији свет учинити радоснијим и бољим. Вероучитељи: Снежана Трипковић и Видосава Витезовић.

4.7. Реализација манифестација и догађаја

Предшколска установа „Милица Ножица“, у овој радној години, имала је већи број реализованих манифестација и догађаја него што је првобитно било планирано. Све активности су имале за циљ активно укључивање деце, породице и запослених како би се оплеменио и обогатио боравак деце у окружењу у којем расту и развијају се. Свакодневне активности, живот и рад деце у вртићима постали су видљивији у локалној заједници и породицама. Локална заједница и породица су имале прилику да се са најмлађим члановима друштва играју, уче, истражују, сарађују и прослављају.

Традиционална манифестација је догађај који је реализовала ПУ „Милица Ножица“ су: „Дечија недеља“, „Дани Установе“, „Тематски вашари“ (Јесењи, Новогодишњи, Пролећни, Ускршњи), „Предшколци Ваљеву“, „Маскенбал“. Традиционално је прослављена крсна слава Установе Свети Сава.

Поред планираних реализовано је обележавање Дана особа са церебралном парализом, Светског дана аутизма, Дана породице, као и полагање камена темеља за изградњу новог вртића.

Програм	ДЕЧИЈА НЕДЕЉА
Активности	<p>Ове године Дечија недеља обележена је у свим вртићима од 03.-07. октобра 2022. под слоганом „Шта детету треба да расте до неба“. Првог дана Дечије недеље сађено је дрво генерације, организоване су спортске игре, а деца из опп групе „Хајди“ су садила цвеће и посетила градску скупштину. У уторак, другог дана деца из вртића „Др М.Ступар“ и „Хајди“ су уживала у луткарској представи „Различити точкови“ коју су припремили васпитачи вртића „Хајди“. Среда је била резервисана за ликовне радионице и изложбе дечијих радова проистекле из њих. У четвртак је организовано даривање „Друг другу“. Предшколске и старије групе су гледале поклон представу Града „Уплакана Катарина“. Истог дана сардње и старије групе су посетиле концерт у музичкој школи „Живорад Грбић“. Последњег дана дечије недеље, у вртићу „Бамби“, одржана је за предшколце радионица за прављење илустрација помоћу компјутера коју је држао чувени илустратор дечијих књига Алаксандра Золотић. У току Дечије недеље деца и васпитачи су искористили прилику и лепо време да посету разна места у нашем граду, Пољопривредну школу, Народни музеј, Храм Васкрсења Госпорњег, Кулу Ненадовића и парк Пећину. Сеоске и градске групе пред полазак у школу су се прикључиле свим активностима у сарадњи са школама.</p> <p>Традиционална изложба дечијих радова „У изложима нашег града“ носила је назив „Нисмо више тако мали, нешто смо вам нацртали“ и окупила је 423 дечија рада. На ликовном конкурсима Центра за културу послато је 45 радова различитог узраста, од којих су неки и награђени.</p>

Програм	ДАНИ УСТАНОВЕ
Активности	<p>Ове године је по први пут обележавање Дана установе трајало од 22.-30.маја 2023. У тој недељи, у нашем граду се на сваком кораку могло видети присуство деце и васпитача који желе да суграђанима представе Установу која има важан задатак у животима најмлађих Ваљеваца. Учествовала су деца из свих објеката, планирајући активности које им доносе највише радости. У току ове недеље вртићи су ишли у посете једни другима. Организоване су ликовне колоније, шетње кроз град, посете за децу важним местима у локалној заједници. Организована је Олимпијада предшколаца у сардњи са УФК Валис, за прославу завршнице вишемесечног рада са децом предшколског узраста. Централна прослава Дана установе дешавала се у вртићу "Видра" а програм за званице су припремила деца и васпитачи вртића "Наша радост". Манифестација „Предшколци Ваљеву“ је такође била у оквиру Дана установе.</p>
Програм	ТЕМАТСКИ ВАШАРИ
Активности	<p>У оквиру пројеката и у процесу реализације васпитно-образовног рада деца су на креативан начин, користећи разне технике и методе изражавала своје вештине, осећања и знања, и продукте тог процеса делила са другима. Холови и дворишта наших вртића су, за време празника, били богато украшени дечијим продукцима, и деца су поносно представљала и делила своје креације. У сарадњи са Туристичком организацијом Ваљева реализовани су продајни и изложбени вашари у центру града где су суграђани могли да погледају и пазаре рукотворине деце у којима су им помагали васпитачи и родитељи. На тезгама Градског трга деца су била драги гости на "Новогодишњем вашару" , „Осмомартовском вашару“ и "Ускршњем вашару" . У току "Ускршњег вашара", за децу из наших вртића али и децу случајне пролазнике, организоване су ликовне радионице за шарање јаја и израду честитки.</p>
Програм	ПРЕДШКОЛЦИ ВАЉЕВУ
Активност	<p>Традиционална манифестација "Предшколци Ваљеву" ове године је била посебна по много чему. Музичко-сценским наступом представило се 680 деце предшколског узраста целодневног боравка из 9 вртића и деца из четворочасовног облика рада из градских и три сеоске групе у години пред полазак у школу. Деца и васпитачи су поклонили граду 20 нумера којима су представили сву радост игре, другарства, заједништва кроз добро увежбане кореографије и креативно израђене костиме и реквизите. Око 160 запослених је учествовало у планирању, припреми и реализацији ове манифестације водећи рачуна да се испоштују стандарди квалитетног дечијег јавног наступа и безбедности. Због најављених лоших временских услова, ове године манифестација се одржала у хали спортова која је била мала да прими све који су хтели да са нашим предшколцима прославе успешно приведен крају један период детињства и да им пожеље срећан полазак у школу. Организатори су се потрудили да се хала спортова свечано украси по жељи деце и да им тај дан остане у најлепшем сећању.</p>

Програм	МАСКЕНБАЛ
Активност	У оквиру градске манифестације „Тешњарске вечери“ организован је дечији маскенбал. Деца су своје маске телефонски пријављивала неколико дана пре маскенбала у категоријама по узрасту и броју деце (групне маске). Најмлађи учесници су били у пратњи родитеља док су за старије били задужени запослени у нашој установи. Маскирана деца, груписана по категоријама прво су учествовала у маскенбалској шетњи градским улицама која се завршила на добро познатом месту, Градском тргу. Такмичарски део, представљање маски био је праћен музиком и коментарима водитеља програма. И овог пута су се организатори трудили да испланирају и реализују манифестацију тако да она буде подстицајна за дечији развој и безбедна. Велики број суграђана је испратио маскенбал које и медијски био пропраћен.
Програм	ДАН ПОРОДИЦЕ
Активност	У сарадњи са ТО Ваљево 15.05.2023. организовано је обележавање „Дана породице“ на две локације. Такмичарске игре за децу и родитеље вртића „Хајди“ и „Звончић“ реализоване су у спортској хали на кеју Колубаре. Полигони спретности, брзине, снаге били су категорије у којима су се надметали родитељи са децом за шта су најуспешнији добили вредне награде. У Центру за културу је приређена изложба дечијих радова на тему „Моја породица“, интерактивне радионице за децу „Стари занати-опанчар, ковач, вез“, радионице за децу „Правимо пињате“, „Осликавамо дечија лица“ као и ликовна колонија на тему „Моја породица“, након које су деца давала исказе на тему „Моја породица“. Задовољство организатора и ученика је било видљиво у декорисаном простору па је предложено да се сарадња и обележавање „Дана породице“ настави у будућности.
Програм	ДАН АУТИЗМА
Активност	Овогодишње обележавање „Светског дана особа са аутизмом“ било је у организацији наше установе у сарадњи са локалним удужењима. Удружење „Аутизам“, Удружење за церебралну парализу, Удружење „Загрљај“ као и основне школе, одазвали су се позиву да буду наши гости. Након уводне речи Градоначелника и Директора установе, скуп су отворили, са музичко-сценским наступима, деца и васпитачи из вртића „Звончић“, „Хајди“, „Пиноккио“ и одељења 1/1 ОШ „Нада Пурић“. Деца су присутним другарима, кроз музику и покрет, послала поруку другарства, љубави и емпатије. Програм је завршен певањем химне особа са аутизмом „Рођени смо једнаки“. У наставку дружења, деца су учествовала у интерактивном музичком програму, кредама су на градском платоу исцртавала поруке подршке деци са аутизмом.

Програм	ДАН ОСОБА СА ЦЕРЕБРАЛНОМ ПАРАЛИЗОМ
Активност	„Дан особа са церебралном парализом“ обележен је 06.10.2022. године у вртићу „Колибри“, уз добродошлицу другарима из „Друштва за церебралну парализу“. Тог дана су све активности у вртићу биле посвећене инклузији. Реализоване су креативне/ликовне радионице за сву децу а рукотворине које су проистекле том приликом су продаване на „Базару пријатељства“. Деца су имала прилику да посете биоскоп за децу са едукативним филмовима и интерактивним причама које подстичу социо-емоционални развој, неговање емпатије и прихватање различитости код деце. Информативни панои за родитеље и медијско представљање су били прилика да скренемо пажњу јавности на важност укључивања деце којој је потребна додатна подршка у свим аспектима живота.
Програм	ПОЛАГАЊЕ КАМЕНА ТЕМЕЉЦА ЗА ИЗГРАДЊУ НОВОГ ВРТИЋА
Активност	Изградња новог вртића 05.07.2023. године почела је полагањем камена темељца. Свечано полагање камена темељца за изградњу новог објекта у дворишу вртића „Бамби“ и свечани програм приредили су запослени и деца вртића „Колибри“ и „Звончић“. Две предшколске групе вртића „Звончић“ су извеле, на енглеском језику, песмицу „Кад си срећан“, а предшколци из „Колибрија“ су одиграли сплет кола „Зоне Замфирове“. Деца су имала прилику да се упознају са Амбасодором САД и да му поклоне књигу са дечијим радовима, а Амбасодор је узвратио деци поклонима.

4.8 Реализација плана остваривања партнерства са породицом

Наша установа препознаје значај успостављања партнерских односа са породицом и настоји да их гради кроз различите области сарадње и активности.

У радној 2022/23. години-години увођења нове концепције програма „Године узлета“ значајно је повећано учешће родитеља у раду вртића.

Родитељи су у великој мери били важни партнери васпитачима у богаћењу просторних целина, доносећи различите материјале и средства за игру, и у истраживању у оквиру пројектних активности. Такође, родитељи су више били укључени и у саме активности, углавном на иницијативу и предлог васпитача, али и појединих родитеља.

У наставку је дат табеларни преглед реализованих активности по различитим областима сарадње.

Област сарадње	Активности	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења	
КОМУНИКАЦИЈА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И ПОРОДИЦЕ	Родитељски састанци на почетку радне године и периодично током године, на нивоу васпитних група	Септембар, децембар, март и јун	Васпитачи	Евиденција васпитача о раду са родитељима	
	Родитељски састанци на нивоу објекта	По потреби	Васпитачи, стручни сарадници и сарадници	Евиденција васпитача о раду са родитељима, обавештења, сајт установе	
	Општи родитељски састанци за родитеље новоуписане деце	Август			
	Родитељски састанци поводом важних догађаја	Током године	Васпитачи, стручни сарадници и сарадници		
	Истицање важних обавештења и информација на пану за родитеље				
	Обавештавање родитеља путем сајта, вибер група и других електронских медија				
	Организовање отворених врата	Током године	Васпитачи		У свим вртићима је истакнуто организовано време када родитељ може да дође у вртић
	Индивидуални разговори са родитељима/ старатељима		Директор, пом. директора, васпитачи, стручни сар. и сарадници		
Попуњавање упитника и евалуационих листа од стране родитеља	Током године	Родитељи, васпитачи и стручни сарадници	Упитници, листе		

Област сарадње	Активности	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења
ПОДРШКА РОДИТЕЉСТВУ	Промоција значаја и вредности Основа предшколског програма „Године узлета“	Септембар, током године	Васпитачи, стручни сарадници	Записници са родитељских састанака, материјали за родитеље
	Транзиција из породице у јасле и вртић и из јасала у вртић	Септембар, по потреби	Васпитачи, Стручни сарадници	Дневници рада
	Припрема за полазак у школу – транзиција из вртића у школу	Септембар, јун	Психолог	Презентација за родитеље
	Представљање Протокола о заштити детета, Заштита права детета – права и обавезе родитеља	Септембар	Васпитачи, социјални радник и сарадници на ПЗЗ	Дневници рада
	Израда и дељење брошура, флајера и видеоматеријала на важне теме	Током године	Стручни сарадници	Брошуре, флајери
	Подршка родитељима деце из осетљивих група кроз саветодавни рад и посете породицама.	Током године	Стручни с. сарадници, педагошки асистент	Дневници рада

Област сарадње	Активности	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења
УКЉУЧИВАЊЕ РОДИТЕЉА У ПРОЦЕС ПЛАНИРАЊА И ОДЛУЧИВАЊА У ГУ	Учешће родитеља у раду Управног одбора	Током године	Председник и чланови УО	Записници
	Учешће родитеља у раду Савета родитеља на нивоу установе	Током године	Чланови Савета родитеља	Записници
	Учешће родитеља у раду Стручног актива за развојно планирање	Током године	Стручни актив за РП	Записници
	Укључивање перспективе породице у процесе вредновања рада установе и квалитета програма кроз фокус групних интервјуа у свим вртићима	Март - април	Родитељи на нивоу установе, објеката и група	Записници са фокус-групних интервјуа, извештај о самовредновању

Област сарадње	Активности	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења
УКЉУЧИВАЊЕ РОДИТЕЉА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ПРОЦЕС	Укључивање родитеља у планирање и реализацију тема/пројеката	Током године	Васпитачи, стручни сарадници	Почетни и процесни панои, приче о теми/пројекту
	Испитивање интересовања и могућности родитеља за укључивање у васпитно-образовни рад	Децембар	Стручни сарадници, васпитачи	Упитници, извештаји
	Родитељи у улози експерта	Током године	Родитељи, васпитачи, стручни сарадници	Извештаји о активностима и манифестацијама, фотографије
	Подршка родитеља у организацији и реализацији различитих манифестација	Током године		
	Учешће родитеља у богаћењу средине за учење и развој различитим материјалима, играчкама и средствима	Током године	Родитељи, васпитачи	Почетни и процесни панои, приче о теми/пројекту, белешке о активностима
	Родитељи као реализатори неких активности или као сарадници васпитача	Током године	Родитељи, васпитачи	
	Учешће родитеља у уређењу дворишта и унутрашњег простора вртића	Током године	Родитељи, васпитачи	

У наредном периоду циљ нам је да у већој мери уважавамо перспективу родитеља и деце приликом планирања развоја установе, да омогућимо породици да даје предлоге и идеје за развој. Планирамо да савети родитеља на нивоу вртића буду више укључени у живот и рад вртића, да родитељи буду активни учесници у раду тимова вртића и у реализацији тема/пројеката.

4.9.Реализација плана повезивања са локалном заједницом

У овој радној години реализоване су многобројне и квалитетне активности за које нам је била неопходна сарадња и повезаност са локалном заједницом. Локална заједница је била место за игру, истраживање, упознавање, учење, дружење. Ресурси из локане заједнице и остварене сарадње су нам били од великог значаја за реализацију програма рада, пројеката на нивоу група, унапређење рада али и промоцију примера добре праксе из наших вртића. У локалној заједници су реализоване следеће активности:

Отворени простори

У овој радној години од отворених простора највише су се посећивали градски паркови, паркови природе, авантуристички паркови, реке, споменици културе, градски трг, пољопривредна газдинства и Црквена дворишта. Сви отворени простори су били инспирација деци и васпитачима, како у нашем граду тако и у ближој околини и местима где су реализовани излети. Активности које су се реализовале у отвореном простору биле су: истраживачке активности, шетње, излети, игре (са реквизитима, покретне, полигони), активности у оквиру пројекта, сакупљање природних материјала, ослушкивање звукова у природи, посматрање природе, упознавање са знаменитостима, усвајање нових знања, базари и тематски вашари, ликовне радионице, приредбе и манифестације... Све ове активности су спровођене током целе године од јаслених до предшколских група.

Образовне институције

Образовне институције које су деца и васпитачи посећивали имале су за циљ остваривање и настављање сарадње. Планиране су и реализоване узајамне посете и представе, приредбе, концерти, предавања, реализације пројеката, ликовне активности, транзиција деце предшколског узраста. Сарадња је највише била остваривана са свим градским и сеоским школама као и са Музичком школом. Традиционално добра сарадња са Музичком школом се наставила и ове године. Деца су посећивала концерте, музичке радионице али су и ученици музичке школе долазили у посете нашим вртићима и то су биле прилике за упознавање са светом музике. Вртичке групе, у години пред полазак у школу, при сеоским школама учествују у животу и раду школе употпуности. У току ове радне године реализовани су састанци за планирање процеса транзиције деце из вртића у школу, у којима су учествовали тимови из свих школа и тимови на нивоу објеката како би се процес спровео у корист деце, према закону и на време. Школе су биле такође места за планиране ситуације учења, места за упознавање, истраживање и запажање. У мањој мери су посећиване средње школе и више школе. Посебно се истиче сарадња са Пољопривредном школом која пружа добродошлицу деци и васпитачима у њиховим просторима за практичну наставу као и сарадња са Медицинском школом. Ученици Медицинске школе из Ваљева већ дужи низ година користе нашу установу као ресурс за учење и образовање профила медицинске сестре-васпитача. Реализоване су ЗУМ (Заједничко учење моделовање) једнодневне посете наших радника вртићима кластерима: ПУ „Бамби“ у Лозници и ПУ „Моје детињство“ у Чачку. Предшколске установе у Ужицу, Убу, Осечини, Лајковцу и Мионици су нас такође угостиле и радо са нама размениле примере добре праксе али и начине превазилажења тешкоћа у раду.

Културне институције

Културне институције које су деца у највећој мери посећивала током целе године су: Центар за културу, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ која је била најискоришћенији ресурс за добијање одговора на питања која су деца истраживала у току пројеката. Сви предшколци су постали власници своје прве чланске карте које је даривала библиотека. Библиотека и Музеј завичајних писаца су реализовали и низ едукативних радионица и били место прославе неких пројеката. Народни музеј Ваљево и његови комплекси у Бранковини и Кула Ненадовића су, поред споменика истакнутим ваљевцима, биле знаменитости које су деца посетили. Посете Музеју чоколаде у Београду и Музејском комплексу у Тршићу су биле предмет дечијег интересовања. Позоришне представе, биоскопске пројекције као и ликовни конкурси у оквиру Центра за културу били су повод блиске сарадње и обостраног задовољства. Глумци Центра за културу су били наши драги гости у вртићима у оквиру путујућег позоришта.

Спортске институције
Од спортских институција које су биле посећене током целе године су УФК Валис, Шаховски савез, Хала спортова, Атлетски клуб „Металац“ , Аероклуб „Дивци“ и локални фудбалски клубови. Деца су поред физичких активности у оквиру школица спорта учествовала на различитим манифестацијама, спортским такмичењима, изради макета, упознавању са спортовима, простором за различите спортове и трофејима.
Административне, управне и јавне институције
У току године су посећене Градска управа, судови, архив и храмови и цркве Епархије ваљевске. Деца су у овим институцијама стицала знања о различитим професијама, упознавала се са њима и приближаван им је њихов начин рада. Деца су учествовала у приредбама које је организовала Црква када су прослављани велики верски празници. Посете су биле организоване углавном за децу старијег васпитног узраста.
Јавна предузећа и службе
Како би се деци приближила правила понашања у саобраћају, а и да би научила о безбедности, организоване су посете полиције вртићима као и одлазак у полицијску станицу. Том приликом су деца имала прилику да се упознају са занимањем полицајца , да упознају простор у ком раде као и да виде нека од возила. Полицајци који су долазили у вртиће су имали и показну вежбу. Поред посете Муп-у организоване су посете и ватрогасној служби, водоводу Ваљево, пошти, туристичкој организацији Ваљево, трговинским ланцима, железничкој станици, рибарницама. Ове посете су такође организоване да би се деци приближила различита занимања, како би се посетила радна места родитеља, посматрање активности на радном месту, а такође су негде имала прилику да учествују у едукативним радионицама. У оквиру пројеката деца су имала прилике да виде и начине слања и достављања пакета, разледница и честитки, да се упознају са начинима прераде воде. Такође су били учесници на манифестацијама, конкурсима, догађајима као и почасни гости.
Институције социјалне и здравствене заштите
У току године посећени су Дом здравља, Завод за јавно здравље, Општа болница Ваљево, Стоматолошке амбуланте, Центар за социјални рад, Црвени крст и Дом пензионера. Деца су се упознала са институцијама, посете су организоване у оквиру пројеката. Деца су имала различита предавања о здрављу, упознавала се са људским телом. Упознати су са радом амбуланти , као и људима који тамо раде и учење о њиховим професијама. Деца су имала и различите едукативне радионице. Деца су, такође, научила и о значају свих поменутих институција.
Невладине организације и удружења грађана
Остварена је сарадња са удружењима: „Загрљај“, „Аутизам“, „Наши снови“, Удружењем за заштиту животиња, са Друштвом за церебралну парализу и Друштвом истраживача. Сарадња је обухватала узајамне посете, поклон представе, обележавање важних датума, организовање хуманитарних акција, едукативних радионица.... Удружења су била ресурс за проналажење информација у оквиру различитих пројеката.

Партнерства ПУ и привредних и пословних организација које учествују у реализацији, финансирању активности и акција, опремању и набавци средстава и материјала

Доступност информација о ПУ и програму у локалној заједници

Све релевантне информације и обавештења о програму рада, најавама манифестација и дешавања доступна су широј јавности преко званичног сајта установе, локалних градских медија, огласних табли у вртићу. Информације и обавештења за родитеље такође се прослеђују и преко вибер заједница и група, писменим и усменим путем. Плакати којима се најављују дешавања, радионице налазе се на видљивим местима по вртићима или огласним таблама у установама са којима се остварује сарадња.

Повезивање са другим образовним програмима и организацијама везаним за образовање деце и рад са породицом

Сарадња са Фондацијом „Новак Ђоковић“ настављена је кроз комуникацију и консултовање по питању планирања опремања соба у новим објектима „Палчица“ и „Мали принц“. Договорено је да Фондација, кроз донације, донира намештај и дидактику за опремање дечијих соба, по завршетку грађевинских радова.

Значајне донације које су допринеле уређењу простора, обогаћивању просторних целина, донирали су привредни субјекти: „Галерија подова“, „Горење“, „Металокосметика“, књижара „Маки“.

Сарадња са струковним удружењима и стручним институцијама које се баве предшколским васпитањем и образовањем

Већина запослених у васпитно-образовном раду су активни чланови струковних удружења. Савез удружења васпитача ПУ Србије, УВАКО, Савез удружења мед. сестара, Удружење стручних сарадника и сарадника предшколских установа Србије, Удружење логопеда Србије, Друштво дефектолога Србије су струковна удружења која су дала доприносе у промовисању струке, програма и стручног усавршавања. Удружење васпитача Колубарског округа је најактивније у стручном усавршању васпитача у нашој установи која, дуги низ година, даје допринос раду овог удружења.

4.10 Реализација плана рада и подршке деци и породици из осетљивих група

- Реализација диверсификованог програма Инклузивне радионице – „Снага је у различитости“

Дефектолози Биљана Овчаревић и Дубравка Никић, уз подршку Тима за инклузију, су планирале и реализовале Инклузивне радионице – „Снага је у различитости“ за децу из осетљивих група која су наши корисници. Израђени су постери који су се налазили на видном месту на улазу у сваки објекат. Пријаљено је 10 деце старијег и предшколског узраста. Радионице су реализоване сваке среде у две групе, у трајању од 8 – 14h, у периоду од средине марта до почетка јуна у вртићу „ Бубамара“. У програм су била укључена и деца из свих васпитних група вртића, а највише деца старијег и предшколског узраста вртића „ Бубамара“.

Програм рада је подразумевао укључивање деце са сметњама у развоју у старије и предшколске групе где су васпитачи и дефектолози кроз партнерски однос заједно планирали активности за сву децу у групи. Дефектолог је проширио свој домен подршке који није био усмерен само на дете већ и на подршку васпитачима. Циљ је био стварање што бољег инклузивног окружења кроз које смо могли да пратимо снаге, интересовања деце, области у којима им је потребна подршка и интеракцију између деце. Дефектолози су заједно са васпитачима богатали окружење садржајима за учење и развој (све је било пропраћено са различитим дидактичким средствима и материјалима за рад). Такође је постојао простор који су деца са сметњама у развоју, у односу на своје потребе, могла да користе за осамљивање или је коришћен за рад на развијању специфичних вештина у мањим групама. Са родитељима као равноправним партнерима стално су размењиване информације о раду, развоју, подршци и напредовању њихове деце. Родитељи су попунили улазне и излазне упитнике као и евалуационе листе. Након завршених радионица, у евалуацији, сви запослени у објекту су нагласили колико су оплеменили своје вредносне ставове, искуства и да су радионице биле прилика за учење, упознавање, прихватање и стицање пријатељства. Вршњаци нису примећивали разлике, него су били права подршка другарима у укључивању у игру, живот и рад групе.

4.11 Реализација програма заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

На основу Плана заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за заштиту деце од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања у Установи бавио се превентивним и интервентним активностима, као и праћењем ефеката предузетих мера. Тим је радио на обезбеђењу примене Општег и Посебног протокола за заштиту деце од насиља. Током извештајног периода акценат у раду стављен је на рад подтимова на нивоу сваког вртића. Подтим чине главни васпитач, медицинска сестра на превентивној здравственој заштити, као и један запослени радник у вртићу.

Реализовање превентивних активности

Реализација превентивних активности обављана је у свим вртићима са циљем контроле сузбијања појачане агресије код деце и кроз преусмеравање на мирне активности, а то су: вежбе дисања, вежбе концентрације и пажње, сликање сликовница и књига, као и обрада разних текстова на ове теме.

Зависно од узраста, по вртићима су реализоване следеће активности: ликовне радионице старијих јаслених група у оквиру Дечије недеље, прослава различитих пројеката, ликовне радионице на тему „Цртам, сликам, шарам, ручицама стварам“, посета јавним институцијама (пошти, књижари, штампарији, библиотеци...). Поред тога реализоване су радионице за девојчице и дечаке, једнодневни излети у Бранковину, Дивчибаре, Каону, Београд. Током године реализовани су бројни пројекти који су имали за циљ да кроз разговор и приче превенирају децу од насиља, а у појединим пројектима су активно учествовале медицинске сестре на превентиви као чланови подтима.

Значајно је напоменути да су деца предшколских група имала организоване физичке активности у сарадњи са Центром за физичку културу „Валис“, једном недељно током целе радне године.

Обележни су пригодни датуми: Дечија недеља, Светски дан толеранције, Светски дан детета, Дан Рома, Дан породице, Дан деце са аутизмом и слично.

На плану превентивних активности, а са циљем едукације запослених и родитеља, социјални раднику својству координатора Тима, на седници Васпитно образовног већа одржаној у мају ове године, презентовао је рад на тему „Грађење односа са породицом, модерне форме комуникације и кодекс понашања“. Такође током јесени, координатор Тима, на Активу медицинских сестара, презентовао је рад на тему: „Асертивна комуникација и решавање проблем ситуација“.

У области васпитно-образовног рада реализоване су бројне активности које имају за циљ поспешивање солидарности, другарства и хуманости, при чему посебно треба нагласити одржавање активности из веронауке.

Реализоване интервентне активности

Током протекле године одржано је четири састанка Тима за заштиту деце од насиља, од којих један у проширеном саставу. Повод за одржавање ових састанака биле су озбиљније повреде деце, као и жалбе родитеља на занемаривање њихове деце. Када је ситуација по вртићима у питању, регистровано је 68 случајева углавном лаких повреда деце (раздеротине, огуљотине, угризи и сл.), док је у два случаја дошло до тежих повреда приликом игре у вртићу.

Овде је важно нагласити да се ради о ситуацијама када су васпитачи и поред свог присуства били немоћни да спрече повреду. Најчешћи облик насилног понашања деце испољен је кроз тзв.појачану агресију.Обзиром да се радило о ситуацијама из тзв. првог нивоа насилног понашања,васпитачи су у оквиру групе,а у сарадњи са родитељима, успешно решавали ове и сличне ситуације.

Социјални радник у сарадњи са стручним сарадницима и васпитачима је константно радио на превенцији и решавању конфликтних ситуација које би могле довести до повећане агресије међу децом,посебно у периоду адаптације.

На састанку Тима у проширеном саставу, ком је присуствовао 31 запослени(чланови подтимова,помоћник директора,шефови служби,стручни сарадници,референти за ПП заштиту и заштиту на раду),било је речи о раду подтимова,њиховим задацима у светлу Нових основа програма.

Такође,дискутовало се о процени степена ризика по дечију безбедност у актуелним условима, где очекујемо израду Правилника о процени степена ризика. Циљ овог састанка био је сагледавање тренутног стања у односу на свеукупну безбедност деце.На основу анкете спроведене на самом састанку дошли смо до закључка како долази до повреде деце,у ком добу дана,у односу на које услове, и са тим у вези,биће планиран даљи рад Тима на што је могуће бољој превенцији нежељених ситуација.

Евалуацијом рада у протеклој години Тим је закључио да је посебан изазов рад на имплементацији Нових основа програма и у складу са тим планиране активности треба изводити уз највећу могућу превенцију евентуалних повреда деце, у чему учествују све структуре запослених. Такође,рад на обезбеђивању безбедне физичке средине за учење и развој и даље ће бити трајан задатак уз усмеравање слободних активности деце.

Посебно треба истаћи да није било ситуација дискриминације по било ком основу.

Препоруке и предлози за унапређење рада Тима на основу евалуације о раду

Радити на већем укључивању родитеља у активности Установе и њиховом информисању о активностима Тима;

Организовати заједничке састанке родитеља и васпитача на тему занемаривања деце,као и подстаћи активности родитеља и запослених са циљем превенције насиља;

Наставити са едукацијом запослених путем рада у малим групама везано за решавање конфликта,ненасилне комуникације и појачаног агресивног понашања;

Посебан акценат ставити на едукацију родитеља везано за заштиту деце од негативног утицаја коришћења модерних технологија.

4.12 Реализација плана транзиције и обезбеђивања континуитета у образовању

Установа је у овој радној години унапредила транзицију на свим нивоима. Реализован је и низ активности усмерених на породицу, децу и запослене како би полазак у вртић или прелазак из јасала у вртић учинио што мање стресним. У овој години нарочито је унапређена транзиција из вртића у школе са којима је успостављена планска и свеобухватна сарадња. У наставку је дат преглед различитих активностима по различитим нивоима транзиције.

ПРЕЛАЗАК ИЗ ПОРОДИЦЕ У ЈАСЛЕ/ВРТИЋ					
Област подршке	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације	
Подршка породици; активности усмерене на дете и породицу	Информисање родитеља: - адаптација - организација рада - понуда програма - програм „Године узлета“ - права, обавезе и одговорности	Сајт установе, Панои за родитеље, Штампани и електронски материјали – флајери, брошуре, презентације.	Медицинске сестре васпитачи, стручни сарадници и сарадници	Јун – септембар	
		Општи информативни родитељски састанак са родитељима новоуписане деце		Август	
	Упознавање са адаптацијом и корацима у адаптацији		Групни родитељски састанци на нивоу група јасли/вртића	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи	Септембар
			Отворена врата за родитеље новоуписане деце		Током године
Саветодавно – едукативна подршка родитељима везана за процес адаптације, развој, напредовање и живот детета у колективу		Отворена врата – индивидуални саветодавни разговори Тематски родитељски састанци	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи	Август – септембар, током године за децу уписану у току године	

	Саветодавно – едукативна подршка родитељима деце којој је потребна додатна подршка	Психолошко саветовалиште за родитеље	Стручни сарадник психолог	Током године
Активности у предшколској установи	Рад у оквиру припреме и реализације правовременог информисања родитеља о свим битним аспектима преласка из породице у јасле/вртић	Припрема важних обавештења за сајт, вибер групе и паное за родитеље	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи	Август - септембар
		Припрема и израда штампаног и електронског материјала за родитеље у циљу успешне адаптације на јасле/вртић	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи, стручни сарадници и сарадници	јун - септембар
	Размена искустава на нивоу установе или објекта	Приказ примера успешних модела адаптације	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи	Током године
	Јачање компетенција васпитача и медицинских сестара васпитача за укључивање у групу деце којима је потребна додатна подршка	Индивидуални саветодавни разговори	Стручни сарадници и сарадници	Током године
Активности у групи у коју долази дете	Припрема групе за долазак новоуписаног детета или деце	Разговори са децом, радионице на старијим узрастима, приказ видео материјала.	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи Стручни сарадници и сарадници	Август – септембар, по потреби током године

Прелазак из јасала у вртић подразумева низ различитих промена и потреба за прилагођавањем деце на нови простор, васпитаче и нова правила и организацију рада. Како би процес транзиције био успешан неопходна је планска и свеобухватана подршка деци и породици кроз различите активности.

ПРЕЛАЗАК ИЗ ЈАСАЛА У ВРТИЋ					
Област подршке	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације	
Подршка породици; активности усмерене на дете и породицу	Информисње родитеља о важним аспектима транзиције из јасала у вртић	Сајт установе, Панои за родитеље, Штампани и електронски материјали – флајери, брошуре, презентације, видео записи.	Медицинске сестре васпитачи, стручни сарадници и сарадници	Јун - септембар	
	Саветодавно – едукативна подршка родитељима везана за процес преласка из јасала у вртић, развој, напредовање и живот детета у колективу	Групни родитељски састанци на нивоу група јасли/вртића Упознавање простора, васпитача и програма		Јун, септембар	
	Подршка деци у процесу преласка из јасала у вртић	Шта нас чека у вртићу?		Медицинске сестре васпитачи	
	Активности у предшколској установи	Рад у оквиру припреме и реализације правовременог информисања родитеља о свим битним аспектима преласка из јасала у вртић.	Припрема важних обавештења за сајт, вибер групе и паное за родитеље	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи	Јун - септембар
Припрема и израда штампаног и електронског материјала за родитеље у циљу успешне адаптације на вртић			Медицинске сестре васпитачи, стручни сарадници и сарадници		
Упознавање деце са простором вртића/објекта		Посете просторијама вртића, заједничке игре и дружења деце			
Упознавање деце са васпитачима		Посете васпитача јасленим групама			

Активности у предшколској установи	Упознавање деце са променама у начину рада и живота у вртићким групама	Разговори са децом, посете вртићким групама	Медицинске сестре васпитачи, Васпитачи, Стручни сарадници и сарадници	Јун - септембар
	Подршка васпитачима у процесу преласка деце из јасала у вртић	Едукативни материјали, Саветодавни рад са васпитачима	Стручни сарадници	
	Сарадња васпитача и медицинских сестара васпитача	Укључивање васпитача у рад јаслене групе	Медицинске сестре васпитачи, Васпитачи	
		Упознавање васпитача са специфичностима, јаким странама и тешкоћама деце и породице, кроз размену информација и дечији портфолио		

Активности које је предузимала наша установа имале су за циљ да прелазак из вртића у школу буде што неприметнији и да се деца што брже и лакше прилагоде на нове услове у школи.

ПРЕЛАЗАК ИЗ ВРТИЋА У ШКОЛУ				
Област подршке	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
Подршка породици; активности усмерене на дете и породицу	Информисње родитеља о важним аспектима транзиције из вртића у школу	Сајт установе, Панои за родитеље, Штампани и електронски материјали – флајери, брошуре, презентације, видео записи.	Васпитачи, Стручни сарадници и сарадници	Март - јун
	Саветодавно – едукативна подршка родитељима везана за процес преласка из вртића у школу	Родитељски састанци са родитељима предшколаца	Васпитачи, Стручни сарадници и сарадници	
	Саветодавно – едукативна подршка родитељима деце којој је потребна додатна подршка	Отворена врата – индивидуални саветодавни разговори	Васпитачи, Стручни сар. и сарадници	
		Психолошко саветовалиште за родитеље	Психолог	
Активности у предшколској установи	Рад у оквиру припреме и реализације правовременог информисања родитеља о свим битним аспектима преласка из предшколске установе у школу	Припрема важних обавештења за сајт, вибер групе и паное за родитеље	Васпитачи, стручни сарадници	Март - јун
		Припрема и израда штампаног и електронског материјала за родитеље у циљу успешног преласка из вртића у школу	Васпитачи, стручни сарадници и сарадници	
	Упознавање деце са физичком и социјалном средином школе	Посете школама и посете школске деце и учитеља предшколцима	Васпитачи, учитељи стручни сарадници	Мај - јун

	Успостављање сарадње са школама у којима ће образовање наставити деца којој је потребна додатна образовна подршка	Састанци Тима за инклузивно образовање са Тимовима за инклузивно образовање у школама	Тим за инклузивно образовање, Тимови за додатну подршку детету	Март - јун
		Иницирање и организација састанка стручних сарадника наше установе и стручних сарадника основних школа са циљем дефинисања начина сарадње	Стручни сарадници	02. март 2023.
		Организација и реализација састанака стручних сарадника школа са васпитачима који изводе предшколце	Стручни сарадници, сарадници и васпитачи	Мај - јун

4.13 Реализација плана стручног усавршавања и професионалног развоја запослених

Годишњим планом рада Предшколске установе „Милица Ножица“ планиране су и реализоване теме, носиоци, циљне групе и време свих облика стручног усавршавања који су реализовани у и ван Установе у току радне године.

План реализације свих облика стручног усавршавања креиран је на основу:

1. Правилника о Основама програма предшколског васпитања и образовања којим је прописано да наша установа 1. септембра 2022. започне примену нових Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“;
2. Резултата процеса самовредновања области Васпитно-образовни рад током радне 2021/2022. године;
3. Извештаја и евалауције стручног усавршавања током радне 2021/2022.године;
4. Предлога стручних сарадника заснованих на анализи стручног усавршавања током радне 2021/2022. године са посебним освртом на имплементацију стечених знања и вештина у пракси.

Имајући у виду горе наведена полазишта у планирању стручног усавршавања, као приоритетне теме/области стручног усавршавања у радној 2022/2023. години издвојене су :

Концепција Основа програма „Године узлета“;

Грађење заједништва и сарадње међу практичарима;

Оснаживање васпитача за рефлексивно сагледавање сопствене праксе;

Дигиталне компетенције васпитача за примену ИКТа у професионалном развоју и раду са децом;

Рад са децом и породицом из осетљивих група (превенција насиља и пружање додатне подршке)

Имајући у виду да је наша Установа званично почела примену Основа програма „Године узлета“ 2021/2022. Године, Установа је била укључена у Програм подршке развијању капацитета за примену Основа програма ПВО Године узлета (Министарство просвете, науке и технолошког развоја и УНИЦЕФ). У оквиру овог Програма у установи су организоване онлајн обуке за запослене (мед.сестре, васпитачи, васпитачи дефектолози, стручни сарадници и сарадници), тако да је обухват обуком за концепцију Године узлета око 80%.

Васпитачи који раде у вртићима који су језгра промене, ове године су заједно са стручним сарадницима реализовали програм Заједнице професионалног учења практичара који је креиран као модел подршке развијању рефлексивне праксе и продубљивању разумевања концепције Године Узлета .

Активности стручног усавршавања у циљу примене нових Основа програма у вртићима који нису језгро промене			
Тема	Реализатори	Намењено	Време реализације
Простор као трећи васпитач (разумевање критеријума квалитета простора и анализа простора у складу са њима, размена идеја за структурирање унутрашњег и спољашњег физичког окружења, примери из праксе, (планирање промена...))	Психолог Драгана Золотић	Мед.сестрама и васпитачима вртића Видра	Април 2023
Заједница професионалног учења практичара	Драгана Золотић, Снежана Марић, Невена Гајић, Катарина Плећић	Васпитачи и медицинске сестре васпитачи у вртићима Хајди и Наша радост	Октобар-мај 2023

Стручно усавршавање у Установи

Стручно усавршавање на нивоу установе реализовано је делимично у односу на планиране садржаје кроз вртићке састанке, активе и већа, и електронским путем посредством различитих апликација и платформи за дељење садржаја, заједнички рад, сарадњу и управљање учењем (Viber, Zoom, Google Drive, Dropbox, ...).

Стручни састанци			
Тема	Реализатори	Намењено	Време Реализације
Стандарди компетенција за професију васпитача – Правилник у пракси	Тим за самовредновање и стручни сарадници	Медицинске сестре васпитачи Васпитачи	Октобар
Програм увођења у посао	Тим за Професионални развој – Група за менторе и приправнике	Приправницима и менторима	Новембар мај
Аспекти инклузије-саморефлексија	Тим за инклузију	Медицинске сестре васпитачи Васпитачи Стручни сарадници Сарадници	јануар-фебруар
Стратегије које васпитач користи у развијању реалног програма	Актив МСВ Психолог	Медицинске сестре васпитачи	фебруар-март

Подршка укључивању детета у вртић - подсетник на кораке адаптације	Стручни сарадници	Медицинске сестре васпитачи Васпитачи Стручни сарадници	Јул-август 2023.
Презентације првих пројеката Посета колега из истог узрасног актива језгрима	Медицинске сестре васпитачи, васпитачи и стручни сарадници у језгрима	Медицинским сестрама васпитачима, Васпитачима и стручним сарадницима, сарадницима,	Јануар 2023- март 2023
- "Литерарна просторна целина и подстицање говорно- језичког развоја "	Логопеди Снежана Марић и Ивана Јањић	Актив васпитача	22.10.2022. Вртић " Бамби"
Актив васпитача - "Активно учешће родитеља у реализацији ВОР-а"- осврт и анализа	Данијела Влајковић	Актив васпитача	27.02.2023. Вртић " Бамби"
Актив васпитача - "Васпитач као рефлексивни практичар "	Сандра Гавриловић- Матић	Актив васпитача	27.02.2023. Вртић " Бамби"
Актив васпитача - "Инклузија у пракси "	Соња Атанасковић и Биљана Овчаревић	Актив васпитача	06.06.2023. Вртић " Бамби"
Актив васпитача - "Транзиција деце са сметњама у развоју на свим нивоима "	Биљана Овчаревић и Дубравка Никић	Актив васпитача	06.06.2023. Вртић " Бамби"
Актив ОППП - "Изазови у години пред полазак у школу "	Драгана Золотић	Актив ОПП	05.04.2023. Вртић " Бамби"
Актив медицинских сестара -васпитача "Како смо уредили наш простор примењујући поставке Нових О.П. "	Тимови сестара свих објеката	Актив медицинских сестара	06.12.2023. Вртић " Хајди"
Актив медицинских сестара -васпитача "Језичке и сензорне просторне целине " - презентација	Ивана Јањић Снежана Марић	Актив медицинских сестара	06.12.2023. Вртић " Хајди"
Актив медицинских сестара -васпитача "Шта се то чује " - пилот пројекат	Даница Тодорчевић и данијела Мишковић	Актив медицинских сестара	28.02.2023. Вртић " Хајди"
Актив медицинских сестара -васпитача "Презентација фотографија поводом посете кластер вртићу у Лозници " – презентација	Данијела Мишковић, Марија Јовичић, Катарина Сакић	Актив медицинских сестара	28.02.2023. Вртић " Хајди"

Актив медицинских сестара -васпитача "Грађење односа са породицом: Модерне форме комуникације и кодекс понашања " – презентација	Горан Милошевић	Актив медицинских сестара	27.04.2023. Вртић " Хајди"
---	-----------------	------------------------------	----------------------------

- Стручно усавршавање ван Установе

а) Учешће на акредитованим програмима стручног усавршавања

У циљу унапређивања компетенција запослених, препознатих као приоритетне области/теме на нивоу Установе, реализовано је пет акредитованих програма из Каталога програм стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за 2021/2022, 2022/2023. и 2023/2024. годину

Кат. број	Компетенције/ Приоритетна област	Назив семинара	Реализатор	Бр.бодова	Бр.учесника
71	К3, К6, К9, К14, К20, К23 П5	Како помоћи детету да превазиђе кризне животне ситуације	Центар за стручно усавршавање Кикинда	8	30
172	К4, К6, К9, К15, К20 П4	Сагоревање на послу је мање ако имаш вољу и знање	Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Кањижа	8	30
223	К4, К6, К9, К15, К20, К23 П4	Тежак родитељ-како успоставити сараднички однос	Удружење за унапређење васпитања и образовања Креативни центар	8	30
795	К5, К11	Од тачке до линије-Интегрисано учење у инспиративним просторним целинама	УВАКО	16	13
126	К3, К5, К11, К20, К23	Позитивна дисциплина и савремено одрастање	УВАКО	16	17
852	К5, К11, К16	Праћење и документовање као подршка учешћу деце у програму	Центар за стручно усавршавање Шабац	8	30
803	К5К9К16	Игре с ризицима	Предшколска установа „Чукарица“	8	30

б) Учешће на стручним скуповима

СТРУЧНИ СКУПОВИ МЕДИЦИНСКИХ СЕСТАРА		
Стручни скуп	Организатор	Време и место реализације и број учесника
Шести окружни сусрети медицинских сестара Србије „Медицинска сестра васпитач као део заједнице учења и учесник у планирању промена у васпитно-образовној пракси	Савез удружења мед.сестара ПУ Србије	Октобар 2022 Кладово 15 учесника
СТРУЧНИ СКУПОВИ ВАСПИТАЧА		
Стручни скуп	Организатор	Време и место реализације
Стручни сусрети Васпитача „Један дан у вртићу“	Савез удружења васпитача ПУ Србије, УВАКО,	Октобар 2022. 3 учесника
Стручна конференција „Грађење односа као подршка дететове добробити у реалном програму“	Савез удружења васпитача ПУ Србије, УВАКО	Децембар 2022 3 учесника
Научно стручна конференција међународног карактера „идентификација, подршка и подстицај развоја креативности и даровитости деце предшколског узраста“	БАПТА, УВАКО	Фебруар 2023
Стручна конференција за васпитаче „Живот у вртићу-искуства учења и различите перспективе“	Савез удружења васпитача ПУ Србије, УВАКО	Април 2023 1 учесник
Конгрес стручних радника предшколских установа србије СРПУС „Подршка добробити детета – одговорност целокупног друштва“	Савез удружења васпитача ПУ Србије, УВАКО Савез удружења мед. сестара Удружење стручних сарадника и сарадника предшколских установа Србије	Јун 2023 6 учесника
СТРУЧНИ СКУПОВИ ДЕФЕКТОЛОГА		
Дани дефектолога „Теорија и пракса специјалне едукације и рехабилитације	Друштво дефектолога Србије, УВАКО, ПУ „Милица ножица“	Фебруар 2023 2 учесника
СТРУЧНИ СКУПОВИ САРАДНИКА ЗА ПЗЗ		
Стручни скуп	Организатор	Време реализације
Семинари, стручни сусрети, конгреси здравствених радника предшколских установа, курсеви, едукације (предавања и обуке)	Савез удружења мед. сестара	
СТРУЧНИ СКУПОВИ СТРУЧНИХ САРАДНИКА И САРАДНИКА		
Стручни скуп	Организатор	Време реализације
XV сусрети стручних сарадника и сарадника ПУ Србије“	Удружење стручних сарадника и сарадника предшколских установа Србије	Март 2023 2 учесника
Конгрес логопеда Србије	Удружење логопеда Србије	Децембар 2022 2 учесника

4.14 Реализација Модела заједнице професионалног учења (ЗПУ)

Модел заједнице професионалног учења (ЗПУ) имао је за циљ да практичари у језгрима промене овладају колаборативним техникама учења и техникама које покрећу различите нивое рефлексije које помажу практичарима да промишљају и преиспитују сопствену праксу, размењују своје увиде и планирају промене у пракси. Циљ је био и да се професионална знања и вештине, али и лична уверења и вредности континуирано развијају, граде и мењају кроз сарадњу и дијалог са колегама у подржавајућем окружењу. Аутори модела Душица Чолаковић, Ивана Ђерић и Нада Шева, као и сарадници за развијање рефлексивно-социјалне праксе Ана Којић, Александра Ружичић и Виолета Врцељ Одри, пружале су нам подршку током реализације модела.

У нашој установи модел је реализован у два језгра промене, у периоду од септембра 2022. до јуна 2023. године.

У табели испод дат је преглед сценарија и учесника у реализацији модела ЗПУ.

Модел ЗПУ				
	Вртић Хајди		Вртић Наша радост	
Сценарио	Игра	Инклузивни приступ	Игра	Инклузивни приступ
Координатори хоризонталне размене	Драгана Золотић, психолог	Снежана Марић, логопед	Невена Гајић, педагог	Катарина Плећић, педагог
Медицинске сестре васпитачи	Драгана Перић и Татјана Ранковић; Невена Бранковић и Катарина Сакић	Данијела Мишковић и Даница Тодорчевић; Марија Јовичић и Јасмина Павловић; Весна Дивнић и Весна Грбић Симеуновић	Јелена Вујић, Весна Новаквић	Миљана Леонтијевић Јелена Велимировић
Васпитачи	Јелена Ракић и Мира Остојић; Ивана Томић и Бранка Тришић; Оливера Степановић и Бранка Вујић	Ана Мијаиловић и Виолета Радовановић; Данијела Обрадовић и Јелена Јовановић; Ивана Крижан и Катарина Јованчић	Светлана Јовановић, Марија Велимировић, Споменка Ђуровић, Ана Чолић, Сандра Ранковић, Гордана Мијаиловић	Иван Мијаиловић, Ивана Ковачевић, Елвира Матић, Снежана Вујић Ивана Матовић, Слађана Васиљевић
Упарена установа	ПУ „УБ“, УБ	ПУ „УБ“, УБ	ПУ „Бајка „ Ивањица	ПУ „ Бајка“Ивањица
Координатори хоризонталне размене упарене установе	Јелена Урошевић, васпитач	Ксенија Васић, логопед	Весна Николић	Ивана Коматина

Реализација модела ЗПУ подразумевала је читав низ активности усмерених на оснаживање координатора хоризонталне размене и васпитача у језгрима за развијање рефлексивне праксе, као и на повезивање и сарадњу практичара из различитих установа. У наставку је табела са динамиком и носиоцима реализованих активности.

Активности	Време реализације	Носиоци реализације	Начин праћења
Упознавање са моделом заједнице професионалног учења	28.09.2022.	Сарадници за развој социјално-рефлексивне праксе	Снимак састанка, презентација
Обука за координаторе хоризонталне размене у језгру промене:			
I део: Теоријски део на дигиталној платформи „Пасош за учење“	03-14.10.	Аутори модела, сарадници за развој социјално- рефлексивне праксе, координатори хоризонталне размене у језгрима	Снимци састанака, обрасци са питањима о моделу и техникама, презентације са састанака, евиденција о присуству у језгрима, сценарији
III део: 4 блока по 90 минута у онлајн окружењу (преко Zoom-а)	01.11. 2022. 02.11.2022.		
III део: Израда практичног задатка – сценарија, у сардањи са координаторима упарене установе	Новембар - децембар	Координатори хоризонталне размене из упарених уснова	Текст сценарија
Професионални сусрети практичара у језгрима (Хајди и Наша радост)			
I корак: Упознавање васпитача са моделом ЗПУ и представљање платформе „Пасош за учење“	10.11.2022. 14.11.2022.	Координатори хоризонталне размене	Презентације, евиденција о раду стручних сарадника, спискови присутних
I корак: Упознавање васпитача са појмом критичке рефлексije	17.11.2022.		
I корак: Упознавање васпитача са рефлексивним и колаборативним техникама	23.11.2022.		
II корак: Дискусија о теми сценарија из угла Основа програма	Децембар - јануар	Координатори хоризонталне размене, васпитачи	Алати из сценарија, наративи, снимци игре
III корак: Анализа и рефлексija властите праксе на изабраним примерима	Фебруар 2023.		
IV корак: Заједничка анализа припремљеног материјала и дискусија	Март 2023.		
V корак: Размена материјала са колегама из другог вртића/ПУ	Април 2023.	Координатори хоризонталне размене	
Консултативни састанци са сарадницима за развијање рефлексивно- социјалне праксе током другог, четвртог и петог корака			
Улога координатора у вођењу дискусије и припреми наратива	13.01.2023.	Сарадници за развој социјално-рефлексивне праксе,	Видео снимци састанака, презентације, евиденција о раду стручних сарадника

		координатори хоризонталне размене у језгрима	
Критеријуми за избор примера за једнодневне професионалне сусрете (ЈПС)	16.03.2023.		
Припрема за ЈПС	03.05.2023.		
Сусрет језгара промена на стручном скупу – Једнодневни професионални сусрети (ЈПС)			
Језгро Наша радост и ПУ из Ивањице у Ваљеву, у ПУ „Милица Ножица“	27.05.2023.	Координатори хоризонталне размене из упарених установа, сарадници за рефлексивно социјалну праксу, васпитачи чији је пример изабран за ЈПС	Материјали са ЈПС, евиденција о раду стручних сарадника
Језгро Хајди и ПУ „УБ“ на Убу, у ПУ „УБ“,	28.05.2023.		

4.15 Извештај о самовредновању квалитета рада установе

Области самовредновања: Управљање и организација и Професионална заједница учења
Радна година: 2022-2023.

Тим за самовредновање:

Р бр.	Име и презиме	Занимање	Улога у тиму	Објект
1.	Драгана Золотић	Психолог стручни сарадник	Руководилац	Видра
2.	Катарина Плећић	Педагог стручни сарадник	Члан	Хајди
3.	Споменка Ђуровић	Васпитач	Члан	Наша радост
4.	Кристина Васиљевић	Медицинска сестра васпитач	Члан	Видра
5.	Марина Јовичић	Васпитач	Члан	Видра
6.	Марија Живковић	Васпитач	Члан	Бамби
7.	Светлана Матковић	Васпитач	Члан	Бубамара
8.	Гордана Андрић	Васпитач	Члан	Звончић
9.	Данијела Обрадовић	Васпитач	Члан	Хајди
10.	Данијела Једнак	Васпитач	Члан	Ступар
11.	Љиљана Матић	Васпитач	Члан	Пчелица
12.	Љиљана Саватић	Васпитач	Члан	Колибри

• Увод

На почетку радне године тим за самовредновање на нивоу установе одлучио је да се у 2022/2023. години самовредновање врши у областима *Управљање и организација и Професионална заједница учења*. Приликом прве менторске подршке у процесу самовредновања договорено је да се у два вртића која су језгра промене самовредновање врши у области *Професионална заједница учења*, а у осталих седам вртића у области *Управљање и организација*.

Поред тога, договорено је да се формирају тимови за самовредновање на нивоу сваког вртића, а измењен је и план самовредновања за текућу радну годину. Организовани су састанци у свим вртићима са циљем успостављања заједничког разумевања сврхе самовредновања и упознавања са оквиром самовредновања, а затим су формиран тимови вртића за самовредновање.

ПУ „Милца Ножица“ обавља делатност у 11 вртића, 9 градских и 2 вртића на подручју села Ваљевске Каменице и Бранковине.

Вртић	Број целодневних група	ОППП	ОППП (села)
БАМБИ	10	1	2 Поћута, Ваљевска Лозница
БРАНКОВИНА	2	1	///
БУБАМАРА	6	2	1 Горња Буковица
ВИДРА	18	2	4 Жабари, ОШ „Сестре Илић“

Др МИХАЈЛО СТУПАР	8	///	2
			Рабровица, ОШ „Нада Пурић“
ЗВОНЧИЋ	10	///	3
	2 Анђели чувари	Болничка група	Ставе, Јошева, Бабина Лука
КАМЕНИЦА	2	1	///
КОЛИБРИ	12	1	1
			Дивци
НАША РАДОСТ	8	///	2
			Белошевац, Гола Глава
ПЧЕЛИЦА	9	1	3
			Попучке, Причевић, Котешица
ХАЈДИ	11	2	2
			Драчић, Пријездић

- **Методологија самовредновања**

Самовредновање квалитета рада вртића обухватило је следеће:

Управљање и организација	Професионална заједница учења
Анализа документације и евиденције	Анализа документације и евиденције
Упитници за васпитаче	Упитници за васпитаче
Фокус – групни интервју са васпитачима	Упитници за родитеље
Фокус – групни интервју са родитељима	Фокус – групни интервју са васпитачима
Интервју са директором	Фокус – групни интервју са родитељима
Интервју са стручним сарадницима	Консултовање са децом
Интервју са координаторима вртића	Интервју са стручним сарадницима
	Интервју са координаторима вртића

Увидом у Развојни план установе, Предшколски програм и Годишњи план рада, тим за самовредновање је оцењивао тачност тврдњи из чек листе и на тај начин су прикупљени подаци о руковођењу, планирању и организацији рада установе.

У свим вртићима васпитачи су попуњавали електронски упитник тако што су изражавали степен слагања са тврдњама у упитнику. Упитници су попуњавани крајем децембра месеца, а у јануару је вршена статистичка обрада и приказ резултата.

Интервју са директором обавила је педагог Катарина Плећић 22. фебруара.

Интервјуи са стручним сарадницима и руководиоцима вртића обављани су у вртићима крајем јануара и почетком фебруара. На тај начин употпуњена је слика о планирању и организацији рада установе која је добијена анализом документације.

Фокус – групни интервјуи са васпитачима обављени су у фебруару, чиме су прикупљени прецизнији подаци о показатељима, у односу на оне који су прикупљени путем упитника. Учествовало је, у просеку, 30% од укупног броја васпитача у вртићима.

Фокус – групни интервјуи са родитељима одржани су на нивоу вртића, у периоду од 20. марта до 4. априла. Учествовао је по један родитељ из сваке групе, који је одабран по редном броју у дневнику.

Консултовање са децом обављено је у вртићима - језгрима промене који су самовредновање вршили у области Професионална заједница учења, у марту месецу.

Напомена: електронски упитници, чек листе, питања за фокус-групне интервјуе са родитељима и васпитачима, интервју са директором/руководиоцем вртића и стручним сарадником и питања за консултовање са децом преузета су из Водича за самовредновање у предшколским установама.

Треба истаћи да је у овој радној години самовредновање први пут вршено на овај начин, на нивоу вртића, систематично и свеобухватно. Први пут су формиран тимови вртића за самовредновање и на самом почетку успостављали смо заједничко разумевање сврхе и смисла самовредновања. Упознали смо се са законском основом самовредновања, значајем самовредновања за развој праксе, компетенцијама за професију васпитача, стручног сарадника и директора.

Анализа података и извођење закључака о остварености стандарда био је најзахтевнији корак у процесу самовредновања. Од самог почетка, током сваког корака, тимови вртића имали су велику подршку ментора за самовредновање и руководиоца централног тима на нивоу установе.

РЕЗУЛТАТИ САМОВРЕДНОВАЊА

Анализа података изведена је укрштањем података из различитих извора – анализа документације, консултовање са децом, испитивање мишљења васпитача, родитеља, руководиоца вртића и стручних сарадника.

У наставку је дат преглед најважних података и закључака о видљивости показатеља и о остварености стандарда.

ОБЛАСТ УПРАВЉАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА

Стандард 4.1. Планирање рада установе је у функцији њеног развоја

Васпитачи су у упитнику изразили мишљење да је стандард у већој мери остварен, али кроз фокус – групне интервјуе тимови су дошли до података да васпитачи не могу да наведу на који начин родитељи и чланови локалне заједнице учествују у планирању. Општи је закључак да су васпитачи на одређене тврдње у упитнику одговарали нереално већим степеном слагања, да нису довољно размишљали на који аспект праксе се односе тврдње. Родитељима није познат процес планирања у установи.

У планирању рада установе учествују запослени, али не и родитељи и чланови локалне заједнице. Родитељи и чланови локалне заједнице јесу формално чланови појединих тимова на нивоу установе, али суштински не учествују у раду тимова. Планирање није довољно видљиво на нивоу вртића. Вртићи имају представника у обавезним тимовима установе, учествују у раду тих тимова, али остали запослени су у мањој мери упућени у планирање.

Документа установе су у доброј мери усклађена, одражавају специфичност установе док специфичност вртића није видљива у довољној мери. Анализа стања се, до ове радне године, није вршила на нивоу вртића, у њој су учествовали углавном стручни сарадници у сарадњи са представницима вртића у тимовима и активима на нивоу установе.

Стратегије праћења, улоге и одговорности нису довољно разрађене у документима, нарочито на нивоу вртића. Представници вртића у тимовима установе делимично су међособно сарађивали и усклађивали активности. Није присутна пракса планског извештавања руководиоца вртића и васпитача о раду у тимовима и активима на нивоу установе. Руководилац вртића је васпитач ангажован и у раду у групи, а према опису посла, не бави се праћењем и вредновањем васпитно-образовног рада и координацијом тимова.

Вртић има представника у тиму за развојно планирање који учествује у раду тог тима, али остали запослени су у малој мери укључени у планирање и није им познат Развојни план. У последњих неколико година није било истраживања у вртићу, ни укључивања у пројекте. Руководиоци вртића су у малој мери учествовали у изради Развојног плана.

Стандард 4.2. Организација рада установе је ефикасна и делотворна

Овај стандард је, у односу на остале стандарде у области управљања и организације, у најмањој мери остварен по мишљењу васпитача. Васпитачи сматрају да установа не располаже у довољној мери са потребним потрошним материјалом и савременим дидактичким средствима, као и да запослени немају услове за примену дигиталних технологија.

У вртићима, до ове радне године, није постојала пракса формирања обавезних тимова, већ су делегирани представници у тимове на нивоу установе. Због тога нису постојали израђени програми тимова/актива са јасно наведеним задацима, динамиком, носиоцима активности као и корацима у оквиру процедура поступања тимова. Договорене процедуре и задужења се прилагођавају и развијају у односу на потребе вртића, али нису сви запослени упознати са њима.

Поштују се професионалне компетенције и афинитети запослених и равноправно су распоређене обавезе и задужења.

Простор, опрема и намештај се адекватно одржавају и доприносе стварању безбедног, пријатног и подстицајног окружења за учење. Установа не располаже са ИКТ уређајима које користе запослени и деца, нема стабилну интернет мрежу. Не располаже са потребним потрошним материјалом и савременим дидактичким средствима, васпитачи користе личне мобилне телефоне, рачунаре...

Сарадњу и комуникацију са локалном заједницом иницирају васпитачи. Руководилац вртића је укључен у процес информисања установе и нема повратне информације од локалне заједнице.

Дигитални уређаји нису заступљени у непосредном раду са децом, вртићи углавном имају један рачунар који је доступан у канцеларији васпитача. Васпитачи већином користе личне мобилне телефоне за размену информација са колегама, родитељима, сарадницима и локалном заједницом.

Стандард 4.3. Руководјење директора је у функцији унапређивања рада установе

Овај стандард је у већој мери остварен, по мишљењу васпитача.

Директор и руководиоци вртића осигуравају да сви запослени имају могућност за учење и професионални развој, мотивишу и инспиришу запослене. Директор обезбеђује услове за размену са другим предшколским установама, као и размену на стручним сусретима струковних удружења.

Родитељи немају информације о раду Савета родитеља и нису упознати са начином функционисања тог тела. Већина не зна ко је њихов представник у Савету родитеља вртића. Васпитачи унапређују свој рад на основу повратних информација од директора и руководиоца вртића. Директор руководи установом и доприноси добром организацијом да установа функционише, али се не бави планским праћењем и вредновањем квалитета васпитно-образовног рада.

Директор је у овој радној години похађао обуку за самовредновање квалитета рада установе, као и обуке за директоре у поступку стицања лиценце за директора. Лични и професионални развој руководиоци вртића граде на основу свог рада у групи, али обуке из области руковођења и организације нису похађали. Запослени су у већој мери задовољни радом директора установе, као и руководиоцима вртића и њиховим односом према запосленима. Директор и руководиоци својим понашањем, посвећеношћу послу и одговорношћу дају пример запосленима.

Стандард 4.4. Лидерско деловање директора омогућава развој установе

Сви показатељи у оквиру овог стандарда су видљиви у већој мери и овај стандард је у највећој мери остварен у области управљање и организације.

Директор и руководиоци вртића подржавају запослене у покретању промена, подржавају међусобну размену и заједничко учење у вртићу. Мотивишу запослене истичући њихове успехе и пружајући подршку запосленима који имају тешкоће у остваривању својих професионалних задатака. Директор уважава предлоге запослених, показује разумевање и бригу, поставља реалне захтеве у остваривању професионалних стандарда.

ОБЛАСТ ПРОФЕСИОНАЛНА ЗАЈЕДНИЦА УЧЕЊА

Стандард 3.1. Установа подстиче професионалну комуникацију

У установи се организују прилике за узајамно информисање установљеном динамиком и по потреби, углавном преко информативних табли, састанака, писаних материјала и вибер група. Ретко се користе друге дигиталне технологије у циљу информисања, како међу запосленима тако и са родитељима и партнерима из локалне заједнице.

Васпитачи сматрају да су задаци и одговорности у тимовима јасно дефинисани и да су равномерно распоређени међу члановима, као и то да се уважавају индивидуалне компетенције и интересовања приликом поделе улога у тимовима. Такође, васпитачи потврђују да се о важним питањима одлучује консензусом и договором. Родитељима није познат рад Савета родитеља, већина не зна ко је представник њихове групе у том телу. Није им познато ни који тимови постоје ни да ли родитељи учествују у раду тих тимова.

Видљиво је коришћење ресурса ван установе. Деца имају прилике да остваре учење ван простора вртића, односно у локалној заједници (посете установама, културним, образовним, спортским центрима...), учествују у разним манифестацијама, изложбама и другим активностима. Родитељи су у мањој мери укључени у наведене активности.

Новопридошлом особљу пружа се подршка у раду и прилагођавању на нову средину кроз: упознавање са запосленима и окружењем, упознавање аспеката рада, добијају конструктивне предлоге и сугестије. Разрађен је процес менторства кроз план рада. Ментор у оквиру увођења у посао пружа подршку приправнику за припрему испита за лиценцу, али је неопходно приправницима пружати подршку за развој свих потребних компетенција за професију васпитача.

Стандард 3.2. У установи се негује клима поверења и заједништва

На развоју сарадње и заједништва ради се у току свакодневног рада, организовањем различитих догађаја. У разматрању и доношењу одлука учествују сви запослени, у складу са задужењима преузимају одговорност за донете одлуке. Поштују се договори, правила, предузимају се мере за непоштовање норми. Васпитачи сматрају да се у великој мери поштују и примењују правила у вртићу.

Васпитно-образовни процес се унапређује заједничким континуираним радом стручних сарадника и васпитача. Стручни сарадник даје подршку у развијању реалног програма теме/пројекта као и кроз индивидуалне посете групама по потреби, организовањем састанака и радионица на нивоу вртића координирањем хоризонталном разменом кроз примену Модела професионалне заједнице учења (ЗПУ). Заједно са стручним сарадником се преиспитује квалитет реалног програма и гаји узајамно поверење и уважавање.

На нивоу вртића постоји редовно информисање о новинама, идејама. Постоји редовна

размена искустава, дискусија о примерима из праксе, стручног усавршавања. Видљива је евиденција међусобних посета на нивоу вртића, као и других ПУ вртићу, заједничких активности вртића и локалне заједнице (забележено у летопис). У већој мери васпитачи су оценили присуство рефлексивних активности, размене, промишљања, покретања промена које се одвијају кроз личне увиде и на основу повратних информација добијених од колега, као и размену и заједничко промишљање. Родитељи су упознати са правилима понашања у вртићу, али није им познато како се правила мењају, ко и како учествује у томе. По мишљењу родитеља установа их у мањој мери подстиче да се ангажују у вртићу, да дају предлоге и идеје у циљу остваривања визије развоја установе, а сматрају и да су деца у мањој мери питана какав вртић желе. Консултације са децом показују да се деца међусобно посећују, друже, играју унутар вртића и да вртић у којем бораве не би мењала.

Стандард 3.3. У установи се развија клима културе и самовредновања

Васпитачима су у већој мери познате процедуре самовредновања и сматрају да васпитачи учествују у том процесу, да стручни сарадници и васпитачи кроз дијалог, узајамно слушање, конструктивну комуникацију и критичко промишљање постижу заједничко разумевање појава и процеса, процењују сопствену праксу и планирају промену. То је нарочито присутно од ове радне године. Нису организована заједничка истраживања стручних сарадника са васпитачима.

Родитељи у мањој мери учествују у свакодневним активностима у вртићу, али зато у већој мери разговарају са васпитачима о развоју и напредовању свога детета кроз индивидуалне разговоре, углавном приликом одласка и доласка детета у вртић. Већина родитеља не зна када су отворена врата и не знају за ту могућност.

Деца имају прилике да раде оно што желе и слободу да кажу васпитачима шта би волели да раде.

Стандард 3.4. Установа је место континуираних промена, учења и развоја

Васпитачи континуирано и активно учествују у преиспитивању процеса и резултата рада кроз заједничко учење са колегама, критичко преиспитивање и вредновање праксе, дискусију и дијалог, узајамне посете и заједничку рефлексiju.

У циљу примене новог програма ПУ организује посете другим установама (размена са пет установа). Удружење васпитача Колубарског округа- УВАКО је у сарадњи са Установом организовало три узајамне посете ПУ-а из округа у циљу хоризонталне размене.

Размене на нивоу запослених у вртићу одвијају се на унапред планираним састанцима, са унапред одређеним темама, у оквиру реализације модела Заједнице професионалног учења. Последњих година није било истраживања са циљем дубљег разумевања појединих аспеката праксе.

Планирање и реализација стручног усавршавања остварују се на основу анализе потреба запослених и установе. Потребе се углавном анализирају на већима. Није пракса да сви запослени имају личне планове стручног усавршавања. Планирају се ситуације за учење и упознавање са савременим теденцијама у области ПВО, размену стручне литературе, искустава са семинара, конференција, округлих столова. Установа подржава учешће запослених на стручним скуповима и конференцијама.

Стандард 3.5. Установа заступа професионално јавно деловање и активизам у заједници

Установа покреће и учествује у организацији различитих манифестација у локалној заједници и препозната је као партнер многих организација, а све активности се промовишу на локалним

и националним медијима, као и на друштвеним мрежама. Пројекти и трибине нису реализовани у протеклом периоду.

Установа има добру сарадњу са основним школама. У процес транзиције и обезбеђивања континуитета у образовању укључени су стручни сарадници, васпитачи и учитељи. Остварује се размена информација између вртића и школа, а за децу којој је потребна додатна подршка израђују се планови транзиције.

Установа развија сарадњу са струковним удружењима и већина запослених су чланови удружења. Предшколска установа као и Удружење васпитача Колубарског округа-УВАКО подржавају учешће на стручним скуповима, конференцијама, конгресима, трибинама, семинарима, посетама.

Поштују се права детета и подржавају учешћа у различитим акцијама, дешавањима у локалној заједници у циљу заступања и промовисања права детета.

ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ РАДА УСТАНОВЕ

Стандард	Предлог мера за област <i>Управљање и организација</i>	Начин праћења
4.1. Планирање рада установе је у функцији њеног развоја	Укључивање родитеља, чланова локалне заједнице и већег броја запослених у планирање рада установе.	Планови рада и извештаји о раду тимова и актива. Записници Савета родитеља
	У плановима дефинисати улоге и одговорности свих носилаца, као и стратегије праћења реализације планова и остваривања циљева.	
	Укључивање руководиоца у дефинисање приоритета развоја вртића, праћење рада тимова и остваривања постављених циљева и задатака.	
4.2. Организација рада установе је ефикасна и делотворна	Процедуре и задужења прилагођавати и успоставити систем обавештавања свих кључних актера о њима.	Процедуре и задужења у писаној форми
	Набавка потрошног материјала и савремених дидактичких средстава.	Планови набавке и извештаји о набавкама
	Набавка дигиталних уређаја и обезбеђивање стабилне интернет везе.	
	Развијање дигиталних компетенција запослених	Евиденција о стручном усавршавању
4.3. Руковођење директора је у функцији унапређивања рада установе	Стручно усавршавање у установи треба планирати на основу самопроцена компетенција директора, стручних сарадника и васпитача и њихових личних планова професионалног развоја.	Лични планови професионалног развоја запослених
	Руководиоцима вртића обезбедити усавршавање у области управљања и организације у циљу унапређивања праксе руковођења.	Извештај о стручном усавршавању руководиоца вртића
4.4. Лидерско деловање директора омогућава развој установе	Запосленима који имају тешкоће у остваривању својих професионалних стандарда потребно је обезбедити већу подршку кроз саветодван рад стручних сарадника и обезбеђивање стручног усавршавања.	Евиденција о саветодавном раду и стручном усавршавању

Стандард	Предлог мера за област <i>Професионална заједница учења</i>	Начин праћења
3.1. Установа подстиче	Већа употреба дигиталних технологија у комуникацији унутар установе, са родитељима и локалном заједницом.	Веб сајт установе, планови

професионалну комуникацију	Доступност важних и релевантних информација на веб сајту установе. Анализа ресурса локалне заједнице, њиховог коришћења за учење и истраживање и планирање сарадње на основу тих података.	сарадње са локалном заједницом
3.2. У установи се негује клима поверења и заједништва	Организовање хоризонталне размене унутар установе, према потребама вртића. Уважавање перспективе родитеља и деце приликом развијања визије развоја установе – родитељи и деца дају предлоге и идеје и установа их уважава.	Документа установе, дневници рада
3.3. У установи се развија култура самовредновања	Континуирано преиспитивање личних компетенција и коришћење тих података за планирање професионалног развоја. Покретање акционих истраживања васпитача и стручних сарадника са циљем унапређења праксе.	Лични планови проф. Развоја, акциона истраживања
3.4. Установа је место континуираних промена, учења и развоја	Организовање преиспитивања квалитета програма на унапред планираним састанцима, са унапред датим темама у свим вртићима, по угледу на активности у језгрима у оквиру модела Заједнице професионалног учења. Повезивање и организовање хоризонталног учења са другим установама.	Извештаји
3.5. Установа заступа професионално јавно деловање и активизам у заједници	Промоција значаја предшколског васпитања и делатности установе у локалној заједници организовањем пројеката и трибина на релевантне теме. Укључивање установе у националне и међународне пројекте.	Реализовани пројекти, трибине и манифестације.

5. ОСТАЛЕ ДЕЛАТНОСТИ УСТАНОВЕ

5.1 Реализација програма превентивне здравствене заштите

Предшколска установа је, у складу са Правилником о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно-здравствене заштите деце у Предшколској установи („Службени гласник РС“, број 112. од 15. децембра 2017. Године) и Планом рада, спроводила одговарајуће мере и активности које су биле усмерене ка очувању и унапређењу здравља деце, као и стварању оптималних услова за њихов раст и развој. Медицинске сестре које раде у области превентивно здравствене заштите поседују лиценце за самостално обављање послова у области здравља издате од стране Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије

У реализацији програма превентивно-здравствене заштите учествују сви профили запослених, а сарадник на реализацији п.з.з координира њихов рад.

У остваривању п.з.з. поштовала су се основна начела и принципи превентивно-здравствене заштите.

Планиране мере за очување и унапређење здравља деце одвијале су се уз учешћесвих запослених, а према пословима који су се обављали односиле су се на:

Организовање и спровођење правилног ритма дневних активности и исхране у оквиру радног дана поштујући физиолошке потребе детета,

Дневно, месечно и годишње праћење хигијенских услова,

Активности на усвајању здравих стилова живота, у циљу очувања и унапређења здравља детета,

Дневни увид у опште стање и понашање детета,

Дневни увид у хигијенски статус детета,

Хигијена и безбедност свих простора у којима бораве деца и запослени.

Опште мере за очување и унапређење здравља односиле су се на контролу хигијенско-епидемиолошких услова (чистоћа простора које користе деца, оптимална температура, влажност, загрејаност, проветреност и осветљеност простора).

У оквиру хигијенских услова посебна пажња се поклањала исправном функционисању и хигијенском одржавању производне и дистрибутивних кухиња, хигијенској дистрибуцији хране, хигијенском одржавању радних површина и посуђа, водећи рачуна о укрштању путева чисто-прљаво, као и благовременим редовним санитарним прегледима свих запослених. Санитарни прегледи обављају се редовно на сваких шест месеци.

Анализа извршених санитарних прегледа показала је спорадичну појаву стафилококног клицоноштва код запослених свих профила које је удаљено из колектива до обескличења. У протеклој години клицоноштво је утврђено код 42 запослена.

У току године смо на основу уговора са ЗЗЈЗ имали сарадњу у смислу узимања узорака припремљених оброка и воде и узимања брисева са радних површина у производној кухињи сваки месец, а у дистрибутивним кухињама два пута годишње, са руку кухињског особља, посуђа и опреме. Сви узети брисеви били су у складу са параметрима, а такође и узети узорци припремљених оброка.

Превентивне дезинсекције и дератизације обављале су се два пута годишње, а по потреби и позиву и чешће, а на основу потписаног уговора са предузећем "Синитра" из Ваљева. Приручне апотеке у свим објектима опремљене су потребним санитарским материјалом. Прибор и средства за одржавање хигијене и за дезинфекцију набављена су у оквиру јавне набавке мале вредности.

У току године предузимане су све потребне мере са циљем да се очува здравље и безбедност деце, те су се повреде спорадично дешавале и није било тежих повреда. Код повређивања деце предузимане су мере пружања прве помоћи и обавештавања по утврђеној процедури установе.

Од акутних инфективних болести карактеристичних за предшколски узраст, деца су оболевала спорадично од: инфективне моноклеозе, варичеле, вирусне дијареје, шарлаха, салмонелозе и акутних инфекција горњих и доњих респираторних путева. У установи су и даље присутна деца са нутритивним алергијама. У складу са могућностима набавке намирница, у установи се и даље припремају оброци за децу са специфичним потребама у исхрани. Сва оболела деца су била под педијатријским надзором и враћала су се усвоје групе уз сагласност педијатра.

Сарадња са Домом здравља спроводила се путем телефона, а са начелницом Педијатријске службе одржали смо састанак у установи на иницијативу сестара на п.з.з.

Током године у мањем обиму је спровођен здравствено-васпитни рад са децом старијих и предшколских група. Здравствено-васпитни рад са децом имао је за циљ пружање основних информација о здрављу, личној хигијени и хигијени зуба, исхрани. У домену здравствено-васпитног рада веома је значајна сарадња са породицом, нарочито у правовременом откривању испречавању поремећаја и болести.

Током новембра месеца, у организацији Савеза удружења медицинских сестара ПУ Србије, и уз стручну подршку ендокринолога Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“, започета је реализација пројекта „Значај праћења линеарног раста код деце“ у објекту „Видра“, а током наредне радне године пројекат ће се реализовати и у другим објектима Установе.

Здравствена документација на нивоу Установе обухвата:

- Здравствени картон детета, који садржи здравствени лист детета на обрасцу 1 на коме се бележе запажања о формирању здравих навика, запажања у вези са дневном контролом здравственог стања и налази у вези са растом и развојем,
- Месечни план рада и реализација,
- Табеларни приказ кретања раста и развоја,
- Евиденција инфективних болести,
- Евиденција повреда које су се десиле у вртићу и повреда у породици,
- Евиденција санитарних прегледа,
- Евиденција динамике обављених послова на одржавању хигијене просторија објеката и кухињског блока,
- Евиденција дезинфекције играчака,
- Листа замене раствора у дезинфекционим баријерама.

Стручно усавршавање: Од 17-19.11.2022. четири сарадника на реализацији п.з.з. учествовало је на 13. стручној конференцији медицинских сестара ПУ Србије, у Врњачкој Бањи, „Изазови и перспективе-Улога медицинске сестре у области п.з.з у вртићу у „Годинама узлета““.

Здравствена трибина о дијабетесу-„Образовањем за боље сутра“-Дом здравља-2 учесника. Од 11-14.05.2023. у Вршцу, три сарадника су пратила Национални конгрес у области п.з.з.- „Оснаживање медицинских сестара за развијање професионалних компетенција стицањем нових знања, вештина у примени Нових основа предшк. програма „Године узлета““.

„Ултразвучне карактеристике калкулозе жучне кесе, област: дијагностички ултразвук абдомена“, „Пласирање и нега уринарног катетера код деце“, „Здравствена нега трахеотомисаног детета и респираторна потпора“-Дом здравља- три учесника.

Обележили смо значајне датуме из календара здравља: У октобру у свим вртићима

обележили смо месец здраве хране, скромно, у пандемијским условима. Деца предшколских група из свих објеката учествовала су на ликовном конкурс у везано за месец здраве хране, а награђени су вртићи: Видра, Хајди, Колибри и Звончић. Током маја месеца, у сарадњи са Патронажном службом, ЗЗЈЗ и Црвеним Крстом, обележили смо недељу здравља уста и зуба у свим објектима.

5.2 Исхрана предшколске деце

Полазна основа у планирању исхране деце у предшколским установама је Правилник о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи као и Упутство за његову примену. Правилна исхрана деце је један од најзначајнијих чинилаца за правилан раст и развој, очување и унапређење здравља.

Целокупна организација исхране у Установи прилагођена је узрасту деце од 1 до 7 године. Обезбеђена је исхрана по препорученим физиолошким нормама у циљу уношења свих неопходних састојака у односима који су погодни за искоришћење у дечијем организму. Процент задовољења дневних потреба деце за храном коју уносе у току боравка у обданишту износи 70-75% од укупних дневних енергетских потреба. При томе се поштују принципи правилне исхране, обезбеђивање адекватних нутритивних потреба, избегавање грешака у исхрани као и стицање позитивних хигијенских навика. Такође се води рачуна о томе да намирнице буду аутохтоног порекла, правилно избалансиране и традиционално припремљене сходно географским и климатским условима нашег поднебља.

Један од превасходних задатака исхране деце у обдаништима је и корекција породичне исхране и навика у исхрани које код великог броја деце нису правилно формиране. Те навике се односе на недовољно уношење намирница које су богате целулозним влакнима, нередовно конзумирање оброка, „фаворизовање“ брзе хране, пржења у дубокој масти, конзумирање готових производа са високим садржајем соли и масти, као и употреба газираних напитака.

Организовање и пружање правилне исхране представља приоритетан задатак очувања здравља деце и значајан вид дечије заштите.

Кухињско особље је, у складу са «НАССР» (*Hazard Analysis Critical Control Point*) планом, спроводило све радне и хигијенске поступке који су неопходни како за квантитет и квалитет, тако и за здравствену безбедност хране.

Кухињско особље је упозорено на оне процесе рада који директно утичу на биолошку и хранљиву вредност оброка, а на радним састанцима у току године разматрани су актуелни проблеми везани за организацију исхране деце.

10.07.2022.г. извршена је интерна провера функционисања «НАССР» система. Уочене су одређене неусаглашености (вођење појединих записа, непоштовање појединих процедура) и дати налози за њихово исправљање.

У протеклом периоду набављене су две машине за прање посуђа (за дистрибутивне кухиње), као и мултифункционални уређај, три фрижидера, два електрична шпорета, универзална машина, ситан инвентар, посуђе за транспорт хране, и извршено је хигијенско кречење објекта.

За следећу годину планира се набавка како додатне опреме за производњу хране, тако и опреме за одржавање хигијене објекта, чијом реализацијом би се омогућило несметано функционисање с обзиром на проширење капацитета.

Стручно усавршавање

Рада Митровић-технолог, Ђилијана Крунић - стручни сарадник за здравствену заштиту и Тихомир Матић-руководилац у објекту, у сарадњи са доктором Ђорђеом Вуковићем из Завода за јавно здравље Ваљево, коатори су рада "Организација колективне исхране у ПУ Милица Ножица у Ваљеву". Рад је презентован на Националном конгресу здравствених радника Србије са међународним учешћем "Важно је знати" који је одржан на Златибору од 26.10.-30.10.2022. год. Преглед произведених оброка, (табела број 8).

Р. бр	Централна кухиња	Врста и број оброка годишње		
		доручак	ручак	ужина
1.	Вртић - јасле	414 387	414 387	414 387
Укупно вртић		1 243 161		
Р. бр		Врста и број оброка годишње		
		доручак	ручак	ужина
2.	Играонице и приватни вртићи	8 787	11 248	8 787
3.	Народна кухиња	/	99600	/
4.	Дом у Попучкама	5 775	5 775	5 775
5.	Оброци за Ромску децу	/	/	4 829
Укупан број оброка припремљен у Централној кухињи		1 393 737		
		доручак	ручак	Ужина
6.	Ваљевска Каменица	6 831	6 831	6 831
	Ваљевска Каменица ОПП	/	/	596
7.	Ваљевска Каменица – ОСНОВНА ШКОЛА	/	5 985	5 985
	Бранковина-вртић	3 850	3 850	3 850
8.	Бранковина -ОПП	/	/	613
	Бранковина-ромска деца	380		
Укупан број свих оброка који су припремљени у Установи		1 439 339		
Торти		/		

5.3 Реализација плана социјалног рада

У протеклој радној години Програм реализације социјалне функције, комплементарне са образовном и превентивно-здравственом функцијом, реализован је у складу са циљевима и садржајима Правилника о ближим условима и начину остваривања социјалне заштите деце у предшколским установама (СЛ. Гласник РС БР. 131/2014), и базирао се на три нивоа:

- нивоу Установе
- нивоу васпитне групе
- нивоу рада са појединачним случајевима

На основу годишњег Плана рада Установе, као и на бази Програма реализације социјалне функције, на нивоу Установе обављен је велики број разговора са родитељима који су желели да своју децу повере на збрињавање у наше вртиће. То се односило пре свега на објективне могућности Установе када је у питању број деце која могу бити уписана, јер је ситуација таква да хронично недостаје довољан број расположивих места. Тако је ове године на листи чекања остало 580-оро деце што је капацитет три вртића средње величине. Током месеца маја социјални радник је био активно укључен у рад Комисије за пријем деце која је на основу Правилника о пријему деце приоритет дала деци из осетљивих група, а које подразумевају кориснике МОП-а, децу са сметњама у развоју, децу из породица са поремећеним породичним односима, децу из непотпуних породица, као и децу која су по реду рођења трећа или четврта у породици. Притом, важно је истаћи да је током ове године показано највеће интересовање за пријем деце у вртиће (969 захтева), а да смо били принуђени да одбијемо 580-оро деце због недостатка расположивих места. Још једанпут смо добили потврду да Установи недостају два вртића величине „Бамбија“ како бисмо трајно решили проблем хроничног недостатка места, а социјална функција Установе дошла до свог пуног изражаја.

Завршетком радова на реновирању и адаптацији старе Шесте школе, бићемо у ситуацији да од јесени збринемо око 400 деце свих узраста, распоређених у два вртића. На тај начин, око 180-оро деце остаће нераспоредијено до почетка следеће радне године, када се очекује завршетак доградње вртића „Бамби“ капацитета 11 васпитних група, односно 220 места. Тако ће, на велико задовољство родитеља са малом децом, проблем стар више деценија бити коначно решен.

Протекле радне године, између осталог, социјални радник се бавио учешћем у програмирању и реализацији једнодневних излета.

Када је у питању реализација социјалне функције на нивоу васпитне групе, она је имала за циљ да опсервацијом чланова стручног тима утврди и анализира факторе који поспешују или осујећују нормално функционисање групе, а све у складу са Новим основама програма које се у ходу имплементирају у свакодневни рад.

Комуникација са васпитачима одвијала се путем вибер група, телефонским путем, као и непосредним разговорима у вртићима, како појединачним, тако и у малим групама. Теме разговора су се односиле на проблеме теже адаптације, проблеме везане за сарадњу са породицом, као и на помоћ васпитачима у подизању свести о значају принципа Нових основа програма. Такође, социјални радник је, у сарадњи са васпитачима, свакодневно радио на отклањању препрека које су ометале нормалну комуникацију на релацији вртић-породица.

Када је у питању сарадња са родитељима, најчешће теме биле су заштита деце од насиља, као и непосредно учешће у решавању породичних проблема који су имали директан утицај на децу и дечије одрастање. Исто тако, уз сарадњу са васпитачима социјални радник је пружао потребне инструкције око остваривања права из области социјалне, односно породично-правне заштите. Поред тога социјални радник је активно учествовао на општем и групним

родитељским састанцима где је најчешћа тема била како заштитити децу од насиља и разних изазова које диктирају модерни услови живљења.

Обзиром да је социјални радник на челу Тима за заштиту деце од насиља, највећи део времена провео је у едукацији запослених на превенцији свих облика насилног деловања. У мају, на Васпитно-образовном већу, презентовао је рад на тему "Грађење односа са породицом: модерне форме комуникације и кодекс понашања". На Активу медицинских сестара реализована је презентација на тему "Асертивна комуникација и решавање проблем ситуација". У области рада на појединачном случају посебна пажња посвећена је деци из тзв. осетљивих категорија: треће и четврто дете (335), деци корисника социјалне помоћи (14), затим деци самохраних родитеља (38), деци разведених родитеља (151), деци без родитељског старања и усвојеној деци (8), деци са сметњама у развоју (73), као и деци из ромских породица (39) и петоро деце из мањинских породица. У порођењу са протеклим годинама, број деце изложен факторима ризика је приближно исти, па ће сарадња са породицама ове деце бити трајни задатак чији је циљ ублажавање негативних фактора који утичу на функционисање породице, односно здраво дечије одрастање.

Планиран почетак рада Саветовалишта за брак и породицу је реализован са почетком месеца октобра.

Током године, социјални радник је редовно информисао директора и стручне сараднике о актуелним темама везаним за несметано функционисање боравка деце, заштити деце од насиља, као и текућим проблемима који су се јављали током рада у измењеним околностима. Уз активну сарадњу успели смо да у ходу премостимо све препреке које су се јављале, а то се односило, пре свега на недостатак добре комуникације на релацији родитељи-вртић.

У оквиру рада са запосленима, социјални радник је током године, радом у малим групама, упознавао запослене са променом Протокола о заштити деце од насиља, као и са решавањем текућих проблема, пре свега у комуникацији са породицом, а узимајући у обзир интерес детета. Готово свакодневна активност социјалног радника односила се на индивидуални саветодавни рад са запосленима свих структура, када је у питању њихово професионално функционисање, као и помоћ и подршка у решавању породичних ситуација.

Социјални радник је током године сарађивао са Центром за социјални рад, био укључен у активности Управног одбора и Скупштине Црвеног крста, као и активности Удружења социјалних радника предшколских установа Србије.

6.ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ ОРГАНА И ТИМОВА

6.1 Извештај о раду актива за развојно планирање

Актив за развојно планирање у овој години је израдио нови Развојни план за период 2023-2027, и бавио се дефинисањем стратешких циљева и трасирањем развоја Установе. У овој радној години радио је кроз централни тим у саставу Катарина Плећић-координатор, чланови тима су Милан Радовић-директор, Милена Крунић-васпитач, Гордана Марковић –медицинска сестра-васпитач, Тамара Вујић-представник родитеља и Никола Петровић представник локалне заједнице.

Актив је свој рад операционализовао уз помоћ представника свих објеката:

Објекат	Представник
Звончић	Сања Давидовић
Хајди	Мирјана Остојић
Бамби	Јелена Рафаиловић
Наша Радост	Светлана Јовановић
Видра	Биљана Ивановић
Бубамара	Ирена Лукић
Пчелица	Јована Мирковић
Колибри	Милена Крунић
Др.М.Ступар	Гордана Марковић

Актив је у току године реализовао 5 седница на којима су планиране и реализоване следеће активности

Активности	Реализатори	Време
Састанак Актива за развојно планирање са циљем евалуације остварености задатака из Развојног плана 2019-2023	Координатор Чланови актива	Октобар 2022.
Сарадња са Тимом за самовредновање у циљу сагледавања снага и слабости наше установе и идентификованим приоритетима за унапређење по областима	Координатор Чланови актива и координатор тима за самовредновање	Новембар 2022.
Састанци Актива са циљем: анализе и ревизије мисије и визије Установе дефинисања приоритетних области развоја дефинисања конкретних циљева израда планова и активности за оставривање дефинисаних циљева	Координатор Представници објеката у тиму, Руководиоци тимова, Обједињавање документа	Октобар- Новембар 2022
Презентовање : Нацрта Развојног плана Установе Предлога активности акционог плана Установе за 2022/2023.	Координатор Представници Актива	Новембар 2022. ВО веће Савет родитеља Управни одбор
Израда акционих планова објеката за 2022/2023. и конкретизација активности	Тимови за акционо Планирање објеката и стручни сарадници	Април 2023.
Израда годишњег извештаја и плана рада Актива за развојно планирање	Координатор	Јун 2023.

6.2. Педагошки колегијум

Педагошки колегијум у установи чинили су директор, помоћник директора, стручни сарадници, сарадници и председници Стручног актива васпитача и Актива сестара васпитача

Током радне 2022-2023.г Педагошки колегијум је реализовао следеће активности:

АКТИВНОСТИ	Временска динамика
Планирао је и организовао васпитно образовни рад у установи, учествовао у разматрању распореда радника по групама	Континуирано током године
Организовао и пратио реализацију остваривања Предшколског програма и Годишњег плана Установе, организовао и пратио реализацију програма Године узлета као и активности везаних за Заједницу професионалног учења	Континуирано током године
Давао је сагласност за израду ИОПа и Планава транзиције на предлог Тима за инклузију	По потреби и у континуитету
Старао се о примени стандарда квалитета рада предшколских установа	Континуирано
Организовао и пратио реализацију плана стручног усавршавања у установи и ван установе	Континуирано и по потреби
Пратио реализацију посебних и повремених програма	У континуитету
Разматрао избор стручних радова за учешће на стручним скуповима васпитача	По потреби, током године
Планирао и пратио реализацију сарадње са органима града Ваљева, невладиним и другим организацијама као и Струковним и осталим удружењима	Током године по потреби
Решавао текуће проблеме из области васпитно-образовног рада и сва питања од значаја за унапређивање квалитета васпитно образовног рада	По потреби током године
Разматрао услове за Конкурс за пријем нове деце, пратио га и учествовао у разматрању формирања група	Јануар -јун

6.3. Извештај о раду Васпитно-образовног већа

Током радне 2022/2023. године одржано је 6 седнице васпитно-образовног већа у стандардној форми. Васпитно-образовно веће је, успешно и благовремено пратило рад Установе и актуелну проблематику. Делатност већа обухватала је следеће:

- Разматрање Извештаја о извршењу Плана рада за 2021/2022 годину
- Разматрање Годишњег плана рада Установе за 2022/2023. годину
- Извештај о раду директора
- Разматрање предлога за радне листове за 2022/2023. годину
- Разматрање Развојног плана
- Разматрање Предшколског програма
- Избор представника запослених у Управни одбор
- Усвајање Извештаја о реализацији активности у оквиру стручног усавршавања.

6.4. Извештај о раду тима за обезбеђивање квалитета и развој установе

Тим је као апсолутни приоритет у домену васпитно-образовног рада дефинисао имплементацију концепције „Године узлета „ у васпитним групама ван вртића језгра промене. С обзиром на бројне организационе и материјалне тешкоће са којима се Установа суочавала у предходном периоду, у овој години је планирано да се период од септембра до децембра у вртићима посвети преуређењу простора и богаћењу средине за учење и развој, а да се од јануара започну први пројекти по групама. С тим у вези планиран је непосредан боравак стручних сарадника у групама и подршка развијању реалног програма. Кроз те активности стручни сарадници су реализовали и процену остварености стандарда 1.1,1.2 и 1.3. Овај задатак реализован је тако што су стручни сарадници поделили задужења по објектима на следећи начин:

1. Катарина Плећић	Звончић и Колибри
2. Невена Гајић	Бубамара и Пчелица
3. Снежана Марић	Бамби и Др М.Ступар
4. Драгана Золотић	Видра

На основу боравка у свим објектима и анализе појединачних извештаја стручних сарадника тим је донео следеће закључке:

- У свим објектима промене у простору иду споро и наилазе на објективне и субјективне тешкоће
- Постоје позитивни примери попут вртића Бубамара у којима је простор уређен у складу са концепцијом где у свакој соби и заједничком простору постоји више просторних целина
- Уношење природног и неструктурираног материјала такође иде споро и тешко уз страхове васпитача везане за безбедност
- У тренутку анализе ретке су биле групе које су започеле пројекте

На основу тога може се закључити следеће: Стандард 1.1 остварен је у мањој мери јер су материјали, средстава и играчке делимично доступни деци углавном уз предходну дозволу васпитача. Структура простора је таква да ретко омогућује осамљивање, док је функционисање мањих група могуће а делимично се и подстиче. Родитељи и деца се често укључују у богаћење простора кроз доношење материјала али ретко у његово осмишљавање. Стандард 1.2 је делимично остварен, у већини група се негују позитивни односи, сарадња и солидарност међу децом, док је однос деце и васпитача топао и емоционално обојен али често заснован на дистрибуцији моћи и са недовољном вером у потенцијале и капацитете детета. Ситуације за интеракцију деце различитих узраста и различитих група постоје у време јутарњег пријема и отпуста, и у време боравка у двориштима, док је интеракција између група у заједничким просторима и собама ретка. Односи поверења одраслих у вртићу делимично подржавају учење и развој деце.

За стандард 1.3 може се рећи да није остварен јер је ретко планирање које почива на континуираном слушању и праћењу деце, флексибилности уз ритму дана готово да нема јер се рутине и распореди стављају у први план испред других активности, понекад се уважавају искуства и предлози деце, ретко се деца подстичу на истарживање и још увек је доминантна концепција преношења и усвајања знања као готових конструката. Начини дечијег учења и учешћа се посматрају као једнообразни и унапред дати. Праћење, документовање и вредновање васпитно-образовног рада се доживљавају као обавеза- „оно што се мора“- и формални део, а не као подршка дечијем учењу и развијању програма.

На основу наведеног закључује се да Унапређење Вора треба ставити у први план свих активности и предузети мере за његово унапређење. Предлажемо следеће активности:

6.5. Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у Установи

На основу Плана заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за заштиту деце од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања у Установи бавио се превентивним и интервентним активностима, као и праћењем ефеката предузетих мера. Тим је радио на обезбеђењу примене Општег и Посебног протокола за заштиту деце од насиља. Током извештајног периода акценат у раду стављен је на рад подтимова на нивоу сваког вртића. Подтим чине главни васпитач, медицинска сестра на превентивној здравственој заштити, као и један запослени радник у вртићу.

Реализоване превентивне активности

Реализација превентивних активности обављане су у свим вртићима са циљем контроле сузбијања појачане агресије код деце и кроз преусмеравање на мирне активности, а то су: вежбе дисања, вежбе концентрације и пажње, сликање сликовница и књига, као и обрада разних текстова на ове теме.

Зависно од узраста по вртићима су реализоване следеће активности: ликовне радионице, старијих јаслених група у оквиру Дечије недеље, прослава различитих пројеката, ликовне радионице на тему „Цртам, сликам, шарам ручицама стварам“, посета јавним институцијама (пошти, књижари, штампарији, библиотеци... Поред тога реализоване су радионице за девојчице и дечаке, једнодневни излети у Бранковину, Дивчибаре, Каону, Београд. Током године реализовани су бројни пројекти који су имали за циљ да кроз разговор, приче превенирају децу од насиља, а у појединим пројектима су активно учествовале мед. сестре на превентиви као чланови подтима.

Значајно је напоменути да су деца предшколских група имала организоване физичке активности у сарадњи са Установом за физичку културу „Валис“ једном недељном током целе радне године.

Обележни су пригодни датуми: Дечија недеља, Светски дан толеранције, Светски дан детета, дан Рома, Дан породице, Дан деце са аутизмом и слично.

На плану превентивних активности, а са циљем едукације запослених и родитеља социјални радник, у својству координатора Тима на седници Васпитно образовног већа, одржаној у мају ове године презентовао је рад на тему „Грађење односа са породицом, модерне форме комуникације и кодекс понашања“. Такође током јесени, координатор Тима на активу медицинских сестара презентовао је рад на тему: „Асертивна комуникација и решавање проблем ситуација“.

У области васпитно-образовног рада реализоване су бројне активности које имају за циљ поспешивање солидарности, другарства и хуманости, при чему посебно треба нагласити одржавање активности из веронауке.

Реализоване интервентне активности

Током протекле године одржано је четири састанака Тима за заштиту деце од насиља, од којих један у проширеном саставу. Повод за одржавање ових састанака биле су озбиљније повреде деце, као и жалбе родитеља на занемаривање њихове деце. Када је ситуација по вртићима у

питању регистровано је 68 случаја углавном лаких повреда деце (раздеротине, огуљотине, угризи и сл.) док је у два случаја дошло до тежих повреда приликом игре у вртићу. Овде је важно нагласити да се ради о ситуацијама када су васпитачи и поред свог присуства били немоћни да спрече повреду. Најчешћи облик насилног понашања деце испољен је кроз тзв. појачану агресију. Обзиром да се радило о ситуацијама из тзв. првог нивоа насилног понашања, васпитачи су у оквиру групе, а у сарадњи са родитељима успешно решавали ове и сличне ситуације.

Социјални радник у сарадњи са стручним сарадницима и васпитачима је константно радио на превенцији и решавању конфликтних ситуација које би могле довести до повећане агресије међу децом, посебно у периоду адаптације.

На састанку Тима у проширеном саставу ком је присуствовао 31 запослени (чланови подтимова, помоћник директора, шефови служби, стр. сарадници, референти за ПП заштиту и заштиту на раду) било је речи о раду подтимова, њиховим задацима у светлу Нових основа програма.

Такође, дискутовало се о процени степена ризика по дечију безбедност у актуелним условима где очекујемо израду Правилника о процени степена ризика. Циљ овог састанка био је сагледавање тренутног стања у односу на свеукупну безбедност деце. На основу анкете спроведене на самом састанку дошли смо до закључка како долази до повреде деце, у ком добу дана, у односу на које услове и са тим у вези ће бити планиран даљи рад Тима на што је могуће бољој превенцији нежељених ситуација.

Евалуацијом рада у протеклој години Тим је закључио да је посебан изазов рад на имплементацији Нових основа програма и у складу са тим планиране активности треба изводити уз највећу могућу превенцију евентуалних повреда деце у чему учествују све структуре запослених. Такође, рад на обезбеђивању безбедне физичке средине за учење и развој остаје да буде трајан задатак уз усмеравање слободних активности деце.

Посебно треба истаћи да није било ситуација дискриминације по било ком основу.

Препоруке и предлози за унапређење рада Тима на основу евалуације о раду

- Радити на већем укључивању родитеља у активности Установе и њиховом информисању о активностима Тима
- Организовати заједничке састанке родитеља и васпитача на тему занемаривања деце, као и подстаћи активности родитеља и запослених са циљем превенције насиља
- Наставити са едукацијом запослених путем рада у малим групама везано за решавање конфликта, ненасилне комуникације и појачаног агресивног понашања
- Посебан акценат ставити на едукацију родитеља везано за заштиту деце од негативног утицаја коришћења модерних технологија

6.6. Извештај о раду тима за самовредновање

У радној 2022/23. години Тим за самовредновање радио је према плану рада самовредновања квалитета рада установе и у складу са динамиком менторске подршке Министарства просвете. Тим је остварио одличну сарадњу са ментором Душицом Чолаковић која нам је током целог процеса самовредновања давала велику подршку. У овој години, поред Централног тима установе, формиран су и тимови на нивоу вртића.

Реализовано је самовредновање у областима Управљање и организација и Професионална

заједница учења. Чланови тима су похађали обуку за самовредновање, али и дали велики свој допринос развоју праксе самовредновања кроз хоризонтално учење на нивоу установе. Сваки тим вртића је израдио извештај о самовредновању за свој вртић, а руководилац централног тима је израдила извештај на нивоу установе и проследила га директору установе. Чланови тима за самовредновање:

Р. бр.	Име и презиме	Занимање	Улога у тиму	Објекат
1.	Драгана Золотић	Психолог стручни сарадник	Руководилац	
2.	Катарина Плећић	Педагог стручни сарадник	Члан	
3.	Споменка Ђуровић	Васпитач	Члан	Наша радост
4.	Кристина Васиљевић	Медицинска сестра васпитач	Члан	Видра
5.	Марина Јовичић	Васпитач	Члан	Видра
6.	Марија Живковић	Васпитач	Члан	Бамби
7.	Светлана Матковић	Васпитач	Члан	Бубамара
8.	Гордана Андрић	Васпитач	Члан	Звончић
9.	Данијела Обрадовић	Васпитач	Члан	Хајди
10.	Данијела Једнак	Васпитач	Члан	Ступар
11.	Љиљана Матић	Васпитач	Члан	Пчелица
12.	Љиљана Саватић	Васпитач	Члан	Колибри

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА Докази о реализованим активностима
Доношење годишњег плана рада Тима за самовредновање. Доношење плана самовредновања за 2022/2023. годину.	01-05. септембар	Драгана Золотић	Планови рада
Похађање обуке за самовредновање	19. септембар	Чланови тима: Споменка Ђуровић Катарина Плећић Кристина Васиљевић Марија Живковић Светлана Матковић Драгана Золотић	Уверења о похађању обуке
Први састанак тима: Представљање и упознавање чланова План самовредновања и активности у радној 2022/23. години Договор о раду и подела задужења у тиму	29. септембар	Драгана Золотић	Записник са састанка
Други састанак тима: Анализа и примери из праксе који ближе описују стандарде и индикаторе у области Управљање и организација. Састанак са ментором за самовредновање: Менторска подршка у процесу самовредновања, динамика и договор о раду	17. октобар	Драгана Золотић и ментор Душица Чолаковић	Записник са састанка
Трећи састанак тима: Самопроцена компетенција васпитача и стручних сарадника – радионица. Израда плана одржавања састанака на нивоу објеката Договор око тема за састанке на нивоу објеката	31. октобар	Драгана Золотић	Записник са састанка
Четврти састанак тима: Прикупљање података у процесу самовредновања – искуства чланова Анализа и тумачење резултата – питања и смернице за рад Припрема за састанак са ментором за самовредновање <u>Састанак са ментором за самовредновање:</u> Осврт на процес прикупљања и анализу података	01. март	Драгана Золотић и ментор Душица Чолаковић	Записник са састанка

Пети састанак тима: Прикупљање података попуњавањем чек листе – дискусија и договор Укрштање прикупљених података, анализа и извођење закључака	07. март	Драгана Золотић	Записник са састанка
Шести састанак тима: Анализа и интерпретација података, изазови и тешкоће <u>Састанак са ментором за самовредновање:</u> Осврт на процес припреме извештаја – извођење закључака, предлог мера, изазови у писању извештаја	24. април	Драгана Золотић и ментор Душица Чолаковић	Записник са састанка
Седми састанак тима: Израда извештаја о самовредновању Евалуација рада централног тима за самовредновање Рад тимова вртића – искуства, изазови и даље активности	14. јун	Драгана Золотић	Записник са састанка

Извештај о формирању тимова за самовредновање на нивоу вртића

У радној 2022/23. години наша установа је укључена у програм менторске подршке предшколским установама у самовредновању квалитета рада, а програм је обухватио целокупан циклус самовредновања 2022/23. године. Према динамици менторске подршке и плану самовредновања, током новембра месеца одржани су састанци са васпитачима у вртићима, са циљем заједничког разумевања сврхе и смисла самовредновања и оквира квалитета, као и избора чланова тима за самовредновања на нивоу вртића. Састанци су одржани према следећој динамици:

Вртић	Дан и датум састанка	Време састанка
Видра	Понедељак, 07.11.2022.	9:00-10:00 прва група 11:30-12:30 друга група
Колибри	Среда, 09.11.2022.	10:00-10:45 прва група 10:45-11:30 друга група
Хајди	Четвртак, 10.11.2022.	10:00-11:00 прва група 11:00-12:00 друга група
Наша радост	Понедељак, 14.11.2022.	10:00-11:00 прва група 11:00-12:00 друга група
Др Михајло Ступар	Петак, 18.11.2022.	9:00-10:00 прва група 10:00-11:00 друга група
Бамби	Среда, 23.11.2022.	10:00-11:00 прва група 11:00-12:00 друга група
Пчелица	Петак, 25.11.2022.	10:00-11:00 прва група 11:00-12:00 друга група
Бубамара	Уторак, 29.11.2022.	10:00-11:00 прва група 11:00-12:00 друга група
Звончић	Среда, 30.11.2022.	9:30-10:00 прва група 12:00-12:30 друга група

У свим вртићима састанци су одржани у две групе како би били обухваћени сви васпитачи. Сви састанци су одржани према следећем дневном реду:

1. Самовредновање: појам, значај и сврха, законска регулатива и оквир самовредновања
2. Избор чланова тима за самовредновање на нивоу вртића
3. Практиковање самовредновања: самопроцена компетенција васпитача, анализа самопроцене и планирање унапређивања сопствене праксе
4. Разно

Састанке је у свим вртићима водила Драгана Золотић, руководилац тима за самовредновање на нивоу установе, а подршку за организацију састанка и припрему материјала пружали су представници вртића - чланови тима на нивоу установе. Састанци су успешно и без тешкоћа одржани у свим вртићима.

У оквиру прве тачке руководилац тима је говорила о процесу самовредновања и значају самовредновања за унапређење праксе, како на личном тако и на нивоу вртића и установе. Васпитачи су истакли да су у досадашњој пракси углавном учествовали као испитаници, али не и у анализи и предлагању мера за унапређење. Руководилац је затим упознала васпитаче са законском регулативом, оквиром за самовредновање за васпитаче, стручне сараднике, директора и установу. У ту сврху је израдила и кратку презентацију коју су координатори вртића проследили васпитачима након састанка. Састанци су протекли у пријатној атмосфери и васпитачи су углавном изразили задовољство због начина на који су упознати са процесом и значајем самовредновања иако се са самовредновањем сусрећу годинама уназад.

Друга тачка је била посвећена избору чланова тима за самовредновање на нивоу вртића. Руководилац тима је објаснила шта је улога тима на нивоу вртића, чиме ће се бавити, која област се вреднује ове године, шта ће бити добробит за васпитаче, породицу и вртић, а истакла је и значај рада у тиму за развој различитих компетенција васпитача. Васпитаче је најчешће занимало да ли ће им рад у тиму одузимати пуно времена и да ли ће имати обавезу да присуствују састанцима изван вртића. Руководилац је појаснила да ће се употребом електронских упитника у значајној мери смањити оптерећење чланова током прикупљања и анализе података. Такође, објаснила је да ће се тим бавити самовредновањем рада у оквиру свог вртића. У већини вртића васпитачи су се сами пријављивали за учешће у раду тима, непосредно после састанка.

У неколико вртића васпитачи су се накнадно договарали са руководиоцем вртића и представником вртића у тиму на нивоу установе. Сви вртићи имају формиран тим за самовредновање.

Тимови вртића су радили у следећем саставу:

Вртић	Чланови тима	Координатор тима
Бамби	Јасмина Голоскоковић, васпитач	Марија Живковић
	Јелица Максимовић, васпитач	
Бубамара	Магдалена Крстић, васпитач	Светлана Матковић
	Маријана Јовановић, васпитач	
Видра	Марија Караџић, васпитач	Кристина Васиљевић, медицинска сестра васпитач
	Дијана Вилотијевић, васпитач	
	Ивана Милутиновић, медицинска сестра васпитач	

	Марина Јовичић, васпитач	
Др Михајло Ступар	Јелена Антић, васпитач	Данијела Једнак
	Јелена Марковић, медицинска сестра васпитач	
Звончић	Сузана Радовановић, васпитач	Гордана Андрић
	Александра Матић, васпитач	
	Мирјана Живановић, медицинска сестра васпитач	
Колибри	Лидија Вићентијевић, васпитач	Љиљана Саватић
	Јелена Капетановић, медицинска сестра	
	Дрен Ракић, превентива	
Наша радост	Елвира Матић, васпитач	Споменка Ђуровић
	Слађана Васиљевић, васпитач	
	Миљана Леонтијевић, медицинска сестра васпитач	
Пчелица	Ана Лазаревић Ненадовић, васпитач	Љиљана Матић
	Тијана Саватијевић, медицинска сестра васпитач	
Хајди	Бранка Тришић, васпитач	Данијела Обрадовић
	Ана Мијаиловић, васпитач	
	Марија Јовичић, медицинска сестра васпитач	

Како би васпитачи што боље разумели и научили самовредновање, трећа тачка је посвећена самопроцени компетенција васпитача. Руководилац тима је, на основу правилника о стандардима компетенција, припремила листе за самовредновање компетенција васпитача, стручних сарадника и директора, као и образац за анализу самопроцене. Представници вртића у тиму на нивоу установе су у својим објектима одштампали листе за самопроцену компетенција васпитача и образац за анализу за све васпитаче.

На самом сатанку руководилац је објаснила сврху самопроцене, начин на који ћемо вршити самопроцену, анализу и планирати мере унапређења сопственог рада. На тај начин сваки васпитач је вршио самопроцену својих компетенција, анализирао их и користио добијене податке за планирање унапређења своје праксе. Листе су васпитачи задржали, а тиму на нивоу вртића су предали само образац за анализу самопроцене. Тим је извео закључке о снагама васпитача, потребама за подршком васпитачима на нивоу вртића и предлозима за унапређење.

Руководилац тима је стручним сарадницима и директору поделила листе за самопроцену компетенција и обрасце за анализу како би на основу добијених података планирали лични професионални развој.

Свака васпитна група је добила примерак Водича за самовредновање у предшколским установама, о чему је такође било речи на састанцима.

6.7. Извештај о раду тима за инклузивно образовање

Током радне 2022-2023.г Тим за инклузију установе су чинили: Директор, психолог, педагог, логопеди, дефектолози, социјални радник, председници Стручног актива васпитача и Актива медицинских сестара васпитача, главна сестра, педагошки асистент и представник Савета родитеља.

Тим за инклузију је доприносио подстицању развоја, унапређивању способности, развоју самопоштовања и толеранције код деце, подржавајући својим активностима прилагођавање васпитно-образовног рада могућностима и потребама деце.

Тим је радио на јачању компетенција запослених за процес инклузије и укључивању деце са потребом за додатном подршком у вртићке групе, уз обезбеђено остваривање њихових права без дискриминације.

Током године, рад Тима је био фокусиран на унапређивање компетенција практичара који учествују у реализацији инклузивног програма у установи као и на обезбеђивању и усклађивању мера, средстава и облика васпитно-образовног рада са потребама и могућностима деце.

Посебно се истиче обука коју су чланови Тима прошли у оквиру подршке програму „Године улета“, организоване од стране Министарства просвете и у сарадњи са УНИЦЕФом. Обука је обављена у Бајиној Башти 22. и 23. 05.2023.г

Задачи Тима за инклузију су реализовани на следећи начин:

ПОДРШКА ДЕЦИ И ПОРОДИЦИ		
Задачи Тима за инклузију	Активности	Временска динамика
Планирање активности са породицом	-Обављани су разговори са родитељима новоуписане деце којој треба додатна подршка према приложеној документацији и/или жељи или потреби родитеља -Обављани су разговори са већином родитеља деце којој је одложен упис према решењу Интересорне комисије	Септембар и по потреби током године
Укључивање деце у васпитне групе	-Обављане су активности заједнички планиране између родитеља, деце, васпитача и сарадника ПУ за потребе оснаживања свих а нарочито детета приком његовог доласка из породице у вртић као и из групе у групу за децу којој се пружа додатна подршка и/или су из осетљивих друштвених група -По потреби су израђивани Педагошки профили и Мере индивидуализације за децу којој је пружана додатна подршка. ове године је их је било 51	Септембар и континуирано током године по потреби
Организовање заједничких активности деце и родитеља	-Обележени су Дан особа оболелих од целебралне парализе и Дан особа оболелих од аутизма у сарадњи са локалном самоуправом, Туристичком организацијом Ваљева и различитим невладиним организацијама	Октобар и април
Финализирање активности везаних за отварање развојне групе	-Одржаване су радионице подршке деци са сметњама у развоју првенствено од стране дефектолога -Елаборат везан за отварање развојне групе није није послат Министарству просвете јер смо проценили да тренутно развијање инклузивне праксе у установи није у складу са	Април, мај

	програмом рада који би се обављао у потенцијалној развојној групи. Последично, нисмо у Фондацији „Новак Ђоковић“ аплицирали за новчана средства потребна за њу	
ПРОФЕСИОНАЛНА ЗАЈЕДНИЦА УЧЕЊА		
Програми сарадње у установи и локалној заједници	-Обављана је презентација различитих пројеката у различитим градским устаноовама -У вртићу „Бубамара“ су одржаване радионице подршке деци са сметњама која нису уписана у установу -Обављена је хоризонтална размена на Једнодневним професионалним сусретима на Убу у ПУ „УБ“ у оквиру имплементације програма Године узлета -У установи није обављана хоризонтална размена јер је временски било тешко уклопити све обавезе везане за имплементацију програма -Због временских ограничења нису обављена планирана предавања за васпитаче и родитеље	Током године континуирано Мај
Сарадња са Интерресорном комисијом и Тимовима за инклузију Основних школа	-Сарадња са ИРК је остваривана континуирано током читаве године кроз Тимове подршке као и сарадњу чланова Тима појединачно са члановима ИРК -Сарадња са Основним школама је остваривана кроз састанке на којима смо заједнички планирали процес транзиције за децу која прелазе из вртића у школе	Током године континуирано Април, мај, јун
Сарадња са струковним и другим удржењима и осталим институцијама које обављају сродне делатности	-Чланови Тима су заједнички прошли обуку „Васпитачи као носиоци квалитетног васпитања и образовања за сву децу“ коју је организовало Министарство просвете у сарадњи са УНИЦЕФом у оквиру пројекта „Инклузивно васпитање и образовање“ -Чланови Тима су присуствовали Конгресу стручних радника у предшколству, Конгресу логопеда, Данима дефектолога, Стручним сусретима сестара васпитача и Стручним сусретима васпитача	Мај Током године у континуитету
УПРАВЉАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА		
Састанци, процедуре	Одржавани су састанци Тима током године Међусобно су размењиване информације и искуства	Континуирано током године
Документовање и евиденција	Вођена је евиденција и документоване активности Тима за инклузију, вођени су и чувани записници и документација о деци којој је пружана подршка	У континуитету током године

6.8. Извештај о раду тима за професионални развој

У овој радној години тим је реализовао три састанка уживо и одржавао континуирану комуникацију путем вибер групе.

Нови руководилац тима од ове године је Данијела Благојевић, а представници објеката су: Звончић-Душица Трифуновић, Хајди-Бранка Вујић, Бамби-Маријана Баратовић, Наша Радост-Сандра Ранковић, М.Ступар-Марија Максимовић, Пчелица-Катарина Пауновић, Бубамара-Милица Радоњић, Колибри-Сандра Пантелић, Видра-Славица Икасовић, Каменица-Билјана Живановић, Бранковина-Тијана Илић.

Активности	Начин реализације	Време
Конституисање Тима и упознавање са планом рада Тима за професионални развој у радној 2022/23. години.	Решења директора	Септембар 2022. год.
Планирање, праћење и организација стручног усавршавања у Установи; Праћење примене Календара стручног усавршавања и давање предлога за унапређивање стручног усавршавања.	Договор о начину и динамици стручног усавршавања у установи	Током године
Праћење процеса упознавања и примене нових основа програма предшколског васпитања и образовања и дифузија постигнутих ефеката. Анализа примене нових основа програма предшколског васпитања и образовања .	Састанци представника објеката са својим тимовимовима на тему „Анализа оставрености Критеријума квалитетног простора“	Фебруар-март
Праћење и документовање примене знања стечених кроз различите облике стручног усавршавања	Хоризонталне размене на нивоу објеката након учешћа колега на неком облику стручног усавршавања ван установе	Током године
Рад са менторима и приправницима у процесу увођења у посао Консултације са приправницима и менторима током приправничког стажа Припрема и конципирање стручних састанака према Плану стручног усавршавања за приправнике	Педагози организовали и реализовали два састанка са приправницима и менторима	Током године
Вођење евиденције и документације о стручном усавршавању	Представници објеката-израда електронских инструмената за документовање	Током године
Извештавање о оствареним активностима стручног усавршавања у Установи	Тим за професионални развој	Јануар и јун 2023. год.
Анализа реализације Плана стручног усавршавања и Израда Плана стручног усавршавања	Тим за професионални развој	Август 2023.год.

6.9. Извештај о раду Стручног актива васпитача

У радној 2022/ 2023 години одржана су четири актива, од којих ће четврти актив бити online и реализоваће се кроз упитник.

- Први стручни актив васпитача је одржан 20.10.2022 године у вртићу „Бамби“ са почетком у 16. 30 часова, са следећим дневним редом:
 - „ Литерална просторна целина и подстицање говорно језичког развоја“ – логопеди: Снежана Марић и Ивана Јањић и дефектолози: Биљана Овчаревић и Дубравка Никић;
 - Усвајање плана рада за радну 2022/2023 годину;
 - Извештај о реализацији Дечије недеље;
 - Разно

Уводну реч је имао директор Предшколске Установе „Милица Ножица“ Милан Радовић. Рекао је да су почели радови на старој шестој школи. План рада за радну 2022/2023 годину је усвојен и подељен по објектима. Колегиница Јелена Јовановић је прочитала и предала извештај о реализацији „Дечије недеље“.

Под тачком разно колегиница и председник удружења васпитача Колубарског округа Споменка Ђуровић је рекла да су колеге из Удружења биле у Кладову и да ће посета на Убу бити 25.10.2022 године.

- Други актив васпитача одржан је 27.02.2023 године у вртићу „Бамби“ са почетком у 16.30 часова, дневни ред:
 - Извештаји председника актива – председници узрасних актива;
 - „ Активно учешће родитеља у реализацији ВОР –а – осврт и анализа – васпитач: Данијела Влајковић;
 - „Да ли је „узлетање“ лако и да ли то може / мора свако?“ – искуства других Установа – колеге које су учествовале у разменама;
 - „Васпитач као рефлексивни практичар“ – васпитач: Сандра Гавриловић
 - Разно

Председници узрасних актива на време предали извештаје, присутни сагласни да се извештаји не читају.

- Трећи стручни актив васпитача одржан је 06.06.2023 године у вртићу „Бамби“ са почетком у 16.30 часова, са следећим дневним редом:
 - Извештаји председника актива – председници узрасних актива;
 - „Транзиција деце са сметњама у развоју на свим нивоима“ – извештај – дефектолози: Биљана Овчаревић и Дубравка Никић;
 - Извештај Удружења васпитача Колубарског округа – васпитач: Споменка Ђуровић;
 - „Инклузија у пракси“ – пример добре праксе – васпитач: Соња Атанасковић;
 - Разно

Извештај са заједничког актива целодневних предшколских група и ОППП је предат, присутни сагласни да се не чита. Дефектолози Биљана Овчаревић и Дубравка Никић прочитале извештај. Васпитач и председник Удружења васпитача Колубарског округа Споменка Ђуровић прочитала извештај. Дефектолози Биљана Овчаревић и Дубравка Никић презентовале „Инклузија у пракси“ васпитача Соње Атанасковић. Под тачком разно није било питања.

- Четврти стручни актив васпитача ће се одржати 29.06.2023 године, online са следећим дневним редом:

- Годишњи извештај о раду актива за 2022/2023 годину;
- Анализа рада;
- Годишњи план рада за 2023/2024 годину;
- Разно

Извештај о раду актива ће бити послат по објектима. А друга и трећа тачка ће бити реализоване кроз упитник.

6.10. Извештај о раду Стручног актива медицинских сестара васпитача

Током радне 2022./2023. године одржано је пет Актива медицинских сестара - васпитача. На Активима су презентоване стручне теме које су члановима Актива олакшале разумевање и прихватање Нових основа програма предшколског васпитања и образовања. Остварена је размена искустава и сарадња са стручним сарадницима. Реализоване су све планиране теме и активности за радну 2022./2023. годину.

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ – ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ОКТОБАР	1. Усвајање годишњег плана Актива мед. сестара – васпитача за радну 2022/2023. год. 2. Анализа транзиције – преласка деце из породице у јасле. 3. Извештај са XXV стручних сусрета мед. сестара – васпитача ПУ Србије 4. Структурирање простора: Како смо уредили наш простор примењујући поставке Нових О.П. „Пре и после“	Излагање Извештај Извештај Презентација	Председник Актива Тимови мед. сестара - васпитача Мед. сестре – васпитачи Светлана Јеремић, Зорица Јовановић, Слађана Филиповић Тим мед. сестара – васпитача вртића „Хајди“
ДЕЦЕМБАР	1. Стратегија мед. сестара – васпитача у развијању реалног програма – разумевање принципа у савременој програмској концепцији 2. Језичке и сензорне просторне целине	Радионица Презентација	Психолог Драгана Золотић Тимови мед. сестара - васпитача Логопед Ивана Јањић и дефектолог Дубравка Никић
ФЕБРУАР	1. „Шта се то чује?“ – пилот пројекат 2. Како препознати и проширити тему пројекта – размена искустава 3. Хоризонтално учење практичара у примени Основа програма – презентација фотографија поводом посете кластер вртићу „Бамби“ у Лозници	Презентација Размена искустава Презентација	Мед. сестре – васпитачи Даница Тодорчевић и Данијела Мишковић Представници тимова објеката, педагог Катарина Плећић, психолог Драгана Золотић Мед. сестре – васпитачи Марија Јовичић и Катарина Сакић,

			педагог Невена Гајић
АПРИЛ	1. Грађење односа са породицом: Модерне форме комуникације и кодекс понашања 2. Ефекти промена у простору на понашање деце	Презентација Размена искустава	Социјални радник Горан Милошевић Представници тимова објеката
ЈУН	1. Извештај о реализацији плана рада Актива за радну 2022/2023. годину 2. Планирање рада Актива за радну 2023/2024. годину	Онлајн извештај Онлајн предлози	Председник Актива Чланови Актива

Предлози за унапређење рада Актива у наредној години:

Наставити међусобну сарадњу тимова мед. сестара – васпитача свих вртића у циљу унапређења професионалног рада и размене искустава.

Наставити добру сарадњу са стручним сарадницима ради унапређења стручних компетенција.

7.ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ ОРГАНА УПРАВЉАЊА

7.1. Извештај о раду Управног одбора

Управни одбор се бавио питањима из своје надлежности у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању, Законом о раду, Статутом, Колективним уговором и осталим законским и подзаконским актима.

Управни одбор одржао је 13 седница у старом сазиву. Како је 13.07.2023. године истекао мандат Управном одбору, конституисан је нови сазив Управног одбора и одржане су 2 седнице у новом сазиву.

Управни одбор је разматрао следеће:

- Доношење Развојног плана 2023-2027. године
- Доношење Предшколског програма
- Доношење Годишњег плана рада
- Усвајање Извештаја о извршењу годишњег плана рада,
- Доношење Правилника о мерама, начину и поступку заштите деце,
- Доношење Плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности,
- Доношење Финансијског плана за 2023. годину,
- Усвајање Извештаја о годишњем попису,
- Усвајање завршног рачуна
- Разматрање и усвајање извештаја о раду директора,
- Доношења Плана јавних набавки
- Измене Финансијског плана
- Доношење сагласности на Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова
- Доношење Одлуке о именовању Комисије за пријем деце
- Доношење Одлуке о верификацији назива нових вртића
- Приговоре запослених

7.2.Извештај о раду Савета родитеља

У току ове радне године одржано је 5 седница Савета родитеља. На седницама Савета родитеља разматрана су следећа питања:

- Упознати су чланови са Годишњим планом рада Установе,
- Донет је Годишњи план рада Савета родитеља,
- Доношење Одлуке о организацији излета,
- Доношење Одлуке о организацији рекреативног боравка деце,
- Давање Предлога за прописивање мера, начина и поступака заштите и безбедности деце,
- Разматрање Развојног плана
- Доношење иницијативе родитеља за реализацију спортских активности деце
- Разматрање Предшколског програма
- Разматрање разних предлога и примедби корисника
- Избор радних листова за предшколце

О свим питањима су благовремено упознати и у вези са њима су дали своје предлоге и мишљења у циљу успешнијег рада и предузимања одговарајућих мера.

7.3 Извештај о раду Директора

У току извештајне године, Директор је у потпуности одговорио законом прописаним захтевима у погледу надлежности и одговорности директора.

Планирање, програмирање и припрема за рад –

У овом сегменту требало би се осврнути на активности које су предузете ради решавања перманентног проблема недостатка капацитета. Са почетком радне године почели су и интензивни радови на реконструкцији и доградњи зграде бивше Шесте основне школе, ради формирања два нова вртића, који су добили називе „Мали принц“ и „Палчица“. Планирали смо формирање 22 васпитне групе следеће структуре: 10 јасленог узраста и 12 вртићког узраста.

Фондација „Новак Ђоковић“ већ је сагласно потписаном споразуму, започела испоруку опреме и средстава, која ће бити монтирана одмах по окончању грађевинског дела послова на објекту.

Почетак ове године обележила је имплементација програма „Године узлета“. Година иза нас показала је да смо на добром путу да ове нове основе усвојимо и да им се прилагодимо на прави начин и у правој мери.

Припрема за рад одвијала се кроз рад стручних органа и формирање тимова.

У претходном периоду одржано је 6 седнице васпитно-образовног већа на којима су се разматрала питања везана за свакодневни рад установе и функционисање васпитно-образовног рада. Веће је разматрало најактуелније стручне теме.

Од стретешких докумената донети су Предшколски програм и Развојни план за период 2023-2027. Такође, Скупштина града Ваљева дала је сагласност на Статут установе и на Годишњи план рада за 2022/23. годину.

Праћење и анализа реализације планова рада - одвијала се кроз рад у стручним органима- активима васпитача и медицинских сестара, као и кроз сагледавање извештаја о раду стручних актива.

Поред реализације планова у оквиру васпитно образовног рада, евидентно је знатно ангажовање на подстицању свих радника на квалитетан рад и појачано залагање.

Програм јесењих и пролећних излета у потпуности је реализован, као и зимски рекреативни боравак деце на Златибору и Дивчибарима.

Сарадња са родитељима – Непосредна сарадња одвијала се кроз индивидуалне контакте и састанке са родитељима а најопштије теме важне за рад и развој установе и боравак деце, разматране су у оквиру Савет родитеља.

Педагошко инструктивни рад – Акцент је стављен на упутства за вођење педагошке евиденције и перманентну контролу исте.

Сарадња се друштвеном средином и стручним институцијама - одвија се кроз учешће у стручним скуповима, састанке на нивоу Града, повезаност установе и друштвене средине. Истичемо сарадњу са компанијом „Горење“ која је резултирала донацијом три фрижидера, који су нам били неопходни.

Одлична сарадња постоји са Министарством просвете и Школском управом у Ваљевоу.

Јавне набавке - у претходном периоду, спроведено је 30 набавки испод лимита, све су успешно реализоване и потписани су уговори.

Такође, спроведено је 15 отворених поступака за набавку добара: 5 поступака за набавку намирница за припремање obroka, за набавку прибора за чишћење, набавку папирне галантерије, набавку дидактичког материјала, набавку ХТЗ опреме, набавку, инсталацију, пуштање у рад, обуку за руковање и сервисирање опреме за кухињу, набавку канцеларијског

материјала, набавку би-бот дидактичког средства, набавку потрошног материјала, набавку средстава за прање и дезинфекцију, набавку средстава за прање и инспирисање у интегрисаним системима за чишћење конвектомата; 1 отворени поступак за осигурање запослених, деце, имовине и возила и 1 отворени поступак за набавку радова – молерски радови у објектима ПУ

Донет је и План јавних набавки за 2023. годину као и План набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује.

Финансије - На дан 31.12.2022.године средства на рачунима установе износила су: на рачуну сопствених прихода- 2, 331,144.44 динара, на рачуну јавних прихода – 399,172.41 динар. Треба напоменути да је Установа другим ребалансом буџета града Ваљева добила 13 милиона динара ради набавке опреме за два нова вртића, „Мали принц“ и „Палчица“.

8. ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ СТРУЧНИХ САРАДНИКА И САРАДНИКА

8.1 Извештај о раду педагога

Послове стручних сарадника педагога у претходној радној години обављале су Катарина Плећић и Невена Гајић. План рада педагога израђен је у складу са Правилником о програму свих облика рада стручног сарадника у предшколској установи („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 6 од 4. августа 2021. године).

Циљ послова стручног сарадника био је развијање квалитета праксе предшколске установе кроз развијање културе ПУ као заједнице учења и развијање квалитета програма васпитно-образовног рада. Рад је заснован на принципима партнерства, рефлексивности, стручности и етичности.

Приоритетне активности у овој радној години реализоване су у областима

- Стратешко (развојно) планирање и праћење праксе предшколске установе
- Развијање заједнице предшколске установе
- Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића.

У оквиру сваког подручја дате су области рада са одговарајућим пословима.

СТРАТЕШКО (РАЗВОЈНО) ПЛАНИРАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ПРАКСЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ		
Област рада	Послови	Време реализације
ИЗРАДА ДОКУМЕНАТА УСТАНОВЕ	Учешће у изради Предшколског програма установе-К.Плећић је координирала активностима израде документа у складу са концепцијом Године Узлета и презентовала сам документ на седницама органа што је довело до усвајања и доношења документа	Август, септембар
	Учешће у изради Годишњег плана рада установе педагози су израдили следеће сегменте документа :Приоритетни задаци унапређивања квалитета васпитно- образовног рада, План реализације редовних активности, План реализације различитих облика и програма васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга, План повезивања са локалном заједницом, Стручно усавршавање и професионални развој, Стручни органи, План рада педагога)	Август, септембар
	Учешће у изради Развојног плана установе-К,Плећић као координатор тима је организовала и реализовала активности које су довеле до усвајања Развојног плана 2024-2027 у децембру 2023	Новембар, децембар
	Руковођење активом за развојно планирање-кроз 4 састанка и континуирану комуникацију тим је реализовао све планиране активности	Током године
	Учешће у усаглашавању стратешких документа предшколске установе са новом програмском концепцијом – Основама програма „Године узлета“- Сва документа су преуређена и усклађена са концепцијом рад на креирању програма	Септембар – јануар
	Пружање стручне подршке у планирању различитих облика и програма васпитно-образовног рада у складу са Основама програма „Године узлета“- У сарадњи са УФК Валис креиран је и реализован нови програм подстицања правилног физичког развоја деце	Јануар-јун
	Учешће у развијању стратегије за употребу дигиталних технологија у пракси установе – јачање ресурса и капацитета Педагози су координирали реализацију обуке „Јачање дигиталних компетенција	Април-јун

	практичара у предшколским Установама Србије“ а затим реализовали Пројектне активности као и четири радионице хоризонталног учења у циљу јачања дигиталних компетенција и хоризонтално оснаживање унутар установе	
ПРАЋЕЊЕ, ДОКУМЕНТОВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПРАКСЕ УСТАНОВЕ	Праћење и вредновање имплементације Основа програма „Године узлета“-Кроз реализацију модела ЗПУ у језгру наша Радост-К.Плећић сценарио Инклузивни приступ, Н.Гајић сценарио Игра-Кроз непосредну анализа остварености стабдарда 1.1 и 1.2 и то К.Плећић у објектима Звончић и Колибри а Н.Гајић у објектима Бубамара и Пчелица	Фебруар-мај
	Праћење и стручно представљање актуелних докумената образовне политике у области предшколског васпитања и образовања васпитачима и стручним срадницима и сарадницима.-заједничка анализа приручника „Водич за уређење простора у дечијем вртићу“ у објектима у којима смо радиле анализу уређења простора	Фебруар-мај
	Праћење планираних активности на нивоу установе (уређење простора према новој програмској концепцији, реализација тема/пројеката и документовање) Кроз непосредну анализа остварености стандарда 1.1 и 1.2 и то К.Плећић у објектима Звончић и Колибри а Н.Гајић у објектима Бубамара и Пчелица	Током године
СТРАТЕШКО (РАЗВОЈНО) ПЛАНИРАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ПРАКСЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ		
Област рада	Послови	Време реализације
ПЛАНИРАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ВЛАСТИТОГ РАДА	Планирање и вођење документације о свом раду	Свакодневно
	Планирање учешћа у васпитној пракси одређеног објекта ПУ, распоред долазака и начин учешћа у васпитној пракси К.Плећић у објектима Звончић и Колибри Н.Гајић у објектима Пчелица и Бубамара – делимично остварено услед великог броја послова и обука у јануару испланирана подела активности стручних сарадника и најављен је боравак у групама	Током године недељно
	Планирање учешћа у васпитној пракси одређеног објекта предшколске установе у складу са приоритетима промене васпитне праксе у малој мери остварено услед великог броја организационих и стратешких послова (ЗПУ, дигиталне компетенције, самовредновање,...)	Током године недељно
	Педагози су планирали сопствени план професионалног развоја и стручног усавршавања у складу са приоритетима установе и стандардима компетенција и учествовале у бројним облицима стручног усавршавања како ван установе тако и у самој установи	Током године

РАЗВИЈАЊЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ		
Област рада	Послови	Време реализације
РАЗВИЈАЊЕ ЗАЈЕДНИЦЕ УЧЕЊА КРОЗ САРАДЊУ КОЛЕКТИВА	Активно учествовање у раду васпитно-образовног већа, педагошког колегијума, актива за развојно планирање, тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и тима за професионални развој кроз предлагање тачака д.реда, активно учешће у раду, координирање активности	Током године
	Пружање стручне подршке директору, сагледавањем услова и ресурса и отварањем питања од значаја за унапређивање васпитно-образовног рада, посебно за примену Основа програма „Године узлета“ кроз индивидуалне разговоре, састанке са помоћником и другим сарадницима	Током године
	Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у оквиру рада стручних тимова, редовна размена информација	Током године
	Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у планирању и спровођењу активности за јачање сарадничких односа у колективу и грађење односа поверења и уважавања-учешће у разговорима са колегама који су имали за циљ унапређење односа и јачање сарадничких односа	Током године
	Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у решавању проблемских ситуација у колективу, стварањем услова за отворену, аргументовану и конструктивну комуникацију	Током године
	Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима при набавци намештаја и опреме, материјала, играчака и других средстава за ВО рад- сарадња са помоћником директора у припреми техничких спецификација за набавку дидактике	Током године
	Учешће у креирању и реализацији активности намењених детету и породици у периодима транзиције (упис у вртић, преласку из јасли у вртић, поласку у школу)	Током године
	Правовремено информисање свих запослених о актуелним стручним дешавањима у установи и њихово сврсисходно укључивање континуирана комуникација путем бројних вибер група, подстицање и мотивисање за укључивање у различите активности	Током године
РАЗВИЈАЊЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ		
Област рада	Послови	Време реализације
САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ	Упознавање породице са концепцијом Основа програма „Године узлета“ (на родитељским састанцима, кроз саветодавно-инструктивни рад, путем сајта, штампаног и електронског материјала)-израђене су брошуре и презентације и васпитачима је пружана подршка у планирању и реализацији родитељских састанака	Током године
	Размена информација са породицом значајних за укључивање детета у вртић, подршка породици у периодима транзиције-креирање брошура и флајера, учешће на родитељским састанцима	Током године
	Пружање стручне подршке породици у за њу осетљивим периодима и према специфичним потребама породице, кроз рад <i>Психолошког саветовалиша за родитеље-Н.Гајић</i>	Током године
	Укључивање перспективе породице у процесе вредновања рада установе и квалитета програма-учешће у реализацији фокус група у процесу самовредновања у вртићима Колибри, Видра, ДР.М.Ступар	Март

САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ	Промовисање програма предшколске установе у локалној заједници	Током године
	Учешће у креирању и ажурирању структуре и садржаја на званичној интернет страници установе и/или страници установе на друштвеним мрежама	Током године
	Иницирање сарадње и учешће у раду комисија на нивоу локалне самоуправе које се баве унапређивањем положаја деце, образовањем и условима за раст и развој деце-Комисија за Измену Елабората о мрежи Јавних предшколских установа на територији града Ваљева, учешће у радним групама за отварање нових вртића у просторима старе школе Милован Глишић	Током године
	Идентификовање места у локалној заједници која су подстицајна за игру и истраживање деце и учешће у обезбеђивању могућности њиховог коришћења- сарадња са Туристичком организацијом града Ваљева	Током године
	Сарадња са школама у циљу остваривања континуитета у раду са децом, посебно децом којој је потребна додатна подршка- иницирање и реализација састанака са стручним сарадницима основних школа на подручју града	Током године
	Пружање стручног доприноса у иницијативама и догађајима на локалном нивоу намењених деци и породици-Обележавање дана породице	Током године
	Сарадња са установама и организацијама на локалном нивоу које се баве образовањем, здравственом и социјалном заштитом деце	Током године
	Идентификовање потенцијалних ресурса у локалној заједници за обезбеђивање материјала и дидактичких средстава и успостављање институционалне сарадње	Током године
РАЗВИЈАЊЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ		
Област рада	Послови	Време реализације
ЈАВНО ПРОФЕСИОНАЛНО ДЕЛОВАЊЕ СТРУЧНОГ САРАДНИКА	Учествовање на скуповима, трибинама и у медијима са циљем промовисања важности квалитетног предшколског васпитања и образовања-Конгрес стручних радника предшколских установа Србије	Током године
	Умрежавање са стручним сарадницима ван установе, укључивање и деловање у раду Педагошког друштва Србије, Секције предшколских педагога, струковних удружења, стручних тела, комисија и сл.-Учешће на скупштини Удружења стручних сарадника и сарадника предшколских Установа Србије	Март
	Реализовање и промовисање акција и активности које су резултат заједничког рада стручних сарадника као и стручних сарадника и васпитача	Током године

РАЗВИЈАЊЕ КВАЛИТЕТА РЕАЛНОГ ПРОГРАМА УЧЕШЋЕМ НА НИВОУ ВРТИЋА

Област рада	Послови	Време реализације
ПОДРШКА ВАСПИТАЧИМА У РАЗВИЈАЊУ РЕАЛНОГ ПРОГРАМА	Укључивање у развијање реалног програма давањем предлога за промену и кроз непосредно учешће-савети и препоруке неким васпитачима у објектима Колибри и Звончић	Март-мај
	Континуирано организовање заједничких састанака са васпитачима у вртићу, боравак у васпитним групама и остваривање конкретних заједничких акција-реализација Модела ЗПУ у вртићу Наша Радост	Октобар-мај
	Иницирање сарадње и дијалога између васпитача и других служби у установи по питањима која су значајна за развијање реалног програма у вртићу –учешће на састанцима са главним васпитачима и управом иницирање састанка са сардницима на ППЗ-заједничка значења	Април
	Пружање подршке васпитачима у планирању тема/пројеката заснованих на принципима развијања реалног програма-саветодавно, спорадично	Током године
	Пружање стручне подршке васпитачима у овладавању стратегијама развијања реалног програма-модел ЗПУ само у вртићу Наша Радост	Током године
	Пружање подршке и непосредно учешће у уређивању свих простора вртића, у складу са критеријумима квалитетног физичког окружења-вртићи Звончић и Колибри-К.Плећић и вртићи Пчелица и Бубамара –Н.Гајић	Током године
	Пружање подршке васпитачима при укључивању породице у развијање реалног програма и у остваривању различитих облика сарадње са породицом подршка у планирању и припреми родитељских састанака	Током године
	Повезивање са установама и организацијама у непосредном окружењу, идентификовање подстицајних места за игру и истраживање и укључивање појединих представника заједнице	Током године

РАЗВИЈАЊЕ КВАЛИТЕТА РЕАЛНОГ ПРОГРАМА УЧЕШЋЕМ НА НИВОУ ВРТИЋА

Област рада	Послови	Време реализације
ПОДРШКА ТРАНСФОРМАЦИЈИ КУЛТУРЕ ВРТИЋА	Иницирање различитих начина рефлексивног преиспитивања димензија реалног програма у договору са васпитачима-реализација модела ЗПУ, састанци тима за професионални развој	Током године
	Иницирање и подржавање континуитета заједничких састанака васпитача на нивоу вртића-кроз отварање тема на колегијуму и разговоре са главним васпитачима, учешће у неколико састанака у вртићима Колибри, Звончић, Пчелица и Бубамара	Током године
	Пружање подршке васпитачима у развијању професионалних знања и умења усмеравањем на учење кроз акцију у контексту властите праксе углавном у језгру Наша радост	Током године
ПОДРШКА У УЧЕЊУ И РАЗВОЈУ ДЕЦЕ	Пружање подршке васпитачима у праћењу и документовању дечјег учења и развоја кроз заједничку анализу, преиспитивање функције документовања и давање предлога	Током године
	Учествовање у праћењу примене мера индивидуализације и припреми индивидуалног образовног плана за дете	Током године
	Учествовање у сагледавању и процени услова за упис и боравак деце којој је потребна додатна подршка као и у развијању стратегија за додатну подршку деци и њиховом активном учешћу у животу групе кроз учешће у раду Тима за Инклузију Н.Гајић	Током године
ПРАЋЕЊЕ, ДОКУМЕНТОВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕАЛНОГ ПРОГРАМА	Посматрање и документовање различитих ситуација у развијању реалног програма у вртићу и покретање дијалога са васпитачима о значењу тих ситуација-кроз преглед и анализу деокументације	Током године
	Заједнички рад са васпитачима на развијању и критичком преиспитивању различитих стратегија праћења, документовања и вредновања програма	Током године

8.2 Извештај о раду психолога

У радној 2022/2023. години послове стручног сарадника психолога обављала је Драгана Золотић, према утврђеном плану за наведену радну годину, а приоритетне активности биле су везане за:

- Стручно и професионално усавршавање психолога, посебно у области законских основа рада предшколске установе и похађање обука за примену Основа програма Године узлета
- Координацију активности самовредновања квалитета рада установе, у оквиру менторске подршке Министарства просвете
- Координацију хоризонталне размене у језгру промене кроз примену модела Заједнице професионалног учења (ЗПУ)
- Подршку васпитачима у развијању реалног програма
- Подршку деци и родитељима кроз рад у саветовалишту за родитеље и рад у тимовима за додатну подршку деци.

Психологу је 2022/23. година прва радна година у ПУ „Милица Ножица“, а када се томе дода чињеница била ангажована на различитим пословима у свих 11 вртића и да је ова радна година обележена почетком имплементације основа програма Године узлета – јасно је колико је била изазовна.

Циљ послова стручног сарадника био је развијање квалитета праксе предшколске установе кроз развијање културе ПУ као заједнице учења и развијање квалитета програма васпитно-образовног рада. Рад се заснивао на принципима партнерства, рефлексивности, стручности и етичности.

Послови стручног сарадника реализовали су се у оквиру три подручја:

- Стратешко (развојно) планирање и праћење праксе предшколске установе
- Развијање заједнице предшколске установе
- Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића.

У наставку су дати послови којима су се реализовали циљеви и задаци у оквиру подручја и области рада:

Стратешко (развојно) планирање и праћење праксе предшколске установе		
Област: Израда докумената установе		
Послови којима су се остваривали циљеви и задаци	Време реализације	Начин праћења
Учешће у изради Предшколског програма установе (ПУ као место рефлексивне праксе и ПУ као место демократске и инклузивне праксе).	28-31. август 2022.	ПП, Дневник рада
Учешће у изради Годишњег плана рада установе (План остваривања партнерства са породицом, План транзиције и обезбеђивање континуитета у образовању, План самовредновања рада установе, План рада тима за самовредновање, План рада психолога).	22.08-02.09.2022.	ГПР, Дневник рада
Учешће у изради Развојног плана установе (акциони план за област квалитета Управљање и организација)	15-20. децембар	РП, Дневник рада
Руковођење Тимом за самовредновање на нивоу установе (одржано 7 састанака, од којих је на три присуствовала и ментор за самовредновање испред Министарства).	Септембар – јун	Евиденција о раду тима, извештаји,

Подршка формирању и раду тимова вртића за самовредновање (одржана по два састанка у 9 вртића са циљем успостављања заједничког разумевања сврхе и смисла самовредновања и формирања тимова вртића). Вођење записника и писање извештаја о самовредновању на нивоу установе.	Током новембра Током године	записници, презентација
Учешће у усаглашавању стратешких документа предшколске установе са новом програмском концепцијом – Основама програма „Године узлета“ – усаглашавање Предшколског програма, Годишњег плана рада и Развојног плана установе	Септембар - децембар	Документа ПУ, Дневник рада
Пружање стручне подршке у планирању различитих облика и програма васпитно-образовног рада у складу са Основама програма „Године узлета“ кроз посете васпитним групама у вртићу Видра и реализацију радионица са васпитачима.	Фебруар – мај	Протоколи, дневник рада, евиденција присуства
Учешће у развијању стратегије за употребу дигиталних технологија у пракси установе – јачање ресурса и капацитета кроз обуку за развој дигиталних компетенција и хоризонталну размену са колегама. Увођење праксе комуникације са васпитачима путем имејла и коришћење различитих дигиталних алата у раду са васпитачима и дељење дигиталних ресурса.	Септембар - јун	Дигитални ресурси
Област: Праћење, документовање и вредновање праксе установе		
Послови којима су се остваривали циљеви и задаци	Време реализације	
Праћење и вредновање имплементације Основа програма „Године узлета“.	Током године	Извештај
Планирање начина самовредновања и учешће у реализацији самовредновања, предлагање мера за унапређивање праксе.	Септембар - октобар	План самовредновања
Развијање инструмената за праћење и вредновање праксе установе: – Израда инструмента <i>Учешће стручних сарадника у развијању реалног програма кроз непосредни боравак у групи.</i> - Израда листа за самопроцену компетенција и образаца за анализу самопроцене компетенција - Израда матрице за укрштање података у процесу самовредновања	Јануар Октобар Март	Инструменти
Праћење планираних активности на нивоу установе (уређење простора према новој програмској концепцији, реализација тема/пројеката и документовање).	Фебруар – април	Дневник рада, извештај
Припрема периодичних извештаја о раду Тима за самовредновање и имплементацији Основа програма „Године узлета“	Новембар, март	Извештаји
Учествовала у раду 5 комисија за проверу савладаности програма увођења у посао приправника.	Током године	Извештаји комисије
Област: Планирање и праћење властитог рада		
Послови којима су се остваривали циљеви и задаци	Време реализације	Начин праћења

Планирање и вођење документације о свом раду – дневник рада, евиденција о раду у саветовалишту, записници са састанака тима за самовредновање.	Септембар - јул	Евиденције о раду
Планирање учешћа у васпитној пракси одређеног објекта ПУ, распоред долазака и начин учешћа у васпитној пракси (планирање активности у оквиру реализације модела ЗПУ у вртићу Хајди, план посета групама вртића Видра).	Новембар – мај	План посета, План активности (ЗПУ)
Планирање учешћа у васпитној пракси одређеног објекта предшколске установе у складу са приоритетима промене васпитне праксе – прикупљање података од васпитача о потребама и интересовањима за теме у оквиру имплементације програма Године узлета, припрема сценарија радионице „Простор као трећи васпитач“	Последња недеља марта	Гугл упитник, сценарио радионице
Планирање сопственог професионалног развоја и стручног усавршавања у складу са приоритетима установе и стандардима компетенција стручног сарадника у ПУ: остварила 88 сати стручног усавршавања изван установе: -„Самовредновање квалитета рада предшколских установа“ -Обуке за примену Основа програма Године узлета за практичаре: Концепција основа програма Године узлета, Развијање реалног програма и Документовање -„Праћење и документовање као подршка учешћу деце у програму“ -„Подршка развоју дигиталних компетенција практичара у предшколским установама“ -„Наставници/васпитачи као носиоци квалитетног образовања за сву децу“.	Септембар, током године	План проф. Развоја и извештај
Развијање заједнице предшколске установе		
Развијање заједнице кроз сарадњу колектива		
Послови којима су се остваривали циљеви и задаци	Време реализације	Начин праћења
Учествовала у раду четири седнице васпитно-образовног већа, на првој као презентер Годишњег плана рада установе. Учествовала у раду педагошког колегијума, као извештач о раду тима за самовредновање, предлагач тема и мера за унапређење праксе.	Током године	Записници
Учествовала на два састанка тима за инклузију.	06. март 20. јун	Дневник рада
Организовала активности формирања тимова вртића и оснаживања њихових руководилаца за тимски рад и заједништво. Пружала подршку тимовима вртића кроз јасна упутства за рад, помоћ у прикупљању података и статистичкој обради података, креирање инструмената за лакше извођење закључака и писање извештаја. Наш пример подршке тимовима вртића уврштен је у примере добре праксе од стране Министарства и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.	Септембар - јун	Обавештења и записници, материјали за тимове вртића
Пружање стручне подршке директору, сагледавањем услова и ресурса и отварањем питања од значаја за унапређивање васпитно-образовног рада, посебно за примену Основа програма „Године узлета“: значај познавања законских основа рада, предлог да се стручни сарадници расподеле по	Октобар, Децембар Јун	Дневник рада

вртићима ради континуираног присуства и ефикасније подршке васпитачима за примену новог програма.		
Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у оквиру рада стручних тимова, редовна размена информација.	Током године	Дневник рада
Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у планирању и спровођењу активности за јачање сарадничких односа у колективу и грађење односа поверења и уважавања: значај реализације модела Заједнице професионалног учења (ЗПУ) у језгрима и предлог реализације у осталим вртићима следеће године.	Јун	Дневник рада
Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у решавању проблемских ситуација у колективу, стварањем услова за отворену, аргументовану и конструктивну комуникацију: учествовала у четири разговора по приговору родитеља и у разговорима приликом проблемских ситуација у колективу.	Током године	Дневник рада
Сарадња у оквиру тима за инклузивно образовање на координацији активности у пружању додатне образовне подршке кроз планирање мера индивидуализације и израду индивидуалног образовног плана: учествовала у раду 17 тимова за додатну подршку.	Током године	Дневник рада
Конципирање и организовање различитих облика хоризонталног учења унутар установе и са другим установама, пре свега са циљем примене Основа програма „Године узлета“: реализација сценарија Игра у језгру Хајди по моделу ЗПУ, сарадња са ПУ „УБ“ на изради сценарија Партнерство са породицом и током реализације модела ЗПУ (размена материјала, давање повратних информација, заједничко учешће на једнодневним професионалним сусретима).	Новембар - мај	Дневник рада, сценарио, материјали
Сарадња са васпитачем и пружање подршке у изради стручног рада за Конгрес стручних радника предшколских установа.	Јун	Препоруке за стручни рад
Учествовање у набавци стручне литературе и организовање прилика за анализу (критичко читање) стручне литературе заједно са васпитачима и другим стручним сарадницима: анализа текста модела ЗПУ, колаборативних и рефлексивних техника, са стручним сарадницима и васпитачима у језгрима Хајди и Наша радост.	Новембар – децембар	Презентације, евиденција присуства, дневник рада
Развијање заједнице предшколске установе		
Сарадња са породицом		
Упознавање породице са концепцијом Основа програма „Године узлета“: на родитељским састанцима на почетку године у вртићима Видра, Ступар и на Ставама, затим кроз саветодавно-инструктивни рад и путем израде и дељења интерактивних слика вртића.	Септембар Током године и јун	Евиденција о раду, дигитални ресурси
Испитивање потреба и могућности породице у односу на програм, планирање различитих облика сарадње и начина учешћа: израда Гугл упитника за родитеље који је доступан на интерактивној личној карти вртића.	Јун	Упитник, лична карта вртића
Размена информација са породицом значајних за укључивање детета у вртић, подршка породици у периодима транзиције.	Током године	Дневник рада

Пружање стручне подршке породици у за њу осетљивим периодима и према специфичним потребама породице, кроз рад <i>Саветовалишта за родитеље</i> (обављено 48 индивидуалних разговора са родитељима).	Октобар - август	Евиденција о раду у саветовалишту
Укључивање перспективе породице у процесе вредновања рада установе и квалитета програма: организовање и вођење фокус групних интервјуа у 5 вртића (Звончић, Бубамара, Пчелица, Видра и Наша радост).	Март	Дневник рада, белешке
Развијање заједнице предшколске установе		
Сарадња са локалном заједницом		
Учешће у креирању и ажурирању структуре и садржаја на званичној интернет страници установе и/или страници установе на друштвеним мрежама: учешће у изради личне карте вртића Видра и установе у форми интерактивне слике.	Јун	Лична карта на сајту
Сарадња са школама у циљу остваривања континуитета у раду са децом, посебно децом којој је потребна додатна подршка: састанак и сарадња са стручним сарадницима основних школа, организација и присуство састанцима васпитача који изводе предшколце и стручних сарадника школа у циљу обезбеђивања континуитета рада са децом (у вртићима Видра и Пчелица).	Мај	Записник, дневник рада психолога
Развијање заједнице предшколске установе		
Јавно професионално деловање стручног сарадника		
Умрежавање са стручним сарадницима из ПУ „УБ“ са Уба и ПУ „Каја“ из Љига, укључивање и деловање у раду Друштва психолога Србије и Удружења стручних сарадника и сарадника предшколских установа Србије.	Током године	Дневник рада
Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића		
Подршка васпитачима у развијању реалног програма		
Укључивање у развијање реалног програма давањем предлога за промену и кроз непосредно учешће		
Континуирано организовање заједничких састанака са васпитачима у вртићу, боравак у васпитним групама и остваривање конкретних заједничких акција: 13 састанака са васпитачима из 5 група вртића Хајди током реализације сценарија Игра са циљем развијања рефлексивне праксе, преиспитивања квалитета учешћа васпитача у игри и планирања промена у начинима на које проширују и подупиру дечју игру.	Новембар - мај	Записници, снимци игре, алати за анализу, дневник рада
Иницирање сарадње и дијалога између васпитача и других служби у установи по питањима која су значајна за развијање реалног програма у вртићу: значај организације и давање предлога за равномерну поделу посла, уважавајући законске основе рада, затим важност унапређивања рефлексивне праксе, отворене комуникације, грађења поверења и давања конструктивне критике и предлога за унапређивање.	Током године	Записници са састанка, дневник рада

Пружање подршке васпитачима у планирању тема/пројеката заснованих на принципима развијања реалног програма: посета свима групама вртића Видра (18 целодневних и 5 припремних предшколских група) са циљем подршке у уређењу простора, развијању теме/пројекта и документовању.	Фебруар	Дневник рада, протоколи за праћење и вредновање
Пружање стручне подршке васпитачима у овладавању стратегијама развијања реалног програма: припрема и реализација теме на Активу медицинских сестара васпитача – <i>Стратегије медицинских сестара васпитача у развијању реалног програма – разумевање принципа у савременој програмској концепцији.</i>	6. децембар	Записник, дневник рада, презентација
Пружање подршке и непосредно учешће у уређивању свих простора вртића, у складу са критеријумима квалитетног физичког окружења: реализација радионице „Простор као трећи васпитач“ са две групе васпитача вртића Видра (укупно учествовала 24 васпитача) и подршка током посета групама.	4. и 11. април	Евиденција присуства, материјали са радионице
Пружање подршке васпитачима при укључивању породице у развијање реалног програма и у остваривању различитих облика сарадње са породицом: разговор са васпитачима и предлози за укључивање родитеља приликом посета групама у различитим вртићима.	Током године	Дневник рада
Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића		
Подршка трансформацији културе вртића		
Иницирање различитих начина рефлексивног преиспитивања димензија реалног програма у договору са васпитачима: развијање рефлексивне праксе организовањем заједничких тематских састанка, развијање критичког преиспитивања и иницијативе за промене у пракси у вртићима Хајди и Видра.	Децембар, април	Дневник рада, презентације,
Иницирање и подржавање континуитета заједничких састанака васпитача на нивоу вртића Хајди у оквиру реализације модела ЗПУ.	Децембар- мај	Дневник рада
Пружање подршке васпитачима у развијању професионалних знања и умења усмеравањем на учење кроз акцију у контексту властите праксе: подршка коришћењу резултата самопроцене компетенција за планирање и предузимање активности на унапређењу сопствене праксе.	Октобар - новембар	Обарзац за самопроцену компетенција, дневник рада
Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића		
Подршка и учењу и развоју деце		
Пружање подршке васпитачима у праћењу и документовању дечјег учења и развоја кроз заједничку анализу, преиспитивање функције документовања и давање предлога: давање предлога током посета групама или на иницијативу васпитача, анализа прича о теми/пројекту реализованих током године у вртићима Видра и Бубамара (33 групе) и давање повратних информација.	Током године, јул	Пројектни порфолио
Учествовање у праћењу примене мера индивидуализације и припреми индивидуалног образовног плана за дете (учешће у раду тимова за додатну подршку).	Током године	Мере индивидуализације

Пружање психолошке помоћи детету које има развојне, емоционалне и социјалне тешкоће, проблеме прилагођавања и проблеме понашања.	Током године	Дневник рада
Развијање квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића		
Праћење, документовање и вредновање реалног програма		
Заједнички рад са васпитачима на развијању и критичком преиспитивању различитих стратегија праћења, документовања и вредновања програма: састанци на нивоу вртића Видра посвећени теми документовања.	Август	Дневник рада
Сарадња са васпитачима у креирању и коришћењу инструмената за вредновање програма, а у циљу његовог даљег развијања: коришћење матрице за анализу приче о теми/ пројекту.	Август	Дневник рада

8.3 Извештај о раду логопеда

У овој радној години послове стручног сарадника- логопеда реализовале су Снежана Марић и Ивана Јањић. Током године, акценат је био на заједничким пословима стручних сарадника обављаним кроз стручни тим установе, Тимове и Радне групе у којима су логопеди ангажовани. Праћење и подстицање говорно-језичког развоја, превенцију поремећаја у комуникацији као и пружање подршке деци са говорно-језичким сметњама, логопеди су углавном обављали кроз:

- планирање активности и акција у предшколској установи којима се креира подстицајна говорно-језичка средина за учење деце;
- давање стручних предлога, планирање набавке специфичних материјала и дидактичких средстава;
- пружање стручне подршке васпитачима за интегрисање поступака корекције говорно-језичких сметњи у различитим ситуацијама делања у вртићу;
- превентивно-корективни рад и вежбе логоторике интегрисане у ситуационо учење деце у групи;
- рад са васпитачима на препознавању одступања у говорно-језичком развоју деце, посебно на раном узрасту;
- пружање подршке јачању компетенција васпитача у области комуникације са децом, посебно са децом која имају специфичне говорно-језичке сметње;
- учествовање у праћењу и вредновању примене мера индивидуализације и индивидуалног образовног плана за децу којој је потребна додатна подршка;
- пружање подршке и оснаживање родитеља у препознавању, разумевању и превазилажењу говорно-језичких проблема деце путем различитих облика сарадње са породицом.

Област рада:	
1. Подручје стратешког (развојног) планирања и праћења праксе предшколске установе	
Послови	Временска динамика
Израда докумената установе Логопеди су учествовали у изради програмских докумената Предшколског програма, у изради Годишњег плана рада и Годишњег извештаја о раду установе у складу са Основама програма (Извештај о раду Педагошког колегијума, Извештај о реализацији манифестација и догађаја, Извештај о реализацији плана сарадње са локалном заједницом, Извештај о раду Тима за инклузију и Извештај о раду логопеда). Учествовали су у планирању рада Тима за инклузију и Тимова подршке деци из осетљивих група у свим објектима. Учествовали у планирању обележавања важних датума и манифестација (Дан особа са церебралном парализом, Дан аутизма, Дан породице, Дани установе, Предшколци Ваљеву, Маскенбал) Учешће у развијању стратегије за употребу дигиталних технологија у пракси установе – Логопед у сарадњи са педагогом су координирао реализацију обуке „Јачање дигиталних компетенција практичара у предшколским установама Србије“ а затим и планирање хоризонталног учења и оснаживање практичара унутар установе за коришћење дигиталних технологија у раду. Учествовали су у изради плана активности везаних за примену програма Године узлета,	Јун – септембар Током године Април-јун Фебруар-мај

изради плана и реализацији активности у Заједници професионалног учења у језгру "Хајди", сценарио Инклузивни приступ као и планирању ритма живљења и рада у предшколској установи као и пружању додатне подршке деци и породици.	
Послови	Временска динамика
<p>Праћење, документовање и вредновање праксе установе: Праћења и вредновање процеса имплементације Основа програма, грађењу рефлексивног приступа планирању, праћењу, документовању и вредновању и самовредновању. Тимским радом у стручној служби израђен је инструмент "Учешће стручних сарадника у развијању реалног програма кроз непосредни боравак у групи". Логопеди су пратили активности на нивоу установе/објеката/група у области уређења простора према новој програмској концепцији као и реализација тема/пројеката и документовање. Праћење, документовање и вредновање рада у оквиру Радне групе за обележавање важних датума, манифестација и прослава. Праћење, документовање и вредновање у оквиру формираних Тимова за подршку деци. Изради инструмената за праћење и вредновање праксе сопственог рада и Тима за инклузију.</p>	Током године, континуирано
<p>Планирање и праћење властитог рада: Логопеди су планирали и водили документације о раду стручног сарадника-логопеда; планирали учешће у васпитној пракси и имплементирању Основа програма „Године узлета“; планирали и усклађивали властити професионални развој и стручно усавршавања са приоритетима у примени праксе предшколске установе сагласно компетенцијама стручног сарадника у предшколској установи. Планирали су, реализовали и учествовали у стручном усавршавању у оквиру установе и ван ње.</p>	Свакодневно, током године, континуирано
<p>Област рада: 2. Подручје развијања заједнице предшколске установе</p>	
Послови	Временска динамика
<p>Развијање заједнице учења кроз сарадњу колектива: Логопеди су у установи учествовали у планирању и реализацији активности везаних за преиспитивање конкретне праксе и покретање акција промене праксе, покретање и вођење критичког преиспитивања културе и структуре установе. Сарадња у оквиру установе: Логопеди су учествовали у раду васпитно-образовног већа, педагошког колегијума, Тима за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тима за инклузивно образовање, актива и радних група на нивоу установе. Пужана је стручна подршка директору, сагледавањем услова и ресурса и отварањем питања која помажу да се подробније преиспитују и усклађују одлуке и активности из различитих домена рада установе у циљу квалитетног остваривања васпитно-образовног рада као примарне делатности установе. Остварена је сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у оквиру рада стручних тимова и комисија и редовна размена информација као и активности за јачање сарадничких односа у колективу и грађење односа поверења и уважавања. Сарадња са директором и стручним сарадницима је била остварена и током решавања проблемских ситуација у колективу, стварањем услова за отворену, аргументовану и конструктивну комуникацију.</p>	Током године, континуирано

<p>У оквиру Тима за инклузивно образовање логопеди су учествовали у планирању и координацији активности у пружању додатне подршке деци кроз планирање мера индивидуализације за 51 деце у 11 објеката и 5 сеоских група у години пред полазак у школу. Правовремено су размењене информисање свих запослених о актуелним стручним дешавањима у установи и њихово сврсисходно укључивање.</p> <p>Организовани су различити облици хоризонталног учења унутар установе у оквиру примене Основа програма „Године узлета“: реализација сценарија Инклузија у језгру “Хајди” по моделу ЗПУ, сарадња са ПУ „УБ“ на изради сценарија Партнерство са породицом и током реализације модела ЗПУ (размена материјала, давање повратних информација, заједничко учешће на једнодневним професионалним сусретима). Реализовано је и хоризонтално учење са тимовима објеката у оквиру обуке од јавног значаја “Подршка развоју дигиталних компетенција практичара у предшколским установама”.</p>	<p>Фебруар-јун</p> <p>Мај-јул</p>
<p>Сарадња са породицом:</p> <p>Учествовали у анализирању потреба породице у односу на програм те планирање и организовање стручне подршке породици у за њу осетљивим периодима, идентификовање препрека за учешће и осећање припадништва породице вртићкој заједници и давање предлога мера и активности за њихово превазилажење. Логопеди су овој радној години велики део радног времена посветили сарадњи са родитељима деце за коју је формиран Тим подршке. Родитељима је пружана помоћ, подршка и информисање и током процеса транзиције из породице у вртић и из вртића у основне школе. Породицама је пружана подршка на пољу оснаживања родитеља/старатеља у препознавању, разумевању и превазилажењу говорно-језичких проблема код деце путем групних тематских/едукативних родитељских састанака али чешће у индивидуалним разговорима. Родитељима је од фебруара 2023. године било доступно и логопедско саветовалиште.</p>	<p>Током године, континуирано</p>
<p>Сарадња са локалном заједницом:</p> <p>У сарадњи са тимовима објеката логопеди су учествовали у креирању интерактивне личне карте за потребе званичне интернет странице установе. Логопеди су учествовали у заједничким активностима са локалном самоуправом, Туристичком организацијом Ваљево, Невладиним организацијама и удружењима у организацији и реализацији обележавања: Дана аутизма, Дана установе, Дана особа са церебралном парализом, Дана породице, тематских вашара. Сарадња са локалном самоуправом, јавним предузећима, градским медијима остварена је и у оквиру организације манифестација: “Предшколци Ваљеву” и “Маскенбал”. Настављена је сарадња са колегама из Развојног саветовалишта Дома здравља, Завода за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију “Проф. Др Цветко Брајовић”, приватним логопедско-дефектолошким кабинетима у Ваљеву и Београду, Интерресорном комисијом и свим градским основним школама у циљу припреме транзиције деце из вртића на следећи ниво образовања. У сарадњи са васпитачима мапирана су места у локалној заједници која су била подстицајна за дечију игру и истраживање.</p>	<p>Током године, континуирано</p>
<p>Јавно професионално деловање стручног сарадника:</p> <p>Логопеди су учествовали у раду Удружења логопеда, Друштва дефектолога, Удружење стручних сарадника Србије, у стручним телима установе. Учествовали су у медијском промовисању рада предшколске установе, струке и важности квалитетног предшколског васпитања и образовања у стручној и друштвеној јавности. Логопед је у тиму са васпитачима учествовао у представљању установе на Једнодневним професионалним сусретима у Убу.</p>	<p>Током године, континуирано</p>

Област рада: 3: Подручје развијања квалитета реалног програма учешћем на нивоу вртића	
Послови	Временска динамика
<p><u>Подршка васпитачима у развијању реалног програма:</u></p> <p>Логопеди су се укључивали у развијање реалног програма давањем предлога за промену и кроз непосредно учешће, посебно у објектима "Бамби" и "Др М.Ступар".</p> <p>Кроз реализацију едукативних теме на активима: "Литерална просторна целина и говорно-језички развој" и „ Језичке и сензорне просторне целине" у сарадњи са дефектолозима, кроз организовање заједничких састанака са васпитачима посебно у вртићу "Хајди" током реализације активности у оквиру Заједнице професионалног учења, боравком у васпитним групама и остваривањем конкретних заједничких акција логопеди су пружали подршку васпитачима у уређивању свих простора вртића, у складу са критеријумима квалитетног физичког окружења. Пружена је подршка васпитачима при укључивању породице у развијање реалног програма и у остваривању различитих облика сарадње са породицом. Реализоване су редовне годишње посете сеоским групама и том приликом је пружана подршка у свим областима рада васпитача. Логопеди су предлагали повезивање са установама и организацијама у непосредном окружењу, идентификовање подстицајних места за игру и истраживање и укључивање појединих представника заједнице. Посебни осврт је био на укључивање деце којој је потребна подршка у говорно-језичком развоју у пројекте и активности на нивоу групе и објекта. На Једнодневним професионалним сусретима логопед је у Тиму са васпитачима представио процес учења, рефлексивне праксе, промена и унапређења рада из области инклузивног образовања. Након обуке "Подршка развоју дигиталних компетенција код практичара у предшколским установама" логопед је координирао хоризонталним учењем, кроз 4 радионице за васпитаче из 6 објеката на којима су васпитачи имали прилику да увежбавају, размењују и стварају нове дигиталне ресурсе који ће им служити у даљем раду са децом, породицом и локалном заједницом. Логопед је присуствовао скупу хоризонталног учења практичара у складу са моделом Заједничко учење моделовањем (ЗУМ) у вртићу центру кластера у ПУ"Моје детињство" у Чачку. Дводневна обука „Квалитетно васпитање и образовање" за сву децу" у Бајиној Башти у оквиру пројекта Инклузивно васпитање и образовање била прилика да се у тиму васпитача, стручних сарадника и сарадника осврнемо на садашњу инклузивну праксу и планирамо унапређење рада и у овој области.</p> <p>Логопеди су похађали семинаре: "Како помоћи детету да превазиђе крузне животне ситуације"</p>	Током године, континуирано
<p><u>Подршка трансформацији културе вртића</u></p> <p>Логопеди су у стручном тиму учествовали у сталном рефлексивном преиспитивању димензија реалног програма, културе и структуре установе. Кроз континуиране састанке стручне службе, састанака на нивоу вртића, стручним органима установе, логопеди су давали подршку у грађењу заједнице учења и пружање подршке васпитачима и родитељима у грађењу односа поверења, међусобног уважавања, отворене комуникације и дијалога (вртић као место живљења), посебно у језгру/вртићу "Хајди". Развијање инклузивног приступа је и медијски представљен кроз обележавање важних датума, скретањем пажње на важност укључивања све деце у систем васпитања и образовања у складу са њиховим потребама и потребама породице.</p>	Током године, континуирано

<p>Подршка у учењу и развоју деце</p> <p>Логопеди су учествовали у грађењу рефлексивног приступа у праћењу и документовању дечјег учења и развоја кроз заједничку анализу, преиспитивање функција документовања и давање предлога. Учествовали су у праћењу примене мера индивидуализације и припреми индивидуалног образовног плана за дете као координатори или чланови Тимова за подршку. У оквиру сарадње са родитељима и васпитачима давани су стручни савети из области подстицања говорно-језичког развоја. Деци је пружана подршка за превазилажење тешкоћа у вербалној комуникацији и развијању предчиталачких и предписачких вештина. Логопеди су учествовали као подршка у реализацији диверсификованог програма- инклузивне радионице за децу у објекту "Бубамара". Учествовали су у сагледавању и процени услова за упис и боравак деце којој је потребна додатна подршка као и у развијању стратегија за додатну подршку деци и њиховом активном учешћу у животу групе.</p>	<p>Током године, континуирано</p>
<p>Праћење, документовање и вредновање реалног програма</p> <p>Заједнички рад са васпитачима на развијању и критичком преиспитивању различитих стратегија праћења, документовања и вредновања програма. Мотивисање васпитача за коришћење дигиталних технологија у праћењу и документовању.</p>	<p>Током године, континуирано</p>

8.4. Извештај о раду дефектолога

У радној 2022/23. послове дефектолога су обављале Биљана Овчаревић и Дубравка Никић. Радило се на унапређењу квалитета рада са децом са сметњама у развоју у васпитним групама кроз развијање реалног програма вртића у оквиру процеса имплементације основа програма предшколског васпитања и образовања као и припреми за отварање транзиторне развојне групе отвореног типа. Такође, наставио се рад дефектолога на терену кроз:

- сензибилизацију васпитача и вршњачке групе за долазак новог друга/другарице
- прикупљања информација о детету од стране родитеља и васпитача и вршњака
- формирање Тимова подршке и израда педагошке документације
- континурано праћење укључености детета у живот и рад групе, прилагођавање простора, активности и ритмова дана потребама и интересовањима детета
- праћење процеса транзиције на свим новоима

Приоритетне активности дефектолога у овој радној години су биле:

- пружање подршке у укључивању деце са сметњама у развоју у вршњачки колектив кроз интегрисан приступ у оквиру реалног програма кроз концепт Основа програма предшколског васпитања и образовања
- интезивније стручно усавршавање васпитача у установи на тему развијања квалитетне инклузивне праксе и прилагођавање просторних целина потребама деце
- промовисање и неговање инклузивне културе и праксе
- активно учешће као чланови Тима за инклузију у обележавању важних датума у сарадњи са удружењима, као и активно учешће на манифестацијама и догађајима
- реализација инклузивних радионица за децу са циљем повећања обухвата укључености деце која нису корисници услуга наше установе.

Област рада	Активности/ теме	Начин реализације	Време реализације
Учешће у изради програмских докумената и извештаја	Планирање и програмирање/ Израда докумената установе	Дефектолози су у оквиру својих радних задатака учествовали у изради програмских докумената Предшколског програма, у изради Годишњег плана рада и Годишњег извештаја о раду установе у складу са Основама програма (Извештај о раду дефектолога, Извештај о раду са децом и породицом из осетљивих група, Подршка деци и породици из осетљивих група, Извештај о реализацији манифестација и догађаја, Извештај о реализацији плана сарадње са локалном заједницом). Учешће дефектолога је било и у изради документације планова и извештаја тимова и радних група, посебно у документацији тима за инклузију. Пужана је подршка васпитачима и мед. сестрама-васпитачима у планирању и изради индивидуалних образовних планова и индивидуализованих програма рада деце са сметњама у развоју, планова транзиције на свим нивоима. Учешће у реалном програму вртића. Дефектолози су уз подршку чланова стручне службе израдили план и програм диверсификованог програма – инклузивне радионице. Учествовали су у планирању обележавања важних датума и манифестација (Тематски вашари, Дан	Током године

		<p>особа са церебралном парализом, Дан аутизма, Дан породице, Дани установе, Предшколци Ваљево, Маскенбал)</p>	
	<p>Планирање и праћење рада дефектолога</p>	<p>Свакодневни обилазак објеката и праћење учења и напредовања деце са сметњама у развоју кроз размену информација са васпитачима и медицинским сестрама васпитачима је документован у недељним и месечним извештајима.</p> <p>Праћење учења и напредовања деце са сметњама у развоју вршило се и кроз васпитачке свеске запажања.</p> <p>Праћење учења и напредовања деце са сметњама у развоју кроз праћење како се развија програм (кроз пројекте, просторне целине, документовање- пројектне приче и процесне паное).</p> <p>Опсервација деце током активности, рад у мањим групама на нивоу групе. Дефектолози су узели учешће у креирању и реализацији активности намењених детету и породици у периодима транзиције (упис у вртић, преласку из јасли у вртић, поласку у школу)</p> <p>Планирање, реализација и праћење деце у процесу транзиције, на свим нивоима.</p> <p>Реализовање редовних годишњих посета сеоским групама.</p>	<p>Током године, свакодневно</p>
<p>Подршка у учењу и развоју деце, рад са децом и вршњачком групом</p>	<p>Групни рад и рад на нивоу групе</p>	<p>Дефектолошки рад који обухватао:</p> <p>Праћење дечијег развоја и напредовања ослањањем на снаге детета кроз свакодневни обилазак објеката. Пружање подршке у аспектима развоја где је то потребно. Праћење имплементације индивидуализованих планова рада у реални програм у оквиру концепта „Године узлета“.</p> <p>Прилагођавање просторних целина потребама и интересовањима деце. Непосредни рад са децом на нивоу групе и мање групе у сарадњи са васпитачима и медицинским сестрама – васпитачима. Подршка детету у развоју и учењу.</p>	<p>Током године</p>
	<p>Учешће у планирању и реализацију процеса транзиције на свим нивоима</p>	<p>У току транзиције деце из породице у вртић/јасле новопримљеној деци је пружана подршка у процесу прилагођавања. На индивидуалним састанцима са породицом присутни васпитачи и чланови стручне службе су се упознали са потребама детета и породице, размењена су искуства о досадашњој подршци и искуствима породице као и њиховим очекивањима у вези са напредовањем и боравком деце у вршњачкој групи. Израђиван је план транзиције и постављани су циљеви подршке деци и породици у оквиру новог облика рада.</p>	<p>Септембар – новембар</p>

Учешће у развијању реалног програма		<p>У процесу транзиције деце из јаслене у вртићку групу дефектолози су деци, родитељима и васпитачима били доступни за савете и планирање процеса.</p> <p>Транзиција деце из вртића у основне школе је била најзахтевнија по питању броја деце, сарадњи са Интерресорном комисијом, планираним и реализованим састанцима са представницима школа и израђеним плановима транзиција.</p>	<p>Јул - Септембар</p> <p>Јун - Септембар</p>
	Сензибилизација вршњачке групе и васпитача за долазак новог друга/другарице	<p>Процес сензибилизације је један од најосетљивијих задатака у раду дефектолога јер је било потребно познавати децу у вршњачкој групи, њихов социоемоционални развој и односе. У договору са васпитачима дефектолози су предлагали следеће активности: читање инклузивних прича и разгледање сликовница, гледање кратких инклузивних филмова, радионице и разговори са децом. Оснаживани су васпитачи за рад са децом са сметњама кроз адекватно информисање о детету, пружање саветодавно-инструктивног и конкретно-практичног рада са децом са сметњама, кроз помоћ васпитачу у осмишљавању начина сензибилизације вршњака за долазак новог детета у групу</p>	Септембар - новембар
	Окружење за инклузивну игру и учење	<p>Обезбеђивање доступности физичког окружења (спољашњих и унутрашњих простора) за игру и учење за децу са сметњама у развоју као и обезбеђивање безбедног и стимулативног окружења за децу са сметњама у развоју је био тимски задатак дефектолога и васпитача у групама. Максимално су искоришћени сви ресурси како би створили подстицајно инклузивно окружење. Акцент је био стављен на вршњачко учење кроз интегрисан приступ и подстицање развоја социјалних вештина и омогућавање партиципације у активностима у локалној заједници уз подршку дефектолога. Деца са сметњама су у складу са потребама, расположењима и другим факторима била укључивана у све активности и живот и рад групе. Изазови су били јавни наступи, промена околине и рутине али уз добру припрему деца су узела своје активно учешће у приредбама, радионицама, спортским активностима, излетима, дужим рекреативним боравцима... Родитељи су доносили одлуку о партиципацији свог</p>	Током године

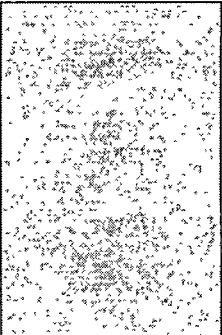
		детета у активностима, били подршка у планирању и реализацији овог сегмента живота и рада групе.	
	Развијање инклузивне културе у вртићу	<p>У овој радној години су коришћени сви ресурси за промовисање инклузивне културе и то кроз обележавање вађних датума на нивоу објекта Дана аутизма, Дана особа са церебралном парадлизом, Дана породице. Реализоване су креативне/ликовне радионице за децу, биоскоп за децу са едукативним филмовима и филмовима који подстичу социо-емоционални развој и неговање емпатије и прихватање различитости код деце, Информативни панони за родитеље и медијско представљање су били прилика да скренемо пажњу јавности на важност укључивања деце којој је потребан додатна подршка у све аспекте живота.</p> <p>Посебно се истичу позитивна искуства са инклузивним радионицама у вртићу "Бубамара". Након завршених радионица, у евалуацији, сви запослени у објекту су нагласили колико су оплеменили своје вредносне ставове, искуства и да су радионице биле прилика за учење, упознавање, прихватање и стицање пријатељства. Вршњаци нису примећивали разлике, него су били права подршка другарима у укључивању у игру, живот и рад групе.</p>	Током године
Сарадња са родитељима / законским заступницима	Групни и индивидуални родитељски састанци	<p>Учествовање у тематским родитељским састанцима.</p> <p>Информисање родитеља/законских заступника на објективан и њима разумљив и примерен начин, имајући на уму културолошке, образовне и друге могућности родитеља/законских заступника.</p> <p>Родитељски састанци родитељима / законским заступницима деце са сметњама у развоју.</p> <p>Саветодавно-инструктивни рад, организовање дефектолошке едукације родитеља, уже и шире породице за рад код куће.</p> <p>Размена информација у оквиру Тимова за подршку.</p> <p>Индивидуални родитељски састанци – 60 разговора током целе године.</p>	<p>Групни: четири пута годишње</p> <p>Индивидуални и током године</p>

	<p>Окружење прилагођено породици</p>	<p>Свака породица је била добродошла да учествује у животу и раду вртића. Родитеља су информисани о свакодневним активностима на нивоу групе. Укључивање родитеља у доношење одлука о добробитима њиховог детета, сарадња са родитељима у планирању, реализацији као и праћењу начина укључивања њиховог детета су се показале као још један начин повезивања, стварања поверења између вртића и породице. Када је било потребно повезивање породице са ресурсима из окружења као и пружање стручне подршке породици од стране запослених у установи васпитачи и дефектолози су били прва карика.</p>	<p>Током године</p>
<p>Пружање подршке васпитачима и медицинским сестрама/васпитачима у истраживањима, пројектима, транзицији деце са сметњама у развоју</p>	<p>Саветодавно-инструктивни рад Директно-показни</p>	<p>Саветодавни - инструктивни рад обухватао је оснаживање васпитача у уочавању могућности, способности, капацитета и потенцијале детета - уочавање његових јаких страна. Пружена је стручна помоћ васпитачима у имплементацији плана подршке и реализацију циљева у оквиру плана подршке детету и породици, Креирању плана подршке детету и породици. Пружена је подршка васпитачима приликом израде Мера индивидуализације и педагошких профила. Давана је подршка васпитачима и медицинским сестрама васпитачима приликом избора и примене метода, облика и средстава рада и других помоћних материјала који се користе у раду са децом са сметњама у развоју. Посебну важност имала је подршка васпитачима и медицинским сестрама васпитачима у раду са родитељима односно законским заступницима деце са сметњама у развоју. Оснаживани су васпитачи и медицинске сестре васпитачи за рад са децом са сметњама у развоју кроз свакодневну размену информација на нивоу групе, едукативне радионице, предавања и индивидуалне саветодавне консултације. Током године пружана подршка васпитачима у реализовању једнодневних излета и активности у локалној заједници у коју су била укључена деца са сметњама у развоју. Стручна помоћ дефектолога је била корисна и приликом уређења простора према новој програмској концепцији у којима се налазе деца са сметњама у развоју и развијању теме/пројекта, као и документовања према новој програмској концепцији "Године узлета"</p>	<p>Током године</p>

<p>Развијање заједнице учења кроз сарадњу колектива</p>	<p>Рад у стручним органима и тимовима</p>	<p>Дефектолози су учествовали у раду Педагошког колегијума, Васпитно-образовног већа, актива, Тимова и радних група.</p> <p>Сарадња са директором и стручним сарадницима у решавању специфичних проблема и потреба Установе</p> <p>Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у оквиру рада стручних тимова, редовна размена информација.</p> <p>Сарадња са директором, стручним сарадницима и сарадницима у планирању и спровођењу активности за јачање сарадничких односа у колективу и грађење односа поверења и уважавања-учешће у разговорима са колегама који су имали за циљ унапређење односа и јачање сарадничких односа.</p> <p>Учествовање у раду на унапређењу педагошке документације у Установи.</p> <p>Сарадња са другим стручним сарадницима и сарадницима на припреми и реализацији разних облика стручног усавршавања(предавања,радиониоце...) за васпитаче.</p> <p>Сарадња у оквиру тима за инклузивно образовање на координацији активности у пружању додатне образовне подршке кроз планирање мера индивидуализације и израду индивидуалног образовног плана: учествовала у раду 51 тима за додатну подршку (Звончић- 9, Хајди – 1 , Колибри – 5, Видра – 4, Наша радост- 5, ОППП Сестре Илић – 2, ОППП Нада Пурић – 2 , Бамби – 8, Бубамара – 6, Пчелица – 5, Михаило Ступар – 1, ОППП сеоске групе – 5).</p> <p>Учествовање у раду Васпитног образовног већа, Стручног актива и активу узрасних група</p> <p>Учествовање у раду тимова Установе који се образују ради остваривања одређеног задатка, програма или пројекта.</p> <p>Активно учествовање у драмској секцији ПУ „ Милица Ножица“</p>	<p>Током године</p>
<p>Вођење документације Планирање и праћење властитог рада</p>	<p>Вођење дефектолошке документације</p>	<p>Вођење документације о сопственом раду(израда портфолија деце са сметњама у развоју који ће садржати сву потребну документацију, мере индивидуализације и педагошке профиле, планирање и реализовање активности , индивидуалне разговоре са родитељима, план и реализација транзиције деце, рад на нивоу групе са децом са сметњама у развоју, опсервације деце са сметњама у развоју за коју су израђени лични порфолији о учењу и напредовању...)</p> <p>Писање извештаја о раду у оквиру годишњег извештаја Установе.</p> <p>Писање плана раду у оквиру годишњег плана Установе.</p> <p>Вођење евиденције о раду са родитељима/ законским заступницима и васпитачима.</p>	<p>Током године</p>

Рад на стручном усавршавању	Стручно усавршавање на нивоу установе	Активно презентовање и спровођење (на свим узрастним нивоима у групама у којима се налазе деца са сметњама у развоју) -„ Приручник социјалних вештина“ аутора Неле Станојевић драмског педагога .	Током године
		Припрема и реализација теме „Литерална просторна целина и подстицање говорно језичког развоја“ на стручном активу васпитача - пружање стручне подршке васпитачима .	20.10.2022.
		Припрема и реализација теме „Инклузија у пракси“ – примери добре праксе у сарадњи са васпитачем Соњом Атанасковић на стручном активу васпитача.	6.06.2023.
		Стручни актив васпитача – припрема и приказ извештаја Транзиција деце са сметњама у развоју на свим нивоима.	6.06.2023.
		Припрема и реализација теме „Језичке и сензорне просторне целине“ на активу медицинских сестара – васпитача, пружање стручне подршке медицинским сестрама васпитачима.	Децембар
		Припрема и реализација диверсификованог програма „Инклузивне радионице“.	Март – Јун
		Учешће у развијању стратегије за употребу дигиталних технологија у пракси установе – у сарадњи са логопедом и педагогом помоћ у координисању реализацији обуке - „Јачање дигиталних компетенција практичара у предшколским установама Србије“ и оснаживање практичара унутар установе.	Мај – јун
		Пружање подршке током увођења у посао приправника дефектолога – васпитача Марија Лазаревић.	Јун 2023/ Јун 2024.

	<p>Стручно усавршавање Ван установе</p>	<p>Учествовање на скуповима, трибинама и у медијима са циљем промовисања важности квалитетног предшколског васпитања и образовања-Конгрес стручних радника предшколских установа Србије.</p> <p>Умрежавање са дефектолозима ван установе, активно учествовање на међународној стручној конференцији на Златибору „ Дани дефектолога“ .</p> <p>Дефектолози су били на једнодневном скупу хоризонталног учења практичара у складу са моделом Заједничко учење моделовањем (ЗУМ) у вртићу центру кластера у ПУ“Моје детињство” у Чачку и дводневној обуци „Квалитетно васпитање и образовање” за сву децу” у Бајиној Башти у оквиру пројекта Инклузивно васпитање и образовање.</p> <p>Дефектолози су похађали семинаре: „ Тежак родитељ“ како успоставити сараднички однос , “Како помоћи детету да превазиђе кризне животне ситуације” и “Сагоревања на послу је мање ако имаш вољу и знање“.</p>	<p>Током године</p>
<p>Сарадња са локалном заједницом, образовним научно-истраживачким установама, другим установама, удружењима и организацијама</p>	<p>Размена информација Заједничко унапређење инклузивне праксе</p>	<p>Сарадња са школама у циљу остваривања континуитета у раду са децом, посебно децом којој је потребна додатна подршка: састанак и сарадња са стручним сарадницима основних школа на којима су поред стручних сарадника и сарадника из вртића присуствовали и васпитачи који изводе предшколце у циљу обезбеђивања континуитета рада са децом (у вртићима Бубамара, Бамби, Пчелица, Звончић, Хајди, Колибри, Наша радост, Бранковина, Каменица, ОППП групе при школама Нада Пурић и Сестре Илић, ОППП сеоске групе – Попучке, Дивци, Ставе).</p> <p>Пружање стручног доприноса у иницијативама и догађајима на локалном нивоу намењених деци и породици-Обележавање дана породице, Дан особа са аутизмом, Дан особа са церебралном парализом, Маскенбал у оквиру Тешњарских вечери.</p> <p>Сарадња са установама и организацијама на локалном нивоу које се баве образовањем, здравственом и социјалном заштитом деце - сарадње са Интерресорном комисијом, развојним саветовалиштем и дечијим диспанзером Дома здравља Ваљево</p> <p>Унапређење сарадње са локалним удружењима као и сарадња са кабинетима који се баве индивидуалним третманима ради размене информација.</p>	<p>Током године</p>

		<p>Учествовање у припреми и реализацији Новогодишњих, Пролећних, Осмомартовских пиредби и осталих приредби у којима су учествовала деца из осетљивих група.</p> <p>Учешће у планирању, припреми и реализацији обележавања „Дана особа са аутизмом“, „ Дана породице“ и „ Дана особа са церебралном парализом“. „ Дана установе“, приредбе „ Предшколци Ваљеву“, маскенбала“ у оквиру „ Тешњарских вечери“ на нивоу града.</p>	
--	--	---	--

- Активности су реализоване у складу са месечним плановима рада у редовним условима. Рад са васпитачима базиран је на саветодавно-инструктивном раду везано за потребе , способности као и праћењу могућности укључивања сваког дете појединачно у живот и рад вршњачке групе. Током радне године континуирано је одржаван саветодавно-инструктивни као и директно-показни рад и са родитељима деце са потребом за додатном подршком. Током године су одржавани индивидуални разговори са родитељима деце са потребом за додатном подршком, као и на нивоу групе. Дефектолози су активно учествовали у припремању и реализацији представе за децу „Новогодишња бајка“ и пролећној луткарској представи. Уз подршку Тима за инклузију планиране су и реализовале „ Инклузивне радионице“- „ Снага је у различитости“ за децу из осетљивих група која су наши корисници. Пријављено је 10 деце старијег и предшколског узраста за боравак у вртићу “Бубамара”. Једнодневне радионице транзиторног типа су реализоване сваке среде у две групе, у периоду од марта до јуна. Циљ програма : Подршка, подстицај и развијање свеобухватног психофизичког развоја деце са сметњама у развоју старијег и предшколског узраста (деце која нису корисници наших услуга и деце која су корисници) уз максимално подржавање дечије добробити у подстицајном инклузивном окружењу.
- Настављен је процес сензибилизације васпитача за рад са децом са сметњама у развоју који је био један од приоритета у раду дефектолога.

8.5.Извештај о раду педагошког асистента

Сходно члану 117. Закона о основама система образовања и васпитања, педагошки асистент обавља следеће послове:

- Пружа помоћ и додатну подршку предшколцима у складу са њиховим потребама,
- Пружа помоћ васпитачима и стручним сарадницима у циљу унапређивања њиховог рада са децом којима је потребна додатна образовна подршка,
- Остварује сарадњу са родитељима односно старатељима у свом раду,

Заједно са директором сарађује са надлежним установама, организацијама, удружењима и Градском управом у Ваљевоу.

У свом раду пружа помоћ: деци ромске националности, деци са тешкоћама у развоју и предшколцима којима је потребно пружити помоћ и додатну подршку.

У табели је приказ деце ромске националности :

	ЧЕТВОРОЧАСОВНИ ПРОГРАМ		ЦЕЛОДНЕВНИ БОРАВАК		РОМСКА ДЕЦА
	М	Ж	М	Ж	
Звончић			2	2	4
Хајди		2	2		4
Наша Радост				1	1
Пчелица		2			2
Колибри	2	1	2	1	6
Видра			1		1
Бубамара	1	0			1
Бранковина	2	2	2	2	8
ОШ "СветиСава"		2			2
Попучке					
ОШ "СестреИлић"	2	2			2
ОШ "НадаПурић"					2
Михаило Ступар			1	2	3
УКУПНО	6	11	10	8	36

Садржај рада	Исходи/ показатељи успешности	Оцена успешности	Време реализације
Области рада	Реализовани садржаји		
Планирање и програмирање	Израда плана и програма рада Педагошког асистента	Формирање електронске базе података и евиденција деце ромске националности на нивоу објекта(табела...) Рад се одвијао успешно према предвиђеној динамици	Током године
	Учешће у раду са децом из социјално нестимулативних	Распоред на недељном нивоу, индивидуално, групно и на активностима... Педагошки асистент већи део времена борави у објектима где има потребе (већи број ромске	Током године

Праћење и вредновање ВО рада	средина Прикупљање релевантних података од родитеља и старатеља	деце, деца са сметњама у развоју...)Бранковина, Попучке, Пчелица, Хајди, Колибри, Бамби, Бубамара и у ОПП у ОШ „Сестре Илић“, Нада Пурић) Базира се на пружање помоћи и додатне подршке предшколцима и васпитачима, акценат на адаптацији и обухвату деце. Реализовано укупно 37 активности Обезбеђене информације васпитачима и сарадницима о породицама, условима, традицији и култури предшколаца Размена информација са васпитачима, сарадницима и родитељима у, (он-лајн састанци и вибер групе) Пружање помоћи и подршке васпитачима у вези технике (озвучења музике, видео и других уређаја).	
Пружање помоћи васпитачима, стручним сарадницима и сарадницима (обележавање значајних датума, посета...	Помоћ и подршка у припреми и реализацији образовно – васпитног процеса Допуне активности у Локалном акционом плану за Образовање Рома	Помоћ васпитачима и стручним сарадницима. Обављено укупно 40 разговора - унапређење квалитета рада у оквиру области: подстицајна средина за учење и развој, планирање усмерено на дете, (Бранковина, ОПП-Попучке, ОПП-С. Илић, Нада Пурић, Хајди, Пчелица и Колибри) Реализована је припрема детета и породице на промене које настају поласком у школу, као и планиране активности везане за транзицију	Током године
Рад са родитељима у сарадњи са колективом ПУ	Реализација кроз родитељске састанке у мањим групама вибер групе и он-лајн састанке...	Упознавање родитеља са вибер групама, подршка, кроз разговоре и родитељске састанке. Инструктиван рад родитеља за њихово учешће у раду са дететом, пружање помоћи и јачање компетенција родитеља да препознају потребе за успешно похађање обавезног припремног програма Представљени су циљеви у области предшколског васпитања по новим основама (узлетање) Размена искуства и примери добре праксе у планирању и реализацији активности које се односе на инклузивну политику, унапређење квалитета ВОР Успешно је реализован рад са стручним тимовима Активно учествовање у раду васпитно-образовног већа, педагошког колегијума, тима за инклузију, заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.	Током године
Рад са другим установама и институцијама	Сарађује са родитељима	Сарадња са ПА других установа. Сарадња са Градском управом Ваљево (подељен свим угроженим предшколцима прибор, пакетићи...) Сарадња са Домом здравља (здравствени картони,	

	односно старатељима Обавештава колектив о свим битним информацијама	<p>превентиве радионице, групни прегледи за децу..) Реализација кроз вибер групе и он-лајн састанке... Сарадња са Центром за социјални рад. Као председник Управног одбора Центра за социјални рад Колубара Ваљево, учествова у (консултацијама, одобрењу једнократне помоћи, хуманитарним пакетима, одеће и обуће...) подељено укупно 300 пакетића –најугроженијим породицама узраста од 2-7 година. Сарадња са Националним саветом ромске националне мањине (афирмативне мере, национална политика...) Сарадња са Невладиним организацијама (подршка у пројекту, припреми и информисању...) Сарадња са Црвеним крстом (хуманитарна помоћ, радионице, информације...) Сарадња са „ЦИП-Центром за интерактивну педагогију“</p>	Током године
Стручно усавршавање		<p>Започет програм обуке за педагошке асистенте "Подршка ученицима из осетљивих група у дигиталном окружењу" која се реализује у оквиру пројекта „Премошћавање дигиталног јаза у Србији за најугроженију децу“ који спроводе УНИЦЕФ и Министарство просвете. У периоду од 21.02.2023 у трајању од 96 сати Обука „Дигиталне компетенције“ од 13.06 2023 Праћењем стручне литературе и акредитиваних семинара</p>	Током године

9. МАРКЕТИНГ

Маркетинг Установе остваривао се кроз информисање и приказивање рада Установе унутар ње и у њеном односу према локалној средини. Редовно је ажуриран сајт установе о свим значајним дешавањима током године. Изван Установе постојала је добра сарадња са локалним радио и ТВ станицама, као и недељним листом „Напред“, чиме смо омогућили правовремену и потпуну промоцију рада и свих значајних дешавања у установи. У медијском представљању учествовали судиректор, васпитачи, стручни сарадници, родитељи и деца.

10. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

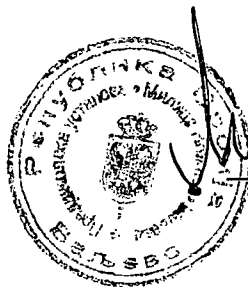
Садржај праћења и вредновања	Носиоци праћења и вредновања	Начини праћења и вредновање	Време
Праћење реализације програмских задатака	Главни васпитачи Председници стручних актива Директор Стручни сарадници	Књиге рада васпитача и медицинских сестара-васпитача, евиденција рада у време ванредног стања Документација стручних актива и тимова	Током године
Праћење сарадње са родитељима	Васпитачи Стручни сарадници	Записници са родитељских састанака Евиденциони листови	Током године
Праћење сарадње са друштвеном средином	Васпитачи Стручни сарадници	Записници са родитељских састанака Евиденциони листови	Током године
Праћење реализације стручног усавршавања	Координатор радне групе за стручно усавршавање Стручни сарадници	Евиденционе листе Извештаји и анализе са стручног усавршавања	Током године
Праћење и вредновање напредовања деце у току васпитно - образовног процеса	Васпитачи у васпитним групама Мед. сестре-васпитачи	Листе за праћење напредовања деце Обрасци Дечји портфолио	Септембар Децембар Јануар
Праћење реализације програма заштите деце од насиља	Васпитачи Чланови тима за заштиту деце од насиља	Евиденција активности васпитача у књигама рада Евиденција тима	Током године
Праћење реализације плана инклузије	Тим за инклузију	Евиденција и документација тима, документација деце,	Током године
Праћење реализације Развојног плана установе и Акционог плана за текућу годину	Стручни актив за развојно планирање	Протоколи Записници	Током године
Праћење реализације самовредновања рада установе	Тим за самовредновање	Чек листе, упитници, протоколи и извештаји	Током године
Материјално-технички и просторни услови	Увид у материјално-техничке услове, непосредно праћење	Током године	Директор, руководилац техничке службе, реф. заштите на раду
Кадровски услови рада	Праћење кадровских промена	Током године	Директор, Секретар

Већина планираних програмских задатака је реализована, васпитно-образовни рад се реализовао комбиновано непосредно и путем вибер група и вртићких заједница, док је сарадња са породицом у највећој мери организована онлајн путем телефона, вибера и сајта Установе. Праћењем и одржањем квалитета васпитно-образовног рада бавили су се тимови објеката уз помоћ Стручног тима.

Редовно прегледање књига васпитно образовног рада показало је да се евиденција води редовно и у највећој мери у складу са правилима.

План стручног усавршавања остварен је реализацијом активности на нивоу установе и похађањем акредитованих програма с обзиром на околности у највећој мери онлајн чему је посебно допринела Предшколска онлајн заједница учења која је формирана на нивоу Србије.

Активности предвиђене развојним планом установе су такође реализоване, припремљена су два специјализована програма који ће почети са реализацијом од следеће радне године, радило се на јачању дигиталних компетенција. У складу са могућностима, унапређени су материјално-технички и просторни услови, кадровски услови одговарају потребама.

ДИРЕКТОР

Милан Радовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
»МИЛИЦА НОЖИЦА«
Број: 7864/3 -1
Датум: 14.09.2023.
ВАЉЕВО

На основу члана 119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 29. Статута, Управни одбор Предшколске установе «Милица Ножица» у Ваљеву, на својој 3. седници одржаној дана 14. септембра 2023. године, донео је

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

ИЗВЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА ЗА 2022/2023. ГОДИНУ

Предшколска установа „Милица Ножица“ испунила је планиране активности у радној 2022/2023. години, у највећој мери.

Највеће потешкоће у извештајној години Установа је имала је са великим бројем нерешених захтева за упис деце у вртић и то услед недостатка простора.

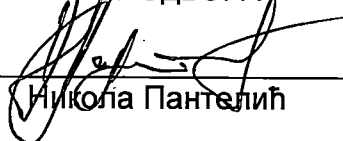
Поред тога исказана је потреба за отварањем транзиторне развојне групе за децу са сметњама у развоју, чији је број у Установи из године у годину све већи.

У погледу услова за рад, евидентни су проблеми са бројем запослених, с обзиром на републичке мере за контролу запошљавања у јавном сектору, тако да због спорних процедура није могуће адекватно испратити потребе предшколске установе.

Инвестиција од приоритетног значаја започета у овој радној години је адаптација простора некадашње основне школе „Милован Глишић“ и његово претварање у два нова вртића, што спроводи оснивач, град Ваљево, као инвеститор, док је Предшколска установа учествовала у припремама спровођењем одговарајућих јавних набавки.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Никола Пантелић

САДРЖАЈ

1. УВОД	
1.1. Полазне основе за израду Извештаја о извршењу годишњег плана рада за 2022/2023. години.....	2
1.2. Делатност Установе.....	2
2. УСЛОВИ РАДА У УСТАНОВИ	
2.1. Материјално технички и просторни услови рада.....	3
2.1.1. Објекти за децу.....	3
2.1.2. Стање опремљености.....	3
2.2. Извештај о кадровским условима.....	5
2.3. Породични услови деце која бораве у дечјим вртићима.....	9
2.3.1. Социо-економско стање породица.....	9
2.3.2. Запосленост родитеља.....	9
2.3.3. Услови друштвене средине.....	10
3. ОБЛИЦИ И ПРОГРАМИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА	
3.1. Организација и облици.....	11
3.2. Бројно стање деце по групама и облицима рада.....	11
3.3. Ритам рада установе.....	13
3.4. Организација адаптације.....	14
3.5. Структура радног времена.....	15
3.6. Објекти за припрему хране.....	17
3.7. Финансијско пословање на нивоу.....	17
3.7.1. Преглед стања у Установи.....	17
3.7.2. Радови на одржавању објеката и опреме.....	18
3.7.3. Финансијски извештај о пословању.....	19
3.8. Финансијско пословање на нивоу.....	24
3.8.1. Преглед стања у Установи.....	24
3.8.2. Радови на одржавању објеката и опреме.....	25
3.8.3. Финансијски извештај о пословању.....	26
4. ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНИ РАД	
4.1. Реализација приоритетних задатака.....	32
4.2. Реализација плана активности из развојног плана.....	34
4.3. Реализација редовних програма по објектим.....	39
4.4. Реализација васпитно-образовног рада са децом на болничком лечењу.....	49
4.5. Реализација зимовања и излета.....	50
4.6. Реализација програма Веронаука.....	50
4.7. Реализација манифестација и догађаја.....	52
4.8. Реализација плана остваривања партнерства са породицом.....	56
4.9. Реализација плана повезивања са локалном заједницом.....	59

4.10.	Реализација плана рада и подршке деци и породици из осетљивих група.....	62
4.11.	Реализација програма заштите деце од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања.....	63
4.12.	Реализација плана транзиције и обезбеђивања континуитета у образовању.....	65
4.13.	Реализација плана стручног усавршавања и професионалног развоја запослених.....	71
4.14.	Реализација Модела заједнице професионалног учења (ЗПУ).....	76
4.15.	Извештај о самовредновању квалитета рада установе.....	80
5.	ОСТАЛЕ ДЕЛАТНОСТИ УСТАНОВЕ	
5.1.	Реализација програма превентивне здравствене заштите.....	90
5.2.	Исхрана предшколске деце.....	92
5.3.	Реализација плана социјалног рада.....	94
6.	ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ ОРГАНА И ТИМОВА	
6.1.	Извештај о раду актива за развојно планирање.....	96
6.2.	Извештај о раду педагошког колегијума.....	97
6.3.	Извештај о раду Васпитно-образовног већа.....	97
6.4.	Извештај о раду тима за обезбеђивање квалитета и развој установе.....	98
6.5.	Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у Установи.....	99
6.6.	Извештај о раду тима за самовредновање.....	100
6.7.	Извештај о раду тима за инклузивно образовање.....	106
6.8.	Извештај о раду тима за професионални развој.....	108
6.9.	Извештај о раду Стручног актива васпитача.....	109
6.10.	Извештај о раду Стручног актива медицинских сестара васпитача.....	110
7.	ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ ОРГАНА УПРАВЉАЊА	
7.1.	Извештај о раду Управног одбора.....	112
7.2.	Извештај о раду Савета родитеља.....	112
7.3.	Извештај о раду Директора.....	113
8.	ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ СТРУЧНИХ САРАДНИКА И САРАДНИКА	
8.1.	Извештај о раду педагога.....	115
8.2.	Извештај о раду психолога.....	121
8.3.	Извештај о раду логопеда.....	128
8.4.	Извештај о раду дефектолога.....	133
8.5.	Извештај о раду педагошког асистента.....	142
9.	МАРКЕТИНГ.....	144
10.	ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ.....	145
11.	САДРЖАЈ.....	147